

An Idiom a Day

366 dites angleses corresponents a dites
catalanes

Lou Hevly

LLIBRES PARCIR

Primera edició: març de 2020

© Lou Hevly, 2020

© Adrià Torres, per la il·lustració de la coberta

Reservats tots els drets. No es permet la reproducció total o parcial d'aquest llibre, sigui quin sigui el mitjà utilitzat —mecànic, reprogràfic, informàtic, etc.— sense l'autorització prèvia de l'editor.

Edita: Parcir Edicions Selectes
c/ Àngel Guimerà, 74, 08241 Manresa

Imprimeix: Book Print Digital

ISBN: 978-84-86538-78-1

Dipòsit Legal: B 6145-202

TAULA

A

- 1) a good catch
- 2) a hard nut to crack
- 3) a new broom sweeps clean
- 4) a piece of cake
- 5) ace in the hole [Am.]
- 6) act of God
- 7) after a fashion
- 8) ahead of time
- 9) all in a day's work
- 10) and Bob's your uncle! [Br.]
- 11) answer the call of nature
- 12) as is
- 13) as old as the hills
- 14) as the crow flies
- 15) at death's door
- 16) at one's wits' end

B

- 17) back and forth
- 18) bark up the wrong tree
- 19) be a close call
- 20) be a dab hand [Br.]
- 21) be a pain in the neck
- 22) be a wet blanket
- 23) be all hot and bothered
- 24) be fun and games
- 25) be green with envy
- 26) be hard of hearing
- 27) be in a dither
- 28) be in a pickle
- 29) be in high dudgeon
- 30) be in stitches
- 31) be just what the doctor ordered

- 32) be mad as a hatter
- 33) be nobody's fool
- 34) be on pins and needles
- 35) be on someone's case
- 36) be on the wrong track
- 37) be out of one's mind
- 38) be put through the mill
- 39) be scared to death
- 40) be sick and tired
- 41) be tickled pink
- 42) be well-spoken
- 43) beat around the bush
- 44) behind the scenes
- 45) bells and whistles
- 46) between a rock and a hard place
- 47) beyond the veil
- 48) bite the bullet
- 49) blind as a bat
- 50) blow a gasket
- 51) bone of contention
- 52) bookworm
- 53) burn one's bridges
- 54) burn the midnight oil
- 55) bury the hatchet
- 56) butter wouldn't melt in someone's mouth
- 57) by fits and starts
- 58) by the score
- 59) by word of mouth

C

- 60) call the shots
- 61) carrot and stick
- 62) change one's tune
- 63) child's play

- 64) clean as a whistle
- 65) come down to earth
- 66) come out in the wash
- 67) come out one's ears
- 68) come to blows
- 69) come to grief
- 70) cost an arm and a leg
- 71) cross that bridge when one comes to it
- 72) cut the mustard
- 73) cut to the chase

D

- 75) do the horizontal tango [Am.]
- 76) don't put all your eggs in one basket
- 77) dressed to the nines
- 78) duck soup [Am.]

E/F

- 79) easier said than done
- 80) face the music
- 81) fall short
- 82) fat cat
- 83) feel under the weather
- 84) fit as a fiddle
- 85) flash in the pan
- 86) fly off the handle

G

- 87) get down to brass tacks
- 88) get on the ball
- 89) get one's nose out of joint
- 90) get something off one's chest
- 91) get something through one's head

- 92) get to first base [Am.]
- 93) give rise to
- 94) give someone gray hair
- 95) give up the ship
- 96) go (the) whole hog
- 97) go along with the crowd
- 98) go back to the drawing board
- 99) go bananas [Am.]
- 100) go down the wrong way
- 101) go from pillar to post
- 102) go haywire
- 103) go in one ear and out the other
- 104) go off the deep end [Am.]
- 105) go on a binge
- 106) go over with a fine-tooth comb
- 107) go to the dogs
- 108) go up in smoke
- 109) go with the flow
- 110) go wrong
- 111) good riddance!
- 112) grease someone's palm
- 113) grow like a weed

H

- 114) have a bee in one's bonnet
- 115) have a cow [Am.]
- 116) have a lot on one's plate
- 117) have a screw loose
- 118) have ants in one's pants
- 119) have been around the block
- 120) have butterflies in one's stomach
- 121) have egg on one's face
- 122) have one's cake and eat it too

- 123) have one's heart in one's throat
- 124) have someone under one's thumb
- 125) have the floor
- 126) have the time of one's life
- 127) have the whip hand
- 128) helter-skelter
- 129) hit the bull's-eye
- 130) hit the nail on the head
- 131) hit the skids
- 132) hold one's tongue
- 133) hold your horses!
- 134) house of cards

I

- 135) if the shoe fits, wear it
- 136) if you can't stand the heat, get out of the kitchen
- 137) I'll say!
- 138) in a jiffy
- 139) in a nutshell
- 140) in dire straits
- 141) in due course
- 142) in one fell swoop
- 144) in plain English
- 145) in someone's shoes
- 146) in the dead of night
- 147) in the middle of nowhere
- 148) in the nick of time
- 149) in the offing
- 150) in two shakes of a lamb's tail
- 151) it doesn't matter
- 152) it goes without saying
- 153) it never rains but it pours
- 154) it's a small world
- 155) it's about time!
- 156) it's your funeral!

J

- 157) jump for joy
- 158) jump out of the frying pan into the fire
- 159) just in case

K

- 160) keep a clear head
- 161) keep in mind
- 162) keep one's chin up
- 163) keep one's eyes peeled
- 164) keep one's nose clean
- 165) keep one's word
- 166) kick the bucket
- 167) kiss and make up
- 168) knock oneself out
- 169) know one's onions
- 170) know the ropes

L

- 171) land on one's feet
- 172) laugh one's head off
- 173) laugh up one's sleeve
- 174) lay an egg [Am.]
- 175) lay down the law
- 176) lay the groundwork
- 177) leave no stone unturned
- 178) let bygones be bygones
- 179) let the chips fall where they may [Am.]
- 180) like a bat out of hell [vulg.]
- 181) like a shot
- 182) like crazy
- 183) like father, like son
- 184) like hell! [vulg.]
- 185) like manna from heaven
- 186) like shooting fish in a barrel [Am.]

- 187) like two peas in a pod
- 188) little pitchers have big ears
- 189) live high on the hog [Am.]
- 190) lock horns
- 191) long in the tooth
- 192) lose ground
- 193) lose one's shirt [Am.]

M

- 194) make a beeline for
- 195) make a fool of
someone/oneself
- 196) make a good impression
- 197) make a last-ditch effort
- 198) make a mountain out of a
molehill
- 199) make a scene
- 200) make a splash
- 201) make a stink
- 202) make ends meet
- 203) make fun of
- 204) make oneself scarce
- 205) man of means
- 206) miss the boat

N

- 207) nest egg
- 208) never mind!
- 209) night owl
- 210) no great shakes
- 211) no sweat!
- 212) no use crying over spilt milk
- 213) no way (shape or form)
- 214) not for all the world
- 215) not know which end is up
- 216) nothing to write home about
- 217) nutty as a fruitcake

O

- 218) off one's rocker
- 219) off the top of one's head
- 220) on a shoestring
- 221) on one's last legs
- 222) on shaky ground
- 223) on the brink of
- 224) on the nose
- 225) on the QT [Am.]
- 226) on the ropes
- 227) on the sly
- 228) once bitten, twice shy
- 229) once in a blue moon
- 230) one brick short of a full load
[Am.]
- 231) one good turn deserves
another
- 232) open secret
- 233) out of sorts
- 234) out of the corner of one's
eye
- 235) out to lunch [Am.]
- 236) over the hill

P

- 237) pass the buck
- 238) pay attention
- 239) pipe dreams
- 240) plain as day [Am.]
- 241) play a double game [Am.]
- 242) play both ends against the
middle
- 243) play dumb
- 244) play fast and loose
- 245) play possum [Am.]
- 246) propose a toast
- 247) pull in one's horns

- 248) pull someone's chestnuts
out of the fire
249) pull the wool over
someone's eyes
250) push one's luck
251) put on airs
252) put one's oar in
253) put that in your pipe and
smoke it!

R

- 254) rack one's brains
255) rain cats and dogs
256) raise Cain [Am.]
257) raise one's sights
258) rake someone over the coals
259) rest on one's laurels
260) roll with the punches
261) rub someone's nose in
something
262) rule the roost
263) run for your life
264) run in the family
265) run like a top
266) run rings around
267) run-of-the-mill

S

- 268) salad days
269) save face
270) save something for a rainy
day
271) second to none
272) see stars
273) seed money
274) sell like hotcakes [Am.]
275) set the cat among the
pigeons [Br.]

- 276) sharp as a tack
277) shoot off one's mouth
278) shoot the breeze [Am.]
279) show one's true colors
280) sit on one's hands
281) skin and bones
282) sleep like a log
283) small potatoes
284) smell a rat
285) snap election
286) someone's ears burn
287) sow one's wild oats
288) speak of the devil
289) speak one's mind
290) spin one's wheels [Am.]
291) split hairs
292) split one's sides
293) stand on ceremony
294) stand to reason
295) start from scratch
296) straight from the horse's
mouth
297) strike it rich
298) strut one's stuff
299) sweat blood
300) sweeten the pill

T

- 301) take action
302) take for granted
303) take heart
304) take it to heart
305) take its toll
306) take pains
307) take someone down a peg
308) take the bull by the horns
309) take the rap
310) take your time!
311) talk a blue streak

- 312) talk trash
 313) tell someone to get lost
 314) tell tall tales/stories
 315) test the waters
 316) that's a different kettle of fish
 317) that's a fine/pretty kettle of fish!
 318) that's all she wrote! [Am.]
 319) that's that!
 320) that's the ticket!
 321) that's the way the cookie crumbles [Am.]
 322) the apple of someone's eye
 323) the best laid plans can go astray
 324) the cream of the crop
 325) the crux of the matter
 326) the early bird catches the worm
 327) the game is not worth the candle
 328) the lion's share
 329) the more the merrier
 330) the proof of the pudding is in the eating
 331) the same old story
 332) the shoe is on the other foot
 333) the squeaky wheel gets the grease
 334) the witching hour
 335) there's no harm in asking
 336) thin as a rail/rake
 337) through thick and thin
 338) tie one on [Am.]
 339) time heals all wounds
 340) tip the scales
 341) to cap it all
 342) to cut someone (dead)
 343) to let slip
 344) to the max [Am.]
 345) toe the line
 346) too many cooks spoil the broth
 347) top dog
 348) touch a raw nerve
 349) touch wood [Br.]
 350) turn a blind eye
 351) turn a deaf ear
 352) turn over a new leaf
 353) turn tail
 354) turn up one's nose
 355) turning point
 356) twiddle one's thumbs
- U**
- 357) ulterior motive
 358) upset the apple cart
- W/Y**
- 359) wait on someone hand and foot
 360) walk on eggshells
 361) what with one thing and another
 362) when all is said and done
 363) when pigs fly
 364) when push comes to shove
 365) white lie
 366) you can save your breath

Malgrat haver passat més de mitja vida aprenent el català, a vegades ens trobem com amb l'orgue de Sollana, que sempre li falta una tecla o altra. Encara que s'hi dediqui mitja vida, publicar una obra d'aquesta envergadura cauria fora de l'abast de qualsevol aprenent, per lletraferit que fos. Per tant, agraïm de tot cor les correccions, esmenes i suggeriments dels amics Carles Riera, Jordi Palou i Josep Ruaix, sense els quals aquest volum no hauria estat possible.

També volem donar el nostre agraïment a Danielle i Scott Jones de Fuengo.

Amb molt afecte ens plau dedicar aquest llibre a l'admiradora entusiasta de la llengua anglesa
Mrs Noni Cheadle

PRÒLEG

Els catalans mai no podem estar prou agraïts al professor Lou Hevly per tot el que ens ha donat. Fa gairebé quaranta anys que es va establir a Manresa. Jo sempre he pensat que és una persona superdotada: va néixer a Seattle l'any 1949, va esdevenir clarinetista i guitarrista, músic de carrer, artista de teatre, professor i, per damunt de tot, filòleg: un home que disposa d'uns coneixements profunds de les llengües anglesa —que és la seva materna— i catalana —la seva passió.

Va fer amistat amb Josep Ruaix, de Moià —el Gran Ruaix, l'home que ens va ensenyar a escriure en català a tots els qui avui ensenyem la nostra llengua—, i a la "factoria" Ruaix va editar un conjunt de cinc volums que constitueixen una de les millors descripcions disponibles de la llengua anglesa en una altra llengua que no sigui la mateixa anglesa: *Gramàtica anglesa. Volum I: Temes introductoris, fonètica i ortografia* (1995); *Volum II: Verbs (primera part)* (1997); *Volum III: Verbs (segona part)* [Verbs adverbials (phrasal verbs) i verbs preposicionals] (1999); *Volum IV: Noms i pronoms* (2001); *Volum V: Adjectius, adverbis, preposicions i conjuncions* (2003). En conjunt és una obra de referència fonamental (i jo crec sincerament que és insuperable). Aquest remarcable treball de descripció de la llengua anglesa "pensant en català" va rebre una formulació breu: *Anglès fàcil: Anglès essencial per a catalanoparlants* (Barcanova 2013).

Ara en Lou ens torna a obsequiar amb un llibre magnífic i original (com tot el que fa aquest home polifacètic): *An Idiom a Day — 366 dites angleses corresponents a dites catalanes*. L'exercici és sensacional. Respon a allò que em va explicar Joan Coromines que sentia que Fabra, quan redactava el seu *Diccionari general de la llengua catalana*, a vegades es preguntava: «com ho diria, el pare?» És una pregunta fonamental: el sentit genuí de la llengua. I aquí, si furguem en les genials traduccions de l'anglès que va fer Josep

Carner, ja fa cent anys, hi trobarem exemples prodigiosos. Així, en la traducció de *The Adventures of Tom Sawyer* (1876) de Mark Twain (*Les aventures de Tom Sawyer*, 1918), el genial Carner ens ofereix múltiples exemples de traduccions idiomàtiques portentoses: **"You're a fighting liar and dasn't take it up."** | *-Us baralleu de per riure, i no goseu començar.*

"I dare you to step over that, and I'll lick you till you can't stand up. Anybody that'll take a dare will steal sheep." | *-Llengua que no camineu damunt d'això. I si ho feu us aporrinaré fins a aclotellar-vos en terra. Qualsevol que tingui llengua [tocarà l'arpa / furtarà xais / farà córrer l'ungla].*

Podríem continuar, però: **"That's all."** | *-Vet-ho aquí;* perquè en aquesta pàgina proemial sols volem dir que aquest exercici de llengua que va iniciar Carner el trobareu continuat en el llibre que teniu a les mans, en què Lou Hevly resol i comenta amb traça, saber i humor una bona tirallonga (una per a cada dia de l'any de traspàs, el que en té 366, de dies) d'idiotismes (no penseu malament: això vol dir "construcció o locució peculiar d'una llengua") de l'anglès. Els seus comentaris sempre **cut the mustard** (*fan el pes*), en el món de la paremiologia és evident que **he knows his onions** (*en sap un niu*) i encara que s'enfronti amb algun element que sigui **a hard nut to crack** (*un os dur de rosegat*), en Lou sabrà **land on his feet** (*sortir-se'n*).

Moltes gràcies, Lou, per tot el que ens ensenyes i per les bones estones que ens fas passar.

Joan Ferrer
Universitat de Girona

INTRODUCCIÓ

Un dels elements més divertits de l'estudi d'un nou idioma és, sens dubte, el de les locucions i frases fetes. Als estrangers ens fan molta gràcia expressions catalanes com ara *on sant Pau va perdre l'espardenya* (**where Saint Paul lost his espadrille?**), *donar gat per llebre a algú* (**to give someone cat for rabbit?**), *no tenir pèls a la llengua* (**to not have hair on one's tongue?**) i *riure per sota el nas* (**laugh beneath one's nose?**). Òbviament, aquestes dites no s'han d'interpretar al peu de la lletra, sinó que s'entenen com a alternatives a expressions més literals. Són maneres de dir característiques d'una llengua, normalment ben conegudes i valorades a causa de les seves possibilitats expressives i estilístiques. Bé, doncs, el que ens interessa d'aquest cas és que els sentits d'aquestes quatre locucions —respectivament, *molt remot*, *enganyar*, *dir les coses clares* i *riure dissimuladament*— en anglès es poden expressar també amb locucions i frases fetes; respectivament, **in the middle of nowhere** (*al mig d'enlloc*), **pull the wool over someone's eyes** (*tibar la llana sobre els ulls d'algú*), **speak one's mind** (*parlar la ment*) i **laugh up one's sleeve** (*riure per la màniga*). De fet, la recerca ens revela que d'aquests casos n'hi ha a balquena; per tant, se'ns va acudir de compilar un petit diccionari del que en anglès s'anomenen **idioms**, que corresponen a locucions o frases fetes catalanes. El títol del llibre, **An Idiom a Day**, és el mateix que el d'una llista de correu electrònic que, com implica el seu nom, envia als subscriptors cada dia un **idiom** anglès degudament traduït al català.

Aquest diccionari s'ordena de la manera següent: en la primera línia donem la dita anglesa, en negreta, seguida de la dita catalana equivalent, en cursiva. Ara bé, en compilar les entrades d'aquesta obra hem trobat moltes dites catalanes que, en un grau o altre, ja han caigut en desús, si més no entre la gent jove. Com que pensem que val la pena de recuperar-ne un gran nombre, les incloem en aquest aplec amb l'esperança que es repopularitzin, però sempre

acompanyades d'una expressió literal o molt coneguda perquè no hi hagi dubtes pel que fa al sentit.

En la segona i tercera línies donem, respectivament, un exemple de l'ús de la dita en anglès i la traducció en català. Després, en l'apartat **ORIGEN**, anotem d'on ve l'expressió, que inclou una data orientativa de la primera referència escrita (obtinguda, en la majoria dels casos, de les pàgines del **Ngram viewer** de «**Google Books**»), com també una traducció literal de la dita i, en molts casos, una explicació sobre la història de l'expressió.

En la secció **COMENTARI**, després de la d'**ORIGEN**, hi afegim qualsevol informació sobre la dita que considerem que podria interessar al lector, incloent-hi citacions de la **King James Version** de la Bíblia, de Shakespeare i d'altres fonts interessants.

Després dels apartats d'**ORIGEN** i de **COMENTARI** ve la secció de **SINÒNIMS** en què es donen altres expressions i, a vegades, «phrasal verbs» (combinacions de verbs més adverbis i preposicions que formen una unitat sintàctica) que són sinònims o que tenen sentits afins amb aquelles.

Finalment, hi ha les seccions **NOTA GRAMATICAL** i **NOTA LÈXICA**, on es mostren, a partir dels exemples, punts problemàtics de gramàtica i lèxic anglesos. Per exemple, l'oració que mostra l'ús de la dita **hold a grudge** comença dient "**Holding a grudge is stupid...**" (*Guardar rancor és estúpid...*); doncs en l'apartat **NOTA GRAMATICAL** expliquem que quan un verb anglès fa de subjecte sol revestir la forma de gerundi (ex.: *Nedar és sa* = **Swimming is healthy**). De la mateixa manera, en l'entrada de **smell a rat**, l'exemple inclou la frase **I would have had to be pretty stupid...** (*Hauria hagut de ser bastant toix...*), doncs en la **NOTA LÈXICA** observem això: l'adjectiu **pretty**, que vol dir *bonic*, també és adverbi i vol dir *bastant*.

El diccionari inclou un índex alfabètic de les locucions i frases fetes catalanes; per exemple, si algú vol saber com es diu en anglès *fer l'orni*, l'entrada en l'índex l'adreçarà a l'entrada 327: **play dumb**. També hi ha un índex de totes les dites angleses que apareixen en

els apartats dels sinònims. Per exemple, encara que la dita **up a stump** no té entrada, apareix en l'índex com a sinònim de l'entrada 16, **at one's wits' end** (*no saber a quin sant encomanar-se*).

NOTA: Cites de la Bíblia en anglès són de la versió **King James**, que s'abreua **KJV**.

A

- 1) **a good catch** — *un bon partit, persona que representa un gran avantatge en el cas de contreure-hi matrimoni*

He was a man her whole family referred to as a good catch.
Era un home a qui tota la seva família (d'ella) es referia com un bon partit.

ORIGEN: 1978. Literalment, *una bona pescada*. L'al·lusió és òbvia.

COMENTARI: A més es diu **Good catch!** (*Bona trobada!*) a algú quan descobreix un error en un text.

SINÒNIM: La dita **a good match** té un sentit similar: *una bona unió*.

NOTA LÈXICA: El verb *pescar* es tradueix en anglès per **to fish** o **go fishing** (*M'agrada pescar = I like to fish; Anem a pescar! = Let's go fishing!*), però quan el complement és un peix en particular es tradueix per **catch caught caught**; p.e.: *pescar truites = catch trout*.

- 2) **a hard nut to crack** — *un os dur de rosegat, una qüestió difícil*
Explaining quantum physics is a hard nut to crack.

Explicar la teoria de la física quàntica és un os dur de rosegat.

ORIGEN: 1570. Literalment, *una "nou" difícil d'esberlar*, però vegeu, més avall, la nota lèxica.

SINÒNIMS: També **a tough nut to crack** (**tough** = *dur*) i **a tough cookie** (*home dur de pelar; lit.: una galeta dura*).

NOTA LÈXICA: Sovint es tradueix el mot **nut** per *nou*, però en anglès aquest mot significa *qualsevol de les llavors incloses en una closca, com ara una avellana, una ametlla o una nou*. En canvi, la *nou* catalana, el fruit de la noguera, en anglès s'anomena **walnut**.

3 - a new broom sweeps clean

- 3) **a new broom sweeps clean** — *l'amo nou tot ho remou, escombra nova no deixa pèls*

The new president says it will no longer be "business as usual": this new broom is going to sweep clean!

El nou president diu que ja no serà "el mateix de sempre": l'amo nou tot ho remou!

ORIGEN: 1627. Literalment, *una escombra nova escombra net*, que és un bon exemple de personificació (atribuir accions o qualitats pròpies d'una persona a una cosa inanimada).

COMENTARI: El gir **new broom** pot referir-se a la persona que efectua el canvi.

SINÒNIM: Aquesta expressió és similar a **make a clean sweep**, que significa *eliminar tot el que no és eficient o útil*.

NOTA LÈXICA: Quan l'adverbi de temps *ja* s'usa en negacions denotant que una acció ha cessat, es tradueix en anglès per una d'aquestes tres locucions adverbials: **no longer** —que va en posició central—, o **any more** o **any longer**, que van en posició final. Exemples: *Ja no bec whisky* = **I no longer drink whisky** o **I don't drink whisky any more/longer**.

- 4) **a piece of cake** — *bufar i fer ampolles, més fàcil que beure's un ou, com donar palla a la mula, del tot fàcil de fer*

For Joan, passing the English test was a piece of cake.

Per a en Joan, aprovar l'examen d'anglès va ser bufar i fer ampolles.

ORIGEN: 1936. Literalment, *un tros de pastís*. Diuen que aquesta expressió es va originar a la Royal Air Force de la Gran Bretanya a finals dels anys trenta per a parlar d'una missió fàcil, encara que ningú no sap exactament per què, ja que fer un pastís no és precisament fàcil. Ara bé, tampoc no ho és pas bufar i fer ampolles.

6 - act of God

COMENTARI: Per cert, el **cake** anglès és fet amb farina, sovint té més d'una capa, la pasta puja i té glaçatge a sobre. En canvi, el **pie** consisteix en una capa de pasta en un motlle rodó i poc profund emplenat d'ingredients dolços o salats i, a vegades, amb una crosta superior. Es talla en trossos triangulars, com les porcions d'una pizza.

SINÒNIMS: En són sinònims **easy as pie** (lit.: *tan fàcil com un pastís*), **a walk in the park** (lit.: *un passejada pel parc*) i **easy as falling/rolling off a log** (lit.: *tan fàcil com caure d'un tronc*).

- 5) **ace in the hole** [Am.] — *as a la màniga, arma secreta, roc a la faixa*

In business negotiations, it's always good to have an ace in the hole.

A l'hora de fer negocis, sempre va bé de tenir un as a la màniga.

ORIGEN: 1908. Literalment, *un as al forat*. El terme ve del joc de cartes **stud poker**, en què cada jugador rep una carta de cara avall i la resta de cara amunt. La carta amagada s'anomena the **hole card** (*carta d'amagatall*), i, si és un as, el jugador té un avantatge ocult.

COMENTARI: També **ace up one's sleeve** (*as a la màniga*), però això implica que qui el té fa trampa, a diferència de **ace in the hole**, que és una acció legítima.

SINÒNIMS: En són sinònims **secret weapon** (*arma secreta*) i **trump card** (*atot, trumfo*).

- 6) **act of God** — *cas de força major*

This insurance doesn't cover acts of God.

Aquesta assegurança no dona cobertura en els casos de força major.

7 - after a fashion

ORIGEN: 1611. Literalment, *acte de Déu*. Es tracta d'esdeveniments imprevisibles, fora del control humà. Sovint forma part de contractes legals, com ara pòlisses d'assegurança.

SINÒNIMS: Alguns sinònims d'aquesta locució descriuen adversitats i desgràcies —**unavoidable casualty** (*accident inevitable*), **natural disaster** (*desastre natural*) i **freak accident** (*accident anormal*)—, mentre que altres destaquen fenòmens naturals: **supernatural event** (*esdeveniment sobrenatural*), **circumstances beyond one's control** (*circumstàncies fora de control*) i **unforeseen event** (*esdeveniment imprevist*).

7) **after a fashion** — *en certa manera*

His uniform was askew and his boots were scuffed, but he was dressed, after a fashion, and ready to go to work.

Duïa l'uniforme de gairell i les botes malmeses, però en certa manera anava vestit i a punt per a anar a treballar.

ORIGEN: 1608. Literalment, *segons una moda*. Observem que el mot **fashion**, que normalment significa *moda*, aquí vol dir *manera de fer quelcom*.

SINÒNIM: El gir anglès **sort of** té moltes accepcions, una de les quals és bastant semblant a **after a fashion**; exemple: **We've jury-rigged a model and it sort of works (... it works after a fashion)** = *Hem improvisat un model provisional i en certa manera funciona*.

NOTA LÈXICA: Recordem que el gir *estar a punt per a fer una cosa* vol dir preparat per a fer-la (en anglès, **be ready to do it**), mentre que *estar a punt de fer una cosa* vol dir que l'acció és imminent (en anglès, **be about to do it**).

8) **ahead of time** — *abans d'hora*

We finished the project ahead of time.

10 - and Bob's your uncle!

Vam acabar el projecte abans d'hora.

ORIGEN: 1850. Literalment, *davant de temps*.

SINÒNIMS: L'expressió **ahead of time** és sinònima de **early** (*d'hora, abans d'hora*), però, com l'expressió catalana *abans d'hora*, emfatitza que l'acció en qüestió es fa abans que sigui necessària o abans del moment oportú o habitual. Fem esment també del sinònim **beforehand** (ex.: **We should have made our reservation beforehand** = *Hauríem d'haver fet la reserva abans*).

NOTA LÈXICA: El «phrasal verb» **be ahead** vol dir *guanyant, en una posició superior*; ex.: **We were ahead three to two at the half** = *A la mitja part guanyàvem per tres a dos*.

- 9) **all in a day's work** — *el pa de cada dia*

Solving knotty problems is all in a day's work for me.

Per a mi resoldre problemes espinosos és el pa de cada dia.

ORIGEN: 1738. Literalment, *tot en la feina d'un dia*. És possible que l'expressió al·ludeixi al terme nàutic **day's work** (lit.: *feina d'un dia*), definida com el càlcul del curs d'un vaixell durant 24 hores, de migdia a migdia.

NOTA GRAMATICAL: Recordem que l'ús del genitiu saxó és obligatori en expressions que signifiquen temps cronològic; exs.: **today's newspaper** = *el diari d'avui* (no ~~the newspaper of today~~), **last Monday's class** = *la classe de dilluns passat* (no ~~the class of last Monday~~).

- 10) **and Bob's your uncle!** [Br.] — *i així és de fàcil!, tan fàcil com això*

It's a piece of cake! Hit Ctrl+A, then Ctrl+C, open Word, hit Ctrl+V, Ctrl+S, give the file a name and Bob's your uncle!

És bufar i fer ampolles! Prem Ctrl+A, després Ctrl+C, obre

11 - answer the call of nature

Word, prem Ctrl+V, Ctrl+S, dóna a l'arxiu un nom i així és de fàcil!

ORIGEN: 1925. Literalment, *en Bob (Robert) és el teu oncle*. L'expressió fa al·lusió a un acte de suposat nepotisme quan el primer ministre del Regne Unit, Robert Cecil, va donar un càrrec important a un tal Arthur Balfour, el seu nebot. Per tant, si "Bob" (Robert) és el teu oncle, vius a la regalada!

SINÒNIMS: En són sinònims **there you are/go!** (*Ja ho veus [tot bé!]*), **you're all set** (*Ho tens tot a punt*) i **and it's just that easy!** (*i així és de fàcil, tan fàcil com això*)

- 11) **answer the call of nature** — *canviar l'aigua de les olives, orinar*
A popular euphemism for urinating is "to answer the call of nature".

Un eufemisme popular per a orinar és "canviar l'aigua de les olives".

ORIGEN: 1979. Literalment, *contestar el crit de la naturalesa*. En aquest cas el mot **call** vol dir *crit que es fa perquè algú vingui*.

COMENTARI: També hi ha les expressions **above and beyond the call of duty**, que es fa servir quan algú fa més del que se n'espera, i **call of the wild**, que descriu l'impuls de viure lluny de la civilització.

SINÒNIMS: En són sinònims **make a pit stop** (lit.: *fer una aturada a boxes*) i **see a man about a dog** (lit.: *veure un home per l'afer d'un gos*).

- 12) **as is** — *tal qual; en la condició en què es troba, sense garantia*
If he's selling the car as is, it probably needs some repairs.
Si ven el cotxe tal qual, el més probable és que s'haurà de reparar.

14 - as the crow flies

ORIGEN: 1895. Literalment, *com és*. L'expressió és una abreviatura de **on an "as is" basis** (*partint de la base de "sense garantia"*) i s'utilitza per a mercaderies que poden estar lleugerament desgastades, danyades o ser imperfectes.

- 13) **as old as the hills** — *més vell que l'anar a peu, més vell que Adam, més vell que cagar ajupit* [vulg.]

He told a joke that was old as the hills.

Va explicar un acudit que era més vell que l'anar a peu.

ORIGEN: 1819. Literalment, *tan vell com els turons*.

SINÒNIMS: N'és sinònim **as old as time** (*tan vell com el temps*).

Quan es tracta de persones hi ha l'expressió **along in years** (*d'una certa edat*).

NOTA LÈXICA: Quan fem servir en anglès el verb **tell told told** solem esmentar la persona a qui parlem, mentre que normalment fem **say said said** sense fer tal esment o, si ho fem, ens cal posar la preposició **to** davant el nom de la persona. Exemples: *Va dir moltes coses* = **He said many things** (no: ~~He told many things~~); *Ens va dir que era important* = **He told us that it was important** (més usual que **He said to us that...**). Dit això, hi ha quatre expressions en què sempre fem servir **tell**, fins i tot quan no hi ha cap complement personal: **we tell the truth, we tell lies, we tell stories** i **we tell jokes** (*diem la veritat, diem mentides, expliquem contes* i *expliquem acudits*).

- 14) **as the crow flies** — *en línia recta*

How far is it, as the crow flies, from Vic to Tavertet?

Quina distància hi ha en línia recta entre Vic i Tavertet?

ORIGEN: 1803. Literalment, *com vola el corb*. La gent abans pensava que els corbs sempre volaven cap a la seva destinació

15 - at death's door

per la ruta més directa possible.

COMENTARI: Vet aquí una citació interessant de «**The Political Magazine**» (1782): "**The Spaniard, if on foot, always travels as the crow flies**" (*L'espanyol, si va a peu, sempre viatja en línia recta*).

SINÒNIM: La dita **make a beeline** (*anar-hi de pet*; lit.: *fer una línia d'abella*) es basa en una idea similar.

NOTA GRAMATICAL: Observem que el gir català *quina distància hi ha?* es tradueix en anglès per **how far is it?**, no pas ~~**how far is there?**~~

- 15) **at death's door** — *a les acaballes, a punt de morir*
She's been at death's door more than once, but she has always bounced back.

Ha estat a les acaballes més d'una vegada, però sempre s'ha revifat.

ORIGEN: 1515. Literalment, *a la porta de la mort*.

SINÒNIMS: En són sinònims **on one's last legs** (lit.: *a les últimes cames*) i **one foot in the grave** (*un peu a la fossa*).

NOTA LÈXICA: El «phrasal verb» **bounce back** vol dir *refer-se després d'un contratemps*. De fet, l'adverbi **back** forma part de molts «phrasal verbs», que en català es tradueixen per *tornar*. Per exemple, **go back** i **come back** volen dir *tornar cap allà* i *tornar cap aquí*, respectivament. A més, els tres verbs **walk/run/drive back** es tradueixen *tornar (caminant / corrent / amb cotxe)* i **turn back** significa *tornar enrere*.

- 16) **at one's wits' end** — *no saber a quin sant encomanar-se, no saber què fer*
I've been struggling with this problem for days and I'm at my wits' end.

17 - back and forth

Fa dies que lluito amb aquest problema i ara no sé a quin sant encomanar-me.

ORIGEN: 1555. El mot **wit** vol dir *enginy parlant*, i **wits**, *intel·ligència pràctica*.

COMENTARI: Alguns escriuen **at one's wit's end**, però diem **at the end of my wits**, no **at the end of my wit**, de manera que escriure **wits'** té més sentit.

SINÒNIMS: En són sinònims **at the end of one's rope** (lit.: *a la punta de la corda*), **up a stump** (lit.: *a dalt d'una soca*) i **at a loss** (lit.: *a una pèrdua*).

NOTA GRAMATICAL: La construcció catalana «*fa + temps + que + present*» correspon a la construcció anglesa «**present perfect + complement(s) + for + temps**». Per exemple, *Fa una hora que som aquí* = **We have been here for an hour**; *Fa tres setmanes que treballo a Vic* = **I've been working in Vic for three weeks**.

B

- 17) **back and forth** — *d'aquí d'allà, banzim-banzam, d'un costat a l'altre*

There were communications going back and forth with the unions.

Les comunicacions amb els sindicats anaven d'aquí dd'allà.

ORIGEN: 1613. En aquesta locució, **back** vol dir *cap enrere* i **forth** vol dir *endavant*.

COMENTARI: Un altre exemple: **She was rocking back and forth in her rocking chair** = *Balandrejava banzim-banzam al balancí*. A més es pot fer servir aquesta locució com a substantiu (amb guionets o sense): **There was a lively back-and-forth between**

18 - bark up the wrong tree

farmers and environmentalists = *Va haver-hi un estira-i-arrossa molt viu entre els agricultors i els ecologistes.*

SINÒNIM: Esmentem el sinònim **to and fro** (**fro** = *darrere, des de*) = *d'ací d'allà, amunt i avall.*

18) **bark up the wrong tree** — *equivocar-se de camí*

If they're trying to increase profits by laying off workers, then they're barking up the wrong tree.

Si miren d'augmentar beneficis acomiadant treballadors, doncs s'equivoquen de camí.

ORIGEN: 1832. Literalment, *lladrar sota l'arbre equivocat.* Al·ludeix a gossos de caça que lladren sota un arbre quan l'animal que persegueixen s'ha enfilat en un altre.

SINÒNIMS: Tenen sentits similars les dites **be wide of the mark** (*no encertar la diana*) i **be on the wrong track** (*anar per una pista equivocada*).

NOTA LÈXICA: Recordem que el «phrasal verb» **lay off** vol dir *acomiar per falta de volum de negoci.* En canvi, el verb **fire** vol dir *despatxar (de mala manera).*

19) **be a close call** — *venir d'un pèl*

That was a close call and we're lucky to be alive!

Això ha vingut d'un pèl i és una sort que encara siguem vius!

ORIGEN: 1881. Literalment, *una decisió renyida.* L'expressió al·ludeix a una decisió (**call**) difícil de determinar (per això, **close**), que es podria decantar tant per una banda com per l'altra.

SINÒNIMS: En són sinònims **a close shave** (lit.: *una afaitada arranada*) **a narrow escape** (lit.: *una escapada estreta*) i **a near thing** (lit.: *una cosa a prop*). A més esmentem l'expressió **too close for comfort** (*massa a prop per a estar-hi còmode*).

NOTA LÈXICA: L'adjectiu català *viu viva*, que significa *amb vida*,

21 - be a pain in the neck

es tradueix en anglès per **alive** (**He's still alive** = *Encara és viu*), mentre que l'adjectiu *vivent* es tradueix per **living** (**The night of the living dead** = *La nit dels morts vivents*).

- 20) **be a dab hand** [Br.] — *tenir-hi la mà trencada, ser un manetes, saber on té la mà dreta, saber-ne de cada mà*

Rosa is a dab hand at sewing button holes.

La Rosa hi té la mà trencada, a cosir traus.

ORIGEN: 1828. **A dab hand** és argot britànic, del mot obsolet **dab**, "expert, coneixedor o persona hàbil". «**The Oxford English Dictionary**» diu que és "argot escolar", d'origen desconegut.

SINÒNIMS: També hi ha els sinònims **be an ace** (**an ace reporter** = *un as del periodisme*) i **be a whiz** (**a whiz at maths** = *un crac en matemàtiques*).

NOTA LÈXICA: El verb **sew sewed sewn**, que vol dir *cosir*, es pronuncia /sóu sóud sóun/, igual que el verb **sow sowed sown**, que vol dir *sebrar*.

- 21) **be a pain in the neck** — *ser una murga, ser un «pal»*

It's a comfortable tent, but it's really a pain in the neck to set up.

És una tenda còmoda, però muntar-la és una murga.

ORIGEN: 1937. Literalment, *ser un dolor al coll*. La locució, que és una mica vulgar, es pot referir a persones, coses, situacions i tasques.

COMENTARI: Amb guionets entre els mots pot fer d'adjectiu: **I hope she doesn't bring her pain-in-the-neck little sister** = *Espero que no vingui amb el plom de la seva germaneta*.

SINÒNIMS: Hi ha també el sinònim **be a pain in the ass** (**ass** [Br. **arse**] = *cul*) i l'americanisme **pain in the butt** (**butt** = *cul*).

22 - be a wet blanket

- 22) **be a wet blanket** — *ser un aixafaguitarres, un esgarriacries; persona que es plau a posar entrebancs*

He's a real wet blanket, always finding fault with everything.

És un autèntic aixafaguitarres, sempre troba pegues en tot.

ORIGEN: 1830. Literalment, *ser una manta molla*. La dita al·ludeix a la manera d'apagar un foc, tirant-hi a sobre una manta molla.

COMENTARI: L'expressió **born on the wrong side of the blanket** vol dir *ser fill il·legítim*.

SINÒNIMS: Altres equivalències de **wet blanket** són **a party pooper** (lit.: *un cagafestes*), **a killjoy** (lit.: *un mata-alegria*) i **a spoilsport** (lit.: *un espatlla-activitats*).

NOTA GRAMATICAL: Les locucions sinònimes *tenir la culpa* i *ser culpa (d'algú)* es tradueixen en anglès per **it is someone's fault** o, menys sovint, **someone is to blame**. Exemple: *Era culpa d'en Marcel* o *En Marcel en tenia la culpa* = **It was Marcel's fault** o **Marcel was to blame**.

- 23) **be all hot and bothered** — *tenir el cap com un timbal*

Grandfather was all hot and bothered because the kids were making so much noise.

L'avi tenia el cap com un timbal perquè els nens feien tant soroll.

ORIGEN: 1899. Literalment, *estar acalorat i molestat*. D'origen desconegut, però amb un sentit bastant literal.

COMENTARI: També es pot referir a l'excitació sexual: **The way she moves gets the boys all hot and bothered** = *La manera en què ella es mou excita els nois*. A més, pot implicar que algú s'atabali per coses poc importants.

SINÒNIMS: Una expressió sinònima és **work oneself into a lather** (lit.: *arribar a posar-se dins una sabonera*) i hi ha també el

24 - be fun and games

«phrasal verb» **work up**, sovint modificat amb el mot **all**: **He was all worked up because he'd flunked the exam** = *Estava furiós perquè havia suspès l'examen.*

NOTA LÈXICA: Es pot traduir en català la paraula **children** (singular: **child**) per *nens i nenes, mainada i fills*. Exemples: *Oferim classes d'anglès per a nens i nenes de 0 a 16 anys* = **We offer English classes for children up to age sixteen**; *Hi ha pocs programes per a la mainada en català* = **There aren't many programs for children in Catalan**; *Van demanar a la vella si tenia fills* = **They asked the old lady if she had any children**. Esmetem també el col·loquialisme **kids** (*cabrits*), que és un sinònim informal de **children**.

24) **be fun and games** — *ser flors i violes; diversió*

Working for TV3 may seem exciting, but it's not all fun and games.

Treballar a TV3 pot semblar molt apassionant, però no tot són flors i violes.

ORIGEN: 1952. Literalment, *divertiment i jocs*. La frase sovint s'utilitza irònicament, generalment en forma negativa, per a referir-se a activitats que són divertides però que tenen un aspecte negatiu.

COMENTARI: Esmetem també el gir **it's all fun and games until...**, que s'usa per a parlar d'una activitat imprudent que resulta perjudicial; ex.: **It's all fun and games until someone gets hurt** = *Tot sembla molt divertit fins que algú pren mal.*

SINÒNIM: En alguns contextos és sinònim de **hanky-panky** (*comportament sexual inapropiat*).

NOTA GRAMATICAL: Observem que, quan en català l'infinitiu fa de subjecte, es tradueix en anglès pel gerundi: *Nedar és sa* = **Swimming is healthy**.

25 - be green with envy

- 25) **be green with envy** — *tenir fred de peus, posar-se-li les dents llargues, tenir molta enveja*

When she heard about the trip to Thailand we were planning she was green with envy.

Quan sentia a parlar del viatge a Tailàndia que planificàvem tenia fred de peus.

ORIGEN: 1863. Literalment, *estar verd d'enveja*. Abans es creia que la pell de la cara de la gent es tornava verda si aquesta es posava gelosa. Normalment es fa servir aquesta frase feta d'una manera faceciosa.

COMENTARI: L'enveja també s'anomena **the green-eyed monster** (*el monstre d'ulls verds*) i Shakespeare la va descriure com la "malaltia verda".

NOTA GRAMATICAL: Pel que fa a expressions com **the green-eyed monster**, l'anglès sovint forma adjectius combinant una part del cos i el sufix **-ed** (e.g., **fair-minded** = *imparcial*, i **heavy-handed** = *matusser, sense tacte*). Per a més detalls, vegeu l'article *Adjectius compostos: «part del cos» + -ed* a la pàgina *Articles* de visca.com.

- 26) **be hard of hearing** — *ser dur d'orella*

John: "What's the matter, are you hard of hearing?" Bill: "What?"

John: — Què passa, ets dur d'orella? Bill: — Què dius?

ORIGEN: 1564. L'adjectiu **hard** té molts sentits, com és el cas de l'adjectiu català *dur -a*. Aquí, tots dos volen dir *difícil d'impressionar*.

COMENTARI: L'expressió **stone deaf** vol dir *completament sord, sord com una tàpia/campana/perola*.

SINÒNIM: Un sinònim que no s'ha d'usar mai és **hearing impaired**, ja que les persones que són dures d'orella el troben

28 - be in a pickle

ofensiu. El terme **people with hearing loss** (*gent amb pèrdua d'oïda*) es considera molt bo perquè l'expressió posa primer la gent.

NOTA GRAMATICAL: El gir català *Què passa?* es tradueix en anglès per **What's the matter?** quan el qui parla pensa que l'altre té algun problema, per exemple, si plora; també es diu **What's wrong?** En canvi, quan *Què passa?* equival a una salutació, en anglès diem **What's up?**, **How's it going?** o **What's happening?** Ara bé, quan el gir *Què et passa?* implica que l'altre s'hagi comportat incorrectament, en anglès es diu **What's wrong with you?** o **What's the matter with you?**

- 27) **be in a dither** — *no saber on tocar; no saber què dir, què fer, com captar-se*

So many changes in so little time had them both in a dither.
Tants canvis en tan poc temps feia que tots dos no sabessin on tocaven.

ORIGEN: 1905. Literalment, *estar en un estat de sobreexcitació*. Deriva d'un verb obsolet que volia dir *tremolar*.

SINÒNIMS: Esmentem també les expressions sinònimes **in a tizzy** (**tizzy** = *estat de confusió*) i **in a flutter** (**flutter** = *aleteig*).

NOTA GRAMATICAL: Cal no confondre els dos sentits de *tan(t)* i variants; es tradueix en anglès per **as** quan forma part d'una expressió d'equivalència (p.e., *tan gran com tu* = **as big as you**), però es tradueix per **so** quan forma part d'una expressió consecutiva: *Parla tant que tothom s'avorreix* = **He talks so much that everybody gets bored.**

- 28) **be in a pickle** — *trobar-se en un destret, veure-se'n un bull, no saber a quina paret tocar, trobar-se en un afer difícil*

Since I obviously couldn't be in two places at the same time,

29 - be in high dudgeon

I was in a pickle.

Com que òbviament no podria ser en dos llocs alhora, em vaig trobar en un destret.

ORIGEN: 1585. Literalment, *dins un cogombre marinat*. En el segle XVI hi havia una salsa picant que s'anomenava **pickle**, i el sentit de *trobar-se en un embolic* feia al·lusió a la barreja de verdures i espècies que componien aquesta salsa.

COMENTARI: L'autor britànic Anthony Kline tradueix una part del Cant XVIII:40-66 de la «*Divina Comèdia*» així: —... **but what led you into such a biting pickle?** = (*... però què et portà a aquest lloc tan nefast?*)— i en l'obra «*The Tempest*» (1621), Shakespeare utilitza **in a pickle** per a voler dir *begut*: "**I have been in such a pickle since I saw you last**" (*Des de l'última vegada que et vaig veure vaig ben trompa*).

SINÒNIMS: També **be in a jam** (lit.: *trobar-se en un embús*) i **be in a tight corner/spot** (lit.: *trobar-se en un raconet/lloc estret*).

- 29) **be in high dudgeon** — *bullir d'indignació, treure foc pels queixals, sentir ressentiment*

The working conditions were terrible; people were outraged and many quit in high dudgeon.

Les condicions de treball eren horroroses; la gent estava indignada i molts deixaren la feina traient foc pels queixals.

ORIGEN: 1663. Literalment, *estar dins una alta ràbia*. Pot ser que el mot **dudgeon** vingui de l'italià «aduggiare» (*eclipsar*), que és l'origen del nom anglès **umbrage**, que forma part de la frase feta sinònima **take umbrage** (*ressentir-se*); (ex., **She took umbrage at my remarks** = *Ella es va ressentir del meu comentari*).

SINÒNIMS: En són sinònims **bent out of shape** (lit.: *deformat per ser torçut*), **hopping/fighting mad** (lit.: *botent/lluïtant*)

31 - be just what the doctor ordered

d'indignació) i els derivats dels «phrasal verbs» **pissed/ticked/teed off** (*enfadat*).

NOTA GRAMATICAL: Entre altres coses, el verb **quit quit quit** vol dir *deixar de fer una activat* (ex.: **I want to quit smoking** = *Vull deixar de fumar*). Quan s'usa sense complement, com en l'exemple, vol dir *deixar la feina, plegar permanentment* (ex.: **You can't fire me! I quit!** = *No pots despatxar-me! Plego!*).

- 30) **be in stitches** — *rebentar-se de riure, morir(-se) de riure*

The clowns had us all in stitches.

Els pallassos ens feien rebentar de riure.

ORIGEN: 1935. El nom **stitch**, que sol voler dir *punt de sutura*, aquí es refereix a un fort dolor local, *una punxada*, que pot fer que una persona es cargoli de dolor. Doncs, quan hom riu molt també pot cargolar-se.

COMENTARI: Shakespeare va fer servir una expressió similar en «**Twelfth Night**»: "**If you desire the spleen, and will laugh yourselves into stitches, follow me**" = ("*Si desitges la melsa [en aquest context, una bona rialla] i voleu rebentar-vos de riure, seguïu-me*").

SINÒNIMS: Altres expressions de rialles són **rolling (on the floor / in the aisles)** (lit.: *rodolant [per terra / als corredors]*) i **splitting one's sides** (lit.: *esberlant els costats*).

- 31) **be just what the doctor ordered** — *anar com l'anell al dit, de manera perfecta*

Antònia was feeling lonely, so a visit from her daughter was just what the doctor ordered.

L'Antònia es trobava sola; per tant, una visita de la seva filla li va anar com l'anell al dit.

ORIGEN: 1922. Literalment, *just el que va receptar el metge*.

32 - be mad as a hatter

L'expressió al·ludeix al fet que, de la mateixa manera que el consell o la recepta d'un metge ens poden millorar la salut, un esdeveniment ben especial ens pot millorar l'estat d'ànim.

SINÒNIMS: Té un sentit semblant l'expressió **that's the ticket!** (*això mateix!*, lit.: *aquella és l'entrada!*).

NOTA LÈXICA: Observem que *estar sol* vol dir **be alone**, mentre que *trobar-se sol* vol dir **be/feel lonely**.

- 32) **be mad as a hatter** — *estar com un llum, ser més boig que una cabra*

I admit she's mad as a hatter, but there's no one else I'd rather be with.

Admeto que ella està com un llum, però no hi ha ningú més amb qui voldria estar.

ORIGEN: 1829. Literalment, *tan boig com un barretaire*. Segons una teoria moderna, aquesta locució al·ludeix suposadament al comportament erràtic dels **hatters** (*barretaires, fabricants de barrets*) a causa del contacte prolongat amb el nitrat de mercuri, una substància tòxica que es feia servir en la fabricació dels barrets de feltre.

SINÒNIMS: L'anglès també disposa dels sinònims **crazy as a loon** (*boig com una calàbria* [ocell de la família dels gàvids]) i **nutty as a fruitcake** (*tan boig com un pastís de fruita* [**nutty** també vol dir *ple de nous*]).

NOTA GRAMATICAL: Altres expressions en què *més* es tradueix per **else** són *res més?* = **anything else?**, *qui més?* = **who else?** i *què més?* = **what else?** Ara bé, el que diu el cafeter George Clooney, **What else?**, vol dir *Què, si no?*

- 33) **be nobody's fool** — *ser llest com una mostela/fura; ser persona viva i espavilada, difícil d'enganyar*

34 - be on pins and needles

The Virgo woman is nobody's fool and can't see the point in constantly flattering a man's ego.

La dona Verge és llesta com una mostela i no veu per què s'ha d'afalagar constantment l'ego d'un home.

ORIGEN: 1857. Literalment, *no ser el ximplet de ningú*. Amb el sentit de *persona difícil d'enganyar*, es podria traduir per *gat vell*.

SINÒNIMS: També **be no fool** (*no ser ximplet*). Altres expressions que donen a entendre que algú és difícil d'enganyar són **to not have been born yesterday** (*no haver nascut ahir*) i **to not be wet behind the ears** (lit.: *no estar moll per darrere les orelles*).

- 34) **be on pins and needles** — *mossegar-se els dits, estar molt nerviós*

The entire courtroom was on pins and needles, awaiting the return of the jury.

A la sala de justícia tothom es mossegava els dits esperant que el jurat tornés.

ORIGEN: 1786. Literalment, *estar sobre agulles de cap i agulles*. Es refereix a la sensació de formigueig que hom sent quan es recupera de l'entumiment, que aquí s'utilitza com a metàfora de l'inquietud.

SINÒNIMS: En són sinònims **on tenterhooks** (*estar frisós*) i **like a cat on hot bricks** (lit.: *com un gat en totxos calents*).

NOTA LÈXICA: Destaquem el verb anglès **await**, que és sinònim del verb preposicional **wait for**, però sol tenir com a complement un objecte abstracte (ex.: **awaiting the results, the arrival, a decision**, etc. = *esperant els resultats, l'arribada, una decisió*, etc.).

35 - be on someone's case

- 35) **be on someone's case** — *fer la vida impossible a algú*
I hate this job because there's always someone on my case.
Odio aquesta feina perquè sempre hi ha algú fent-me la vida impossible.
ORIGEN: 1971. Literalment, *estar sobre el cas d'algú*. D'origen desconegut.
COMENTARI: En aquest cas, el mot **case** no té ni traducció en català ni un sentit lògic en anglès.
SINÒNIM: És sinònima l'expressió **be on someone's back** (*estar sobre l'esquena d'algú*).

- 36) **be on the wrong track** — *anar per mal camí, llaurar tort, anar el carro pel pedregar*
Seventy percent of Americans believe the country is on the wrong track.
El setanta per cent dels nord-americans creuen que el país va per mal camí.
ORIGEN: 1889. Literalment, *estar en el camí equivoccat*. Podria ser que es referís a un gos de caça que segueix una petja equivocada.
COMENTARI: Aquesta locució també es fa servir per a parlar d'una línia d'investigació incorrecta, per exemple, **The private detective tried to convince the police they were on the wrong track** = *El detectiu va intentar de convèncer la policia que anava per mal camí*.
SINÒNIMS: Tenen sentits similars les dites **be wide of the mark** (*no encertar la diana*) i **bark up the wrong tree** (lit.: *lladrar sota l'arbre equivoccat*).
NOTA GRAMATICAL: Pel que fa a l'expressió dels percentatges, l'anglès escriu units els mots *per cent* i, a més, no vol l'article; ex.: *el deu per cent de la collita* = **ten percent of the crop**.

38 - be put through the mill

- 37) **be out of one's mind** — *beure's l'enteniment, perdre el cap, estar tocat de l'ala*

You're saying I have to pay for your plane fare? Are you out of your mind?

Dius que t'he de pagar el bitllet d'avió? Però que t'has begut l'enteniment?

ORIGEN: 1390. Literalment, *estar fora de la ment*. Aquesta dita és d'origen desconegut, encara que alguns pensen que es podria referir als pacients d'un hospital psiquiàtric.

COMENTARI: Esmentem també l'expressió **go out of one's mind**, que vol dir *tornar-se boig*, com també el gir «**out of one's mind with** + una emoció»; per exemple, **I was out of my mind with grief/worry/joy** = *Estava molt dolgut/ansiós/alegre*.

SINÒNIMS: També hi ha l'expressió humorística **off one's rocker** (lit.: *caigut del balancí*) i, en un cas extrem, **stark raving mad** (*boig sense remei*). Recordem també la locució **mad as a hatter** (lit.: *tan boig com un barretaire*).

NOTA GRAMATICAL: La correspondència entre *pagar* i **pay paid paid** és exacta en un cas com aquest: *Vaig pagar 10 euros per la samarreta* = **I paid 10 euros for the T-shirt**. En canvi, on el català pot suprimir la quantitat i la preposició —*Vaig pagar la samarreta*—, l'anglès només pot eliminar la quantitat: **I paid for the T-shirt**.

- 38) **be put through the mill** — *passar-ne de tots colors, passar la (o ballar-la) magra*

We've been put through the mill but are still together.

N'hem passades de tots colors, però encara estem junts.

ORIGEN: 1818. Literalment, *estar sotmès al molí*. Aquest terme al·ludeix al fet de ser reduït a pols, com el gra en un molí.

SINÒNIM: Una expressió alternativa és **endure hardship** =

39 - be scared to death

passar trifulques.

NOTA LÈXICA: Quan l'adverbi de temps *encara* s'utilitza en oracions afirmatives i interrogatives, es tradueix en anglès per **still**; quan s'usa en oracions negatives, es tradueix per **yet** excepte quan l'acció negativa continua passant, cas en què es tradueix per **still**. Exemples:

Encara viuen a Moià = **They still live in Moià**;

Encara viuen a Moià? = **Do they still live in Moià?**;

[despreocupat] *Encara no m'han pagat* = **They haven't paid me yet**;

[molest] *Encara no m'han pagat!* = **They still haven't paid me!**

- 39) **be scared to death** — *estar mort de por, quedar verd, tenir els collons per corbata* [vulg.]

He's scared to death because Maria's husband is hot on his trail.

Està mort de por perquè el marit de la Maria li trepitja els talons.

ORIGEN: 1826. Literalment, *mort de por*. Frase feta hiperbòlica, fàcil d'entendre.

COMENTARI: En anglès, una persona que s'espanta fàcilment (en català, *cagacalces, poregós, temorenc*, etc.) es diu **yellow**, **chicken-liver** (*fetge de gallina*), **scaredy-cat** (*gatet espantat* [infantil]) i **yellow-belly** (*panxa groga*).

SINÒNIM: També **frighten to death**.

NOTA LÈXICA: Observem que la dita anglesa **be hot on one's trail** també es pot traduir en català per *anar darrere (algú) com un gos* o *anar a l'encalç (d'algú)*.

- 40) **be sick and tired** — *estar-ne fins al capdamunt, estar-ne fart*
We're sick and tired of money being wasted on useless

projects.

Estem fins al capdamunt que els diners es gastin en projectes inútils.

ORIGEN: 1813. Literalment, *estar malalt i cansat*. Frase feta hiperbòlica que expressa exasperació, irritació i enuig.

COMENTARI: Expressió humorística: **I'm sick and tired of being tired and sick** = *Estic fart d'estar cansat i malalt*. Val a dir que, en anglès, les expressions del tipus **up to my ears/neck/eyes in something** (*fins a les orelles / fins al coll / fins als ulls*) signifiquen *molt atrafegat i atabalat*, no pas *estar-ne fart*.

NOTA LÈXICA: El gir **spend money** vol dir *gastar diners* i **waste money** vol dir *malgastar-los*.

- 41) **be tickled pink** — *estar més content que un gínjol, no veure-hi de cap ull, no cabre a la pell*

Joan's mother was tickled pink when he told her that he and Pilar were getting married.

Quan en Joan li va dir que es casaria amb la Pilar, la seva mare va estar més contenta que un gínjol.

ORIGEN: 1922. Literalment, *estar pessigollejat rosa*. Com que **to tickle** vol dir *fer pessigolles*, pot ser que aquesta expressió al·ludeixi al fet que la cara d'algú a qui es fan pessigolles a vegades s'envermelleix.

SINÒNIM: És equivalent a la dita hiperbòlica **tickled to death**.

NOTA LÈXICA: Observem que el verb *casar-se* es tradueix per **get married** quan no s'esmenta amb qui, i es tradueix per **marry** quan es fa esment de qui. Exemples: *Es casen pel juny* = **They're getting married in June**; *Vull casar-me amb la Marta* = **I want to marry Marta** (no ... ~~with/to~~ Marta).

42 - be well-spoken

- 42) **be well-spoken** — *tenir bona paraula, tenir facilitat de paraula*
He's handsome and well-spoken, but I don't trust him an inch.
És atractiu i té bona paraula, però no me'n fio gens.

ORIGEN: 1676. Literalment, *ser ben parlat*.

COMENTARI: És interessant que al castell de Blarney, a prop de Cork, Irlanda, hi ha una pedra que s'anomena **the Blarney Stone**, la qual, segons diuen, dóna facilitat de paraula a qui la besa.

SINÒNIM: Esmentem el sinònim **be silver-tongued** (*tenir llengua de plata*).

NOTA GRAMATICAL: Observem que quan la construcció «**well** + adjectiu participial» va davant el nom que modifica, els dos elements van units amb guionet. Exemples: **well-known** (*ben conegut*), **well-established** (*ben establert*), **well-meaning** (*amb bones intencions*), etc.

NOTA LÈXICA: En català, **not trust someone an inch** es pot traduir per *no fiar-se'n ni un pèl*.

- 43) **beat around the bush** — *fugir d'estudi, no anar al gra, anar amb mitges tintes*

Don't beat around the bush! If you want to borrow money, say so.

No fugis d'estudi! Si vols que et deixi diners, digues-m'ho.

ORIGEN: 1572. Literalment, *batre al voltant de l'arbust*. Originàriament, aquesta expressió es referia a l'acció de batre els arbustos perquè surtin els animals o ocells caçats i, per tant, volia dir *preparar el terreny*. Avui dia evoca la idea d'un animal caçat amagat en un arbust mentre el caçador és massa tímid per a seguir-lo.

SINÒNIMS: A part del sinònim **beat about the bush**, hi ha dos sinònims curiosos: **hem and haw** i **mince words** (*parlar d'una*

45 - bells and whistles

manera evasiva).

NOTA LÈXICA: A vegades es confonen les paraules angleses **borrow** i **lend lent lent**. A saber, la segona es tradueix en català per *deixar* o *prestar* i la sintaxi és igual que en anglès: el subjecte és la persona a qui es demana el préstec. Ex.: *Pots (tu) deixar-me 5 euros?* = **Can you lend me 5 euros?** En canvi, **borrow** vol dir *agafar en préstec*; és a dir, qui vol demanar diners és el subjecte de la frase: **Can I borrow 5 euros?**

- 44) **behind the scenes** — *entre bastidors, d'amagat*
Màrius Servitja is a well-known businessman who holds sway on foreign policy makers behind the scenes.

Màrius Servitja és un home de negocis ben conegut que entre bastidors manté influència sobre els responsables de la política estrangera.

ORIGEN: 1658. Literalment, *darrere les escenes*, o bé, antigament, *darrere del paisatge*. La locució es refereix a aspectes del teatre que el públic no veu i avui dia es refereix a qualsevol decisió o acord fet en secret.

COMENTARI: Quan va unit amb guionets, el terme **behind-the-scenes** vol dir *fora de la vista pública*; per exemple, **a behind-the-scenes tour of the Montserrat monastery** = *una visita a les àrees del monestir de Montserrat tancades al públic*.

SINÒNIM: També es diu **behind closed doors** (lit.: *darrere portes tancades*).

NOTA LÈXICA: La locució **hold sway** vol dir *dominar, controlar, tenir molta influència*.

- 45) **bells and whistles** — *bonics i galindaines, bagatel·les, foteses, coses no essencials però atractives*
My car has all the latest bells and whistles.

46 - between a rock and a hard place

El meu cotxe té tots els últims bonics i galindaines.

ORIGEN: 1977. Originalment el terme es referia a les campanes i els xiulets que s'utilitzaven en vehicles que feien operacions d'emergència.

COMENTARI: Alguns consideren que totes les comoditats i millores dels cotxes van originar-se com a **bells and whistles**.

SINÒNIM: Uns sinònims que sovint s'usen són **embellishments** (*embelliments, adorns*), **eye candy** (lit.: *dolços per als ulls*) i **icing on the cake** (lit.: *sucre de midó al pastís*).

- 46) **between a rock and a hard place** — *entre l'espasa i la paret, en un dilema*

Financial problems have put many online businesses between a rock and a hard place.

Els problemes de finançament han posat moltes empreses en línia entre l'espasa i la paret.

ORIGEN: 1921. Pot ser que al·ludeixi al dilema dels miners al principi del segle XX: o bé treballar a la paret de roca per pocs diners, o bé no treballar i morir-se de gana.

SINÒNIMS: En són sinònims **in dire straits** (lit.: *en uns estrets perillosos*), **between Scylla and Charybdis** (*entre Escil·la i Caribdis*) i **between the devil and the deep blue sea** (*entre el diable i el mar, blau i profund*).

NOTA GRAMATICAL: Observem que el mot **online** es fa servir ja sigui com un adjectiu, com en l'exemple de més amunt, ja sigui com un adverbi; ex.: **We spend too much time online** = *Passem massa temps connectats [a internet]*.

- 47) **beyond the veil** — *l'altre món, el més enllà*
I'm afraid to die, but I'm also curious to know what's beyond the veil.

49 - blind as a bat

Tinc por de morir, però també tinc curiositat per saber què hi ha a l'altre món.

ORIGEN: 1824. La frase al·ludeix al vel que en el temple jueu separava l'àrea principal del temple del tabernacle.

SINÒNIM: També es refereix al món desconegut després de la mort com a **the spirit world** (*el món esperit*).

NOTA LÈXICA: Observem que l'expressió anglesa **be curious** correspon al gir català *tenir curiositat*. Altres expressions angleses de la forma «**be** + adjectiu» que es tradueixen en català pel gir «*tenir* + nom» són **be cold, hot, hungry, thirsty, sleepy i lucky** (*tenir fred, calor, gana, set, son i sort*).

- 48) **bite the bullet** — *aguantar el cop/xàfec, empassar-se el gripau*

They were forced to bite the bullet and vote for Ramos.

Es van veure obligats a aguantar el cop i votar per Ramos.

ORIGEN: 1891. Literalment, *mossegar la bala*. Abans, a les guerres, es donava una bala de plom als soldats ferits perquè la mossegessin si els havien d'intervenir sense anestèsia.

COMENTARI: També implica que cal aprofitar el millor d'una mala situació i acceptar o suportar càrregues feixugues.

SINÒNIM: Una expressió amb un sentit similar és **grit one's teeth** (lit.: *carrisquejar de dents*).

NOTA GRAMATICAL: Observem que, on és opcional l'ús de la preposició *per* després del verb català *votar*, és obligatori la preposició **for** després del verb anglès **vote**. Exemple: *Vaig votar (per) Felipe Gonzáles = I voted for Felipe Gonzáles.*

- 49) **blind as a bat** — *cec com un talp*

Without my glasses I'm blind as a bat.

Sense ulleres sóc cec com un talp.

ORIGEN: 1639. Literalment, *tan cec com un ratpenat*. Aquest

50 - blow a gasket

símil, basat en la idea errònia que el vol erràtic del ratpenat mostrava que no hi veia bé, ha sobreviscut tot i que ara sabem que els ratpenats tenen un sistema de sonar biològic incorporat molt sofisticat.

COMENTARI: També es fa servir per a dir que algú no s'adona d'una situació òbvia; ex.: **He's blind as a bat to some obvious ideas** = *No s'adona d'unes idees que són òbvies.*

- 50) **blow a gasket** — *enfil·lar-se per les parets, posar-se com un gall de panses, posar-se fet una fúria*

When he finds out that someone has accepted a bribe, he's going to blow a gasket.

Quan s'assabenti que algú ha acceptat un suborn, s'enfil·larà per les parets.

ORIGEN: 1946 (amb sentit literal, 1907). Literalment, *petar una junta*. El sentit original d'aquesta frase feta és *petar-se una junta d'estanquitat d'un motor*. Aquesta junta consisteix en un material pla —com ara paper, cautxú, silicona, etc.— que segella la unió de dues superfícies metàl·liques en un motor perquè l'oli lubricant no vessi; si puja massa la pressió o si la junta està gastada, es rebenta.

SINÒNIMS: Esmentem els següents sinònims amb els sentits literals corresponents (si és que n'hi ha): **go berserk**, **fly off the handle** (*sortir volant del mànec*), **go ballistic** (*anar balístic*), **go off the deep end** (*saltar de la punta profunda*) i **hit the ceiling** (*donar un cop al sostre*).

NOTA LÈXICA: La diferència entre **find out** i **find** és que el complement de **find out** és gairebé sempre una subordinada que descriu el resultat d'una investigació o d'un descobriment. Per a més detalls, vegeu l'article **Find i find out** a la pàgina d'articles a visca.com.

- 51) **bone of contention** — *la poma de la discòrdia, objecte d'una disputa, punt de desacord*

The bone of contention between those two always has to do with the custody of their children.

La poma de la discòrdia entre aquell parell sempre té a veure amb la custòdia dels fills.

ORIGEN: 1606. Literalment, *os de la disputa*. Aquesta expressió al·ludeix a dos gossos lluitant per un sol os.

SINÒNIMS: També **bone of dissension**. Una expressió amb un sentit afí és **sticking point** (lit.: *punt en què no es pot arribar a un acord*).

NOTA LÈXICA: Notem l'equivalència entre les dues expressions **have to do with** i *tenir a veure amb*. A més, el gir *manutenció dels fills* es tradueix en anglès per **child support**.

- 52) **bookworm** — *lletraferit, rata de biblioteca, pou de ciència*

It's a sad day for bookworms because the Encyclopedia Britannica has ended the sale of the print edition.

És un dia trist per als lletraferits, perquè l'Enciclopèdia Britànica ha posat fi a la venda de l'edició impresa.

ORIGEN: 1580. Literalment, aquest nom es refereix a diversos insectes petits que s'alimenten de la cola que serveix per a enquadrar els llibres. Sovint es considera una mica despectiu.

SINÒNIMS: Altres expressions que tenen sentits relacionats amb **bookworm** són **know-it-all** (*saberut*) i, humorísticament, **walking encyclopedia** (lit.: *enciclopèdia ambulat*).

NOTA LÈXICA: Quan el verb **acabar** significa *portar a fi* se sol traduir en anglès per **finish**. En canvi, quan vol dir *tenir fi* es tradueix per **end** o **be over**. Exemples: *Vam acabar la feina* = **We finished the job**; *El conte acaba aquí* = **The story ends here**; *S'ha acabat la reunió* = **The meeting is over**.

53 - burn one's bridges

- 53) **burn one's bridges** — *cremar les naus; jugar-s'hi el tot pel tot*
In coming out so strongly in favor of open immigration, the president has certainly burned his bridges.

En declarar-se tan contundentment a favor de la immigració oberta, el president sens dubte ha cremat les naus.

ORIGEN: 1745. Literalment, *cremar els ponts*.

COMENTARI: També, com en català, **burn one's boats**. Observem que, quan un exèrcit és en retirada, cremar els ponts evita que l'enemic el pugui empaitar, però si un exèrcit invasor crema les seves pròpies naus, això fa impossible la retirada i, per tant, lluitaran amb més ferocitat.

SINÒNIMS: N'és un sinònim **cross the Rubicon** (*passar el Rubicó*), al·ludint a l'acció de Juli Cèsar, acció que va donar inici a la segona guerra civil romana. També es diu **the die is cast** (*s'ha tirat el dau*), referint-se al mateix acte (en llatí, «alea iacta est»).

NOTA GRAMATICAL: El gir català «*impedir/evitar que* + subjuntiu» se sol traduir en anglès per la construcció «**keep/prevent** + complement + **from** + gerundi». Per exemple, *La policia va impedir/evitar que cremessin la bandera* = **The police kept/prevented them from burning the flag.**

- 54) **burn the midnight oil** — *cremar-se les celles, robar hores al son*
This week I'll be burning the midnight oil to pass that test.

Aquesta setmana em cremaré les celles per aprovar aquell examen.

ORIGEN: 1830. Literalment, *cremar l'oli de mitjanit*. La frase al·ludeix a l'ús obsolet de les llànties d'oli com a mitjà d'il·luminació.

SINÒNIM: Una expressió amb un sentit similar és **pull an all-nighter** (*treballar tota la nit, sense anar a dormir*).

56 - butter wouldn't melt in someone's mouth

NOTA GRAMATICAL: Notem en aquest exemple l'ús del **future continuous**, «**will + be + gerundi**», que indica que una acció passarà i continuarà passant.

NOTA LÈXICA: En anglès, les *celles* es diuen **eyebrows**, les *parpelles* es diuen **eyelids** i les *pestanyes*, **eyelashes**.

55) **bury the hatchet** — *fer les paus*

Holding a grudge is stupid; let's bury the hatchet and be friends again.

Guardar rancor és estúpid; fem les paus i tornem a ser amics.

ORIGEN: 1694. Literalment, *enterrar la destral*. Algú pensa que l'expressió ve del costum de tribus d'indis nord-americans d'enterrar una destral com a senyal de pau, però també és possible que vingui de l'expressió obsoleta **hang up one's hatchet**, que volia dir *parar de fer el que hom està fent*.

SINÒNIMS: En són sinònims **mend fences** (lit.: *reparar tanques*) i **patch things up** (*adobar/reparar les coses*).

NOTA LÈXICA: Destaquem la frase feta anglesa **hold a grudge** = *guardar rancor*.

56) **butter wouldn't melt in someone's mouth** — *ser una gata maula, fer l'innocent*

He smiles sweetly, like butter wouldn't melt in his mouth, but don't trust him!

Somriu dolçament, però és una gata maula; no te'n fiïs!

ORIGEN: 1530. Aquesta dita va aparèixer l'any 1546 en el llibre «**The Proverbs of John Heywood**». Aquí la metàfora implica que la persona és tan "cool" (que antigament volia dir "innocent") que la mantega no se li fondria dins la boca.

COMENTARI: En català, *gata maula* és una persona que sap dissimular les seves intencions afectant aires de quieta,

57 - by fits and starts

d'innocent, etc. En anglès, **butter wouldn't melt in one's mouth** es diu de la persona que es mostra innocent quan probablement no ho és.

SINÒNIM: Hi ha un adjectiu que implica manipulació cínica: **smooth-faced**; ex.: **He's a smooth-faced liar** (*És un mentider descarat*).

NOTA LÈXICA: Remarquem la diferència entre el verb *fiar-se* (**trust**) i *refiar-se* (**rely on**). Es pot dir *Ella és molt bona persona, però no te'n pots refiar*, potser perquè és un cap de pardals, però no es pot dir *Ella és molt bona persona, però no te'n fiïs*, ja que la implicació de *no te'n fiïs* és que pot fer-te mal, cas en què no seria bona persona. L'anglès fa la mateixa distinció: l'oració **She's a good person, but you can't rely on her** té sentit, però **She's a good person, but you can't trust her** és inconsistent.

- 57) **by fits and starts** — *a empentes i rodolons, a batzegades, a capgirells, a ratxes, a rauxes, a redols, d'una manera intermitent*

So far we've been raising money very slowly, advancing by fits and starts.

Fins ara hem recollit els diners molt lentament, avançant a empentes i rodolons.

ORIGEN: 1627. Literalment, *per atacs i espants*. En aquest context, el mot **fit**, que té un gran ventall de significats, vol dir *paroxisme* o *atac*, i la paraula **start**, que se sol traduir per *començar* o *començament*, vol dir *espant*.

NOTA LÈXICA: Recordem que el gir català *fins ara* es tradueix per **so far** quan no hi ha hagut canvis —p.e.: *Fins ara no hem tingut problems* = **So far we haven't had any problems**— i per *until now* quan la situació ha canviat: ex.: *Fins ara no haviem*

59 - by word of mouth

tingut problems, però ara sí = **Until now we hadn't had any problems, but now we do.**

- 58) **by the score** — *a grapats, a dojo, a balquena, a cabassos*
I have heartaches by the hundreds, troubles by the score, every day you love me less, each day I love you more.
Tinc centenars d'afliccions, problemes a grapats, cada dia m'estimes menys i jo t'estimo més.

ORIGEN: 1771. Literalment, *per les vintenes*. El substantiu **score** té acepcions a balquena, *e.g., nombre de punts marcats, compte a pagar, notació musical*, etc., però aquí el sentit és de *grup de 20 unitats*.

SINÒNIMS: Hi ha dos adjectius en anglès que també es poden traduir per *a grapats, a dojo*, etc.: **galore** i **aplenty**; exs.: **You've had oportunities galore!** = *Has tingut oportunitats a dojo!*, **There are reasons aplenty for rejecting this argument** = *Hi ha raons a balquena per a rebutjar aquest argument*.

- 59) **by word of mouth** — *de boca en boca*
The rumors circulated by word of mouth until truth and myth were hopelessly intertwined.
Els rumors anaven de boca en boca fins que era impossible destriar la veritat i el mite.

ORIGEN: 1532. Literalment, *per paraula de boca*. També existeix el substantiu **word-of-mouth**: **Word-of-mouth publicity can be very effective** = *La publicitat de boca en boca pot ser molt eficaç*.

COMENTARI: Hi ha una relació interessant entre la informació que va de boca en boca i la poesia. En societats sense escriptura, la poesia, que es comunica de boca en boca, és gairebé l'única manera que la gent té de comunicar-se amb les

60 - call the shots

generacions posteriors, perquè la poesia és més fàcil de recordar que la prosa.

SINÒNIM: N'és un sinònim el llatí *viva voce*.

C

- 60) **call the shots** — *tenir la paella pel mànec, tallar el bacallà, remenar les cireres*

He's the one putting up the money, so I guess he gets to call the shots.

Com que ell hi posa els diners, suposo que és qui té la paella pel mànec.

ORIGEN: 1961. Literalment, *criar els trets*. L'expressió pot referir-se a un jugador de billar americà que ha d'anunciar quina bola vol recollir i a quin forat; això s'anomena **calling your shots**. Per exemple, podria dir: **The 3-ball in the corner pocket** = *La bola tres al forat del racó*.

SINÒNIM: També **call the tune**, que ve de la dita **he who pays the piper calls the tune** = *qui paga, mana* (lit.: *qui paga el gaiter, diu quina melodia ha de tocar*).

NOTA GRAMATICAL: Observem que el verb **get**, en la combinació «**get + to infinitive**», significa *tenir l'oportunitat o possibilitat de fer alguna cosa*; ex.: **The baby was already a month old by the time we got to see her** = *El nadó ja tenia un mes quan vam tenir l'oportunitat de veure'l*.

- 61) **carrot and stick** — *bastó i pastanaga*

The carrot and stick strategy may end up creating counter-productive reactions.

L'estratègia del bastó i la pastanaga pot acabar creant reaccions contraproductives.

ORIGEN: 1947. L'expressió, que es refereix metafòricament al càstig i a la recompensació, té el mateix sentit en anglès que en català.

SINÒNIM: Als Estats Units hi ha una tècnica d'interrogació policíaca, que s'assembla a la del **carrot and stick**, que s'anomena **good cop, bad cop** (*policia bo, policia dolent*): en un interrogatori, un policia adopta una actitud molt agressiva i antipàtica, mentre que l'altre fingeix una actitud amable i protectora.

- 62) **change one's tune** — *canviar de to; canviar d'actitud, sobretot adoptant una postura més humil*

When we confront him with the evidence he'll have to change his tune.

Quan el confrontem amb les proves haurà de canviar de to.

ORIGEN: 1560. Literalment, *canviar la melodia*. És possible que una variació d'aquesta dita, **sing a different tune**, al·ludeixi als trobadors que, segons on actuaven, canviaven la lletra de les seves cançons per complaure el públic.

SINÒNIMS: En són sinònims el ja esmentat **sing a different tune** i **have a change of heart** (lit.: *tenir un canvi de cor*).

NOTA GRAMATICAL: Recordem que l'auxiliar modal **must** només pot indicar obligació en temps de present i que, en qualsevol altre temps, hem de fer servir la perífrasi **have to**; exs.: *vaig haver de = I had to, he hagut de = I have had to, hauré de = I will have to*, etc.

- 63) **child's play** — *joc de poques taules, cosa fàcil de resoldre*
For him it was child's play to run roughshod over his oponent.
Per a ell va ser joc de poques taules deixar el seu adversari de panxa enlaire.

64 - clean as a whistle

ORIGEN: 1405. Literalment, *joc de nens*. Originàriament la dita era **child's game** (també, *joc de nens*); vet aquí una citació de Chaucer del segle XIV: **I warne yow wel, it is no childes pley To take a wyf withouten auyusement** = *Us aviso, no és cap joc de nens, casar-se sense pensar-s'hi bé*.

SINÒNIMS: En són sinònims **a breeze/cinch** (lit.: *una brisa, una cingla*) i **duck soup** (lit.: *sopa d'ànec*).

NOTA LÈXICA: Esmentem l'expressió **run/ride roughshod over** (*tractar a baqueta, tractar amb una gran severitat*).

64) **clean as a whistle** — *net com una patena, molt net*

Júlia leaves our house clean as a whistle.

La Júlia ens deixa la casa neta com una patena.

ORIGEN: 1828. Literalment, *net com un xiulet*. Pot ser que sigui una variació de la dita **clear as a whistle** (*nítid com un xiulet*), que al·ludeix al so pur i net d'un xiulet.

SINÒNIMS: També **clean as a new pin** (lit.: *neta com una nova agulla de cap*) i **spic and span** (no té traducció literal). Si es refereix a una persona, aquesta frase feta vol dir que no està embolicat en cap afer il·legal o immoral.

NOTA LÈXICA: En la majoria de contextos, el verb *deixar* es tradueix en anglès pel verb irregular **leave left left**; exs.: *T'he deixat les claus a la cuina* = **I've left your keys in the kitchen**, *Ha deixat el seu marit* = **She's left her husband**, *En morir, l'avi ens va deixar una casa de pagès* = **When he died, our grandfather left us a farm house**. En canvi, quan significa *prestar* es tradueix per **lend lent lent** i quan vol dir *permetre*, per **let let let**; exs.: *Li he deixat el meu cotxe* = **I've lent her my car**, *No em deixes fer res!* = **You don't let me do anything!**

66 - come out in the wash

- 65) **come down to earth** — *tocar de peus a terra*
It's about time we came down to earth and began making serious plans for the future.
Ja era hora que toquéssim de peus a terra i comencéssim a fer propostes pràctiques per al futur.
ORIGEN: 1847. Literalment, *baixar a la terra*.
COMENTARI: Hi ha també la dita **be brought down to earth** = *ser baixat a terra*. Exemple: **The root of "humility" is "humus," earth. To be humbled is to be brought down to earth** = *L'arrel de "humilitat" és "humus", terra. Ser humiliat és ser baixat a la terra.*
NOTA GRAMATICAL: En molts casos, com en el nostre exemple, el subjuntiu imperfet català es tradueix en anglès pel temps de **past simple**; per exemple, *Si m'ajudessis, et pagaria* = **If you helped me, I'd pay you**; *No fariem res fins que ens assabentéssim dels fets* = **We wouldn't do anything until we knew the facts.**
- 66) **come out in the wash** — *arribar a bon port, sortir-se'n*
Don't worry about this problem, it will all come out in the wash.
No pateixis per aquest problema, tot arribarà a bon port.
ORIGEN: 1916. El sentit literal de la dita, *tot sortirà en la bugada*, al·ludeix a les taques a la roba que surten quan es renta.
COMENTARI: També pot tenir el sentit de *fer sortir a la llum*; ex.: **All this financial hanky-panky is bound to come out in the wash** = *De segur que tots aquests tripijocs financers sortiran a la llum.*
SINÒNIMS: Dos «phrasal verbs» que tenen el sentit de *sortir bé* són **pan out** i **work out**; ex.: **We'll be there tomorrow at noon**

67 - come out one's ears

if things pan/work out as we hope = *Demà a les dotze serem aquí, si tot surt tal com esperem.*

NOTALÈXICA: En anglès, *ací* i *aquí* (on sóc jo) es tradueixen per **here**, i tant *aquí* (on ets tu) com *allà* (on és una altra persona) es tradueixen per **there**. Exemple: *Ací/Aquí a Manresa fa fred. Quin temps fa aquí a París? El meu germà està a Nova York i diu que allà neva = Here in Manresa it's cold. What's the weather like there in Paris? My brother's in New York and says it's snowing there.*

67) **come out one's ears** — *a dojo, en abundància*

In late August we've got tomatoes coming out our ears.

Al final d'agost tenim tomàquets a dojo.

ORIGEN: 1969. Literalment *sortir de les orelles*, l'expressió normalment es fa servir en un temps continu.

SINÒNIMS: En són sinònims tant les expressions **in abundance** i **in great numbers** com els adjectius predicatius **galore** i **aplenty**.

NOTALÈXICA: El verb català *tenir* correspon directament al **have had had** en anglès; no sol presentar cap problema de traducció. En canvi, la construcció sinònima «**have got**» només s'utilitza en temps de present; per exemple, **I have a headache** = **I've got a headache** (*Tinc mal de cap*). En canvi, no se sol dir en cap altre temps; p.e., en el passat diem **I had a headache** (*Tenia mal de cap*), no ~~**I'd got a headache**~~; en el futur diem **I'll have the money tomorrow** (*Demà tindrè els diners*), no ~~**I'll have got the money...**~~, etc.

68) **come to blows** — *arribar a les mans*

They yell and scream like crazy, but never come to blows.

S'escriדassen com bojós però mai no arriben a les mans.

70 - cost an arm and a leg

ORIGEN: 1651. Literalment, *venir a cops*.

SINÒNIMS: En són sinònims **get into a fight** (*posar-se a lluitar*), **get physical** (lit.: *posar-se física*) i **mix it up** (lit.: *barrejar-ho*).

- 69) **come to grief** — *acabar com el rosari de l'aurora, acabar malament, anar-se'n (a l'aigua / en fum); tornar-se aiguapoll*
My term as the president of the organization came to grief because of poor decisions on my part.

El meu pas com a director de l'entitat va acabar com el rosari de l'aurora per culpa de les meves decisions desencertades.

ORIGEN: 1850. Literalment, *arribar al dol, a la pena*.

SINÒNIMS: En són sinònims **come to nothing/naught** (*anar-se'n a l'aigua*), **go up in smoke** (*anar-se'n en fum*), **run aground** (*embarrancar-se*), **turn out badly** (*quedar malament*) i **be a washout** (*ser un fracàs total*).

NOTA LÈXICA: Encara que el substantiu *culpa* se sol traduir en anglès per **fault**, l'expressió *per culpa de* es tradueix per **because of**; p.e.: *Hi havia inundacions per culpa de la pluja* = **There was flooding because of the rain.**

- 70) **cost an arm and a leg** — *costar un ull de la cara, costar un ronyó*

Renting a flat in Barcelona will cost you an arm and a leg.

Llogar pis a Barcelona us costarà un ull de la cara.

ORIGEN: 1924. Literalment, *costar un braç i una cama*.

COMENTARI: Esmentem també l'expressió **charge an arm and a leg**: **They charged us an arm and a leg to park our camper in that noisy place for two nights** = *Aparcar la caravana en aquell indret tan sorollós durant dues nits ens va costar un ull de la cara.*

SINÒNIMS: Altres expressions que destaquen la despesa són **pay**

71 - cross that bridge when one comes to it

top dollar (*pagar el màxim*) i **pay a pretty penny** (lit.: *pagar un penic bonic*).

- 71) **cross that bridge when one comes to it** — *cada cosa al seu temps (i els naps a l'Advent)*

The bankers' attitude toward a possible economic downturn was basically, "We'll cross that bridge when we come to it".
L'actitud dels banquers pel que fa a una possible recessió econòmica era, bàsicament, "cada cosa al seu temps".

ORIGEN: 1849. Literalment, *travessar el pont quan s'hi arribi*. El primer ús registrat és en «**The Golden Legend**» (1851) de Henry Wadsworth Longfellow: "**«Don't cross the bridge till you come to it» is a proverb old and of excellent wit**" = "*«No travesseu el pont fins que hi arribeu» és un proverbi antic i d'excel·lent enginy*".

COMENTARI: També es pot dir **(someone) hasn't crossed that bridge yet** = *(ningú) encara no ha tractat aquest tema*.

NOTA GRAMATICAL: Observem que el genitiu saxó anglès de mots plurals terminats en s consisteix en un apòstrof sol; ex.: **the boys' bicycles** = *les bicicletes dels nois*. A més, en aquests casos, el nom plural, el genitiu saxó del singular i el genitiu saxó del plural es pronuncien /boiz/, tots tres igual: **the boys** (*els nois*), **the boy's** (*del noi*) i **the boys'** (*dels nois*).

- 72) **cut the mustard** — *fer el pes, complir les expectatives, fer prou*
For me, as an actor he just doesn't cut the mustard.

Per a mi, com a actor no em fa el pes.

ORIGEN: 1892. És a dir, *tallar la mostassa*. Algú diu que està relacionat amb el terme militar **pass muster** (*passar revista*).

COMENTARI: Generalment s'utilitza en contextos negatius; ex.: **If you don't cut the mustard, you're history!** = *Si no*

74 - different strokes for different folks

complexes les expectatives, fora!

SINÒNIMS: Esmentem els següents sinònims amb els sentits literals corresponents: **fill the bill** (*completar el programa d'actes teatrals*), **make the grade** (*complir el grau*) i **come up to scratch/snuff** (*arribar [a la línia / al rapè]*).

NOTA LÈXICA: L'expressió **be history** és argot per *mort [figuradament], destrossat, fora de consideració*. Exemple: **If you talk back to the boss, you're history!** = *Si contestes malament al cap, ets mort!*

- 73) **cut to the chase** — *anar al gra, atendre (a) la part substancial d'un assumpte*

Come on, that's enough detail: cut to the chase!

Vinga, de detalls ja n'hi ha prou: vés al gra!

ORIGEN: 1929. Literalment, *canviar d'escena a la caça*. El punt àlgid de moltes pel·lícules d'acció és el **car chase**, l'escena en què un cotxe en persegueix a alta velocitat un altre. A més, l'acció d'acabar una escena cinematogràfica i iniciar-ne una altra s'anomena **cut to**.

SINÒNIM: La frase feta sinònima **get to the point** és més estàndard i té com a antònim **be beside the point** = *no venir (a tomb, al cas)*.

NOTA GRAMATICAL: Observem que el gir català «*prou* + adjectiu» es tradueix en anglès per «adjectiu + **enough**»; ex.: *No sóc prou alt per a tocar el sostre* = **I'm not tall enough to touch the ceiling**.

D

- 74) **different strokes for different folks** — *cadascú per on l'enfila; tants caps, tants barrets; a persones diferents agraden coses*

75 - do the horizontal tango

diferents

As for cars, I've got nothing against them but they don't move me; different strokes for different folks.

Pel que fa als cotxes, no hi tinc res en contra, però no m'emocionen; cadascú per on l'enfila.

ORIGEN: 1965. Literalment, *carícies/cops diferents per a persones diferents*. Veiem que, en aquest context, el mot **stroke** vol dir *carícia*, o potser més aviat *gest d'aprovació*; o sigui, cosa que a algú li ve de gust rebre. Ara bé, **stroke** també vol dir *cop de puny* i el boxejador Muhammed Ali va fer servir aquesta expressió referint-se a cops diferents que clavaria a contrincants diferents.

SINÒNIMS: Esmentem també les dites **no accounting for tastes** (*sobre gustos no hi ha res escrit*), que implica menyspreu pel gust d'altri, **one man's meat is another man's poison** (*la carn d'un home és verí per a un altre*) i **one man's trash is another man's treasure** (*les escombraries d'un home són tresor per a un altre*).

NOTA LÈXICA: A part de voler dir *la gent, en general*, el substantiu plural **folks** (pronunciat /fóuks/) també es pot traduir per *pares* (ex.: **Will your folks be home tonight?** = *Aquesta nit seran a casa els teus pares?*). Com a adjectiu significa *del poble*, per exemple, **folk music** = *música folk* i **a folk hero** = *un heroi del poble*.

- 75) **do the horizontal tango** [Am.] — *muntar-s'ho, fer l'amor, anar-se'n al llit, fotre un clau* [vulg.]

The pair supposedly did the horizontal tango in the boss's office.

Suposadament la parella s'ho van muntar al despatx de l'amo.

ORIGEN: 1983. Expressió humorística, una variació moderna de

l'expressió **horizontal refreshments** (1889) (*refrigeri horitzontal*), que vol dir el mateix.

SINÒNIMS: D'eufemismes per *fer l'amor* n'hi ha un fotimer; vet aquí una selecció (amb les traduccions literals): **get laid** (*esdevenir col·locat -ada*), **make the beast with two backs** (*fer la bèstia de dues esquenes*), **get one's ashes hauled** (*fer que se'n carregi les cendres*), **squeak the springs** (*fer que les molles grinyolin*), **lay pipe** (*col·locar canonada*) i **make whoopee** (*fer barrila*).

- 76) **don't put all your eggs in one basket** — *no t'ho juguis tot a una sola carta*

It's extremely risky to put all your eggs in one basket.

És extremadament arriscat de jugar-t'ho tot a una sola carta.

ORIGEN: 1710. Literalment, *no posis tots els ous en una cistella*.

COMENTARI: També es diu **Put all your eggs in one basket and watch that basket!** (lit.: *Posa't tots els ous en una cistella i vigila bé la cistella!*).

- 77) **dressed to the nines** — *anar de vint-i-un botó, de fil de vint, d'etiqueta*

For the film's premiere we were all dressed to the nines.

Per a l'estrena de la pel·lícula, tots anàvem de vint-i-un botó.

ORIGEN: 1837. Literalment, *vestit als nous*, que en aquest context vol dir *vestit a la perfecció*. L'explicació més probable de la frase és que el nou, en alguns sistemes numerològics, implica la perfecció.

SINÒNIMS: Dos sinònims són **dressed to kill** (lit.: *vestit -ida per a matar*) i **all gussied up** (*adornat -ada*).

NOTA LÈXICA: El verb transitiu *vestir* vol dir **dress** (ex.: *Vestim*

78 - duck soup

el nadó = **We dress the baby**), *vestir-se* vol dir **get dressed** (ex.: *Encara no s'ha vestit* = **She hasn't gotten dressed yet**) i *portar* (*posat*) correspon a **wear wore worn** (ex.: *Portava un jersei vermell* = **He was wearing a red sweater**). A més, el verb *emprovar-se* es tradueix pel «phrasal verb» **try on** (ex.: *Emprova't aquest abric* = **Try on this coat**).

- 78) **duck soup** [Am.] — *peix al cove; fàcil, d'un resultat segur*
Changing the oil on this car is duck soup.

Canviar l'oli d'aquest cotxe és peix al cove.

ORIGEN: 1912. Literalment, *sopa d'ànec*. Encara que l'origen d'aquesta locució és desconegut, es va fer famosa gràcies a una pel·lícula del mateix nom dels germans Marx.

SINÒNIMS: En són sinònims **easy as pie** (lit.: *tan fàcil com un pastís*), **a piece of cake** (lit.: *un tros de pastís*) i **child's play** (lit.: *joc de nens*).

E/F

- 79) **easier said than done** — *aviat és dit; més fàcil dir-ho que no pas fer-ho; del dit al fet, hi ha un gran tret*

He promised her he'd find a job right away, but this is easier said than done.

Li va prometre que de seguida trobaria feina, però això aviat és dit.

ORIGEN: 1546. Literalment, *més fàcil dit que fet*.

SINÒNIMS: Altres construccions que expressen la dificultat són **not as easy as it sounds** (*no tan fàcil com sembla*), **a large/tall order** (lit.: *una comanda gran/alta*), **a tough row to hoe** (lit.: *una fila difícil de treballar amb l'aixada*) i **an uphill battle** (lit.: *una batalla costa amunt*).

NOTA LÈXICA: A més de formar part de l'expressió **right away** (*de seguida*), l'adverbi **right** significa *mateix* en les expressions **right now** (*ara mateix*) i **right here** (*aquí mateix*). Esmentem també la interjecció **right on!** (*exacte!, correcte!, i tant!*), que es va popularitzar en els anys seixanta.

- 80) **face the music** — *fer front (a conseqüències desagradables)*
Global warming is real, is happening, and sooner or later we're going to have to face the music.

L'escalfament global és un fet, el tenim aquí, i tard o d'hora hi haurem de fer front.

ORIGEN: 1834. Literalment, *encarar-se a la música*. Hi ha qui opina que l'expressió ve del món del teatre, on els actors, que tenien la fossa d'orquestra davant seu, havien de posar-se de cara als músics. Altres pensen que al·ludeix a «**Rogue's March**» (*La marxa del galifardeu*), una música que es tocava quan un transgressor era expulsat de l'exèrcit.

SINÒNIMS: Aquesta expressió disposa de molts sinònims, alguns dels quals són **come to grips with** (lit.: *arribar a agafaments amb*), **grin and bear it** (lit.: *somriu i aguanta-ho*) i **take one's medicine** (*prendre la pròpia medecina*).

- 81) **fall short** — *tirar curt; no arribar (a l'objectiu), fracassar*
The reality is that such halfway measures are bound to fall short.

La realitat és que és indubtable que aquestes mesures parcials tiraran curt.

ORIGEN: 1596. Literalment, *caure curt*. Vet aquí un exemple de l'any 1579 de l'obra «**The historie of Guicciardini**», de Francesco Guicciardini: "... **and his money falling short, he could not leade them to the kingdom of Naples**" (*... i anant curt de diners, no els podia portar al regne de Nàpols*).

82 - fat cat

SINÒNIMS: Dos sinònims d'aquesta dita són **come up short** (*no arribar a l'objectiu*) i **be found lacking** (lit.: *trobar-se mancat [d'una cosa]*). Una altra expressió amb sentit semblant és **not be able to cut the mustard** (lit.: *no poder tallar la mostassa*).

82) **fat cat** — *peix gros, home de pes*

He wasn't just any fat cat, but the mayor's brother-in-law.

No era un peix gros qualsevol, sinó el cunyat de l'alcalde.

ORIGEN: 1928. Literalment, *gat gras*, l'expressió va ser inventada per Frank R. Kent en el llibre «**Political Behavior**» i es referia a una persona rica que donava diners per influir en els polítics. Avui en dia s'usa per a qualsevol persona de pes.

COMENTARI: Observem que es pot fer servir com a adjectiu: **fat cat bankers** = *banquers opulents*.

SINÒNIMS: També **big shot** (lit.: *gran tret*) i **bigwig** (lit.: *gran perruca*).

NOTA GRAMATICAL: Observem en l'exemple de més amunt un ús especial del mot **just**: el gir anglès «**not just any** + nom» correspon al català «article indefinit + nom + *qualsevol*»: **She wouldn't dance with just any man** = *No ballaria amb un home qualsevol*.

83) **feel under the weather** — *no estar catòlic, no anar fi, estar tou com una figa, estar pioc*

I've been feeling under the weather for three days.

Fa tres dies que no estic catòlic.

ORIGEN: 1827. Literalment, *sentir-se sota el temps*. Aquesta expressió al·ludeix a la idea que el clima pot influir en la salut.

COMENTARI: També pot voler dir *una mica begut* o bé *amb ressaca*.

SINÒNIMS: En són sinònims **out of sorts** (no té sentit literal) i

85 - flash in the pan

below par (lit.: *per sota la par*).

NOTA GRAMATICAL: Observem que les accions o estats que s'inicien en el passat i que duren fins al present en anglès s'han d'expressar amb els temps de **present perfect** o **present perfect continuous**, on el català fa servir el temps de present. Exemples: *Fa un any que tenim aquest cotxe* = **We have had this car for a year**; *Estic vivint aquí des de l'any passat* = **I've been living here since last year**.

- 84) **fit as a fiddle** — *sa com un gra d'all, curull de salut*
He's not only on the mend, I'd say he was fit as a fiddle.
No tan sols està millorant, jo diria que està sa com un gra d'all.
ORIGEN: 1605. Literalment, *sa com un violí*. D'origen desconegut, però encara popular potser pel so plaent de l'assonància.
COMENTARI: Altres dites que esmenten aquest instrument impliquen menyspreu per la diversió capriciosa: **fiddlesticks!** i **fiddle-dee-dee!** = *bestieses*, i **fiddle around** = *perdre el temps*.
SINÒNIM: Hi ha també l'expressió equivalent **be in fine fettle** = *estar bé de salut*, on el mot **fettle** vol dir *condició, estat, salut*.
- 85) **flash in the pan** — *foc d'encenalls, foc de palla, decepció després d'un començament potencialment útil*
Their early season success was merely a flash in the pan, as they lost eleven of their remaining twelve matches.
El seu èxit al començament de la temporada només va ser un foc d'encenalls, ja que van perdre onze dels dotze partits que quedaven.
ORIGEN: 1832. Literalment, *flaix al recipient*. Els mosquetons de pany de sílex tenien un recipient (en anglès, **pan**) on es posava una petita quantitat de pólvora. En prémer el gallet, es

86 - fly off the handle

creava una espurna que havia d'encendre la pólvora, que al seu torn desencadenava la principal càrrega de la pólvora per a llançar la bola del mosquetó. Però en cas que l'espurna no encengués la càrrega principal, hi havia un flaix al **pan**, però el mosquetó no disparava. Per tant, una decepció després d'un començament potencialment útil.

SINÒNIM: També a **nine days' wonder** (lit.: *una meravella de nou dies*).

NOTA GRAMATICAL: Observem que entre els molts sentits de la conjunció anglesa **as** hi ha **because**, que es pot traduir, com en el nostre exemple, per *ja que*. Exemple: **I went to bed early, as I was exhausted** = *Vaig anar a dormir d'hora, ja que estava esgotat*.

- 86) **fly off the handle** — *perdre els estreps, posar-se com un gall de panses*

You have to handle him with kid gloves because he often flies off the handle.

L'has de tractar amb molt de tacte, ja que sovint perd els estreps.

ORIGEN: 1832. Literalment, *volar del mànec*. L'expressió al·ludeix al cap d'una destal que es desprèn volant del mànec, i es va fer servir per primera vegada en un conte de «**Sam Slick**» de Thomas Haliburton.

SINÒNIMS: Com és el cas del català, en anglès hi ha moltíssimes expressions que indiquen enuig: **blow a fuse** (lit.: *fondre's els ploms*), **foam at the mouth** (lit.: *treure escuma per la boca*) i **be beside oneself** (lit.: *ser al costat d'un mateix*).

G

- 87) **get down to brass tacks** — *anar al gra, deixar-se d'històries, tornar la pilota a joc*
Let's get down to brass tacks: how much do you need and when do you have to have it by?
Anem al gra: quant necessiteu i quan ho heu de tenir?
ORIGEN: 1897. Literalment, *baixem a taques de llautó*. És possible que l'expressió al·ludeixi a les taques de llautó que es feien servir en la tapisseria, o que sigui un exemple de l'argot en rima dels Cockneys: **hard facts** (*fets durs*). Una altra explicació és que les botigues de roba feien servir **brass tacks** al taulell per a marcar els metres del material que venien.
SINÒNIM: També es diu **get down to the nitty-gritty** (*tractar-ne l'aspecte més important*).
- 88) **get on the ball** — *treure's la son de les orelles, espavilar-se; estar a l'aguait*
Get on the ball, your friends are waiting for you.
Treu-te la son de les orelles, els amics t'estan esperant.
ORIGEN: 1939. Literalment, *posa't sobre la pilota*. Expressió probablement relacionada amb els esports; si un jugador de futbol té control de la pilota es pot dir que és **on the ball**.
COMENTARI: Té un antònim, **have nothing on the ball**, que vol dir *ser molt poc espavilat*.
SINÒNIMS: En són sinònims **be on one's toes** (lit.: *estar als dits dels peus*) i **be on the stick** (lit.: *estar al bastó*).
NOTA GRAMATICAL: Recordem que el verb anglès **wait** és de règim preposicional: *Espera'm!* = **Wait for me!** A més, quan el català fa servir un article i se sobreentén un sentit possessiu,

89 - get one's nose out of joint

l'anglès tradueix l'article per un adjectiu possessiu; ex.: *Els nens fan els deures* = **The children are doing their homework.**

- 89) **get one's nose out of joint** — *pujar-li (a algú) la mosca al nas, pujar-li (a algú) la sang al cap*

Well, you're sure looking out of sorts; what's got your nose out of joint?

Bé, tu, si que estàs de mala lluna; què t'ha fet pujar la mosca al nas?

ORIGEN: 1581. Literalment, *fer que el nas sigui dislocat*. Parlant d'un os, **out of joint** vol dir *dislocat*. Deriva del gir (de l'any 1711) **put someone's nose out of joint**: ex.: **I'll put his Nose out of joint!** = *Ja l'arreglaré, jo!* És possible que l'expressió al·ludeixi a la ganyota distorsionadora de la cara feta per la persona que està empipada.

SINÒNIMS: També **be in a bad mood** (*estar de mal humor*), **to sulk** (*fer morros*) i **be in a tiff** (*patir un atac de mal humor*).

NOTAGRAMATICAL: Observem que, en l'exemple, l'expressió **out of sorts** vol dir *de mala lluna* i el mot **sure**, que té moltes accepcions, significa *de debò*.

- 90) **get something off one's chest** — *buidar el pap, desfogar-se, treure's del damunt alguna cosa que causa inquietud*

Come on, tell me what's bothering you; get it off your chest.
Vinga, explica'm què t'amoïna; buida el pap.

ORIGEN: 1891. Literalment, *treure quelcom del pit*. En aquest cas, el mot **chest** (*pit*) representa el punt focal de les emocions.

SINÒNIMS: Dues expressions amb un sentit afí, que s'usen sovint en mode imperatiu, són **out with it** i **tell all** (*digues-ho tot*).

92 - get to first base

- 91) **get something through one's head** — *fer-se la idea, entendre alguna cosa*

It's been over a year now, but I still can't get it through my head that she's left me.

Ja fa més d'un any que em va deixar, però encara no puc fer-me'n la idea.

ORIGEN: 1887. Literalment, *fer que quelcom travessi el cap*. En aquest cas, **get through** vol dir *fer entrar* i l'expressió implica que és molt difícil acceptar el que ha passat.

COMENTARI: Aquesta expressió també vol dir *fer que un altre entengui alguna cosa*; ex.: **Since I couldn't speak French, it took me a while to get it through his head that we had been robbed** = *Com que no parlava francès, em va costar fer que ell entengués que ens havien atracat.*

- 92) **get to first base** [Am.] — *fer el primer pas, vèncer la primera dificultat*

In terms of funding, we haven't even been able to get to first base.

Pel que fa al finançament, no hem pogut fer ni el primer pas.

ORIGEN: 1892. Literalment, *arribar a la primera àrea de seguretat*. La dita al·ludeix al beisbol, un esport en què arribar a la **first base** és el primer pas per a marcar un punt.

COMENTARI: També es pot referir a l'etapa inicial d'intimitat sexual, normalment fent petons: ex.: **She wouldn't even let him get to first base** = *Ni tan sols li deixava fer-li petons.*

NOTA GRAMATICAL: Observem que, en els dos exemples, el gir català «*ni + verb*» correspon a l'anglès «**not even + verb**». A més, el mot **even** tradueix *fins i tot* en expressions afirmatives: ex.: **She even let him kiss her** = *Ella fins i tot va deixar que ell li fes un petó.*

93 - give rise to

- 93) **give rise to** — *donar lloc a, donar pàbul a, causar*

The inclination of the Earth's rotation on its axis gives rise to the seasons.

La inclinació de l'eix de rotació de la Terra dóna lloc a les estacions.

ORIGEN: 1630. Literalment, *donar pujada a*. El substantiu **rise** sovint significa *augment*; p.e.: d'alçada, de rang, de grau, de cost, etc.

SINÒNIM: També hi ha l'expressió **give birth to**, que normalment vol dir *donar a llum*, però a vegades s'usa en sentit figurat: ex.: **His hobby gave birth to a very successful business** = *La seva afició es va convertir en un negoci reeixit.*

- 94) **give someone gray hair** — *fer sortir cabells blancs*

Alas, my son, you're giving me gray hair.

Ai las, fill meu, em fas sortir cabells blancs.

ORIGEN: 1916. Literalment, *donar a algú cabells grisos*. Com és el cas en català, aquesta frase feta al·ludeix a la noció que l'ansietat o els desgustos poden fer que el cabell es torni gris (o blanc).

- 95) **give up the ship** — *plegar veles, tancar la botiga, vendre la casa i anar a lloguer*

The museum has many challenges, but backers haven't given up the ship.

El museu té molts reptes, però els promotors no han plegat veles.

ORIGEN: 1757. Literalment, *cedir el vaixell*. En anglès, l'expressió ve de les paraules del comandant James Lawrence, moribund, **Don't give up the ship!** (*No cedi el vaixell!*) durant una batalla en la guerra de 1812.

SINÒNIMS: L'anglès té un llarg enfilall d'expressions que

97 - go along with the crowd

signifiquen moderar-se o cedir a l'adversari, com ara **cave in** (lit.: *esfondrar-se*), **cry uncle** (lit.: *cridar oncle*), **knuckle under** (no té sentit literal) i **throw in the towel** (lit.: *llançar la tovallola*).

- 96) **go (the) whole hog** — *posar tota la carn a la graella, donar-ho tot, arribar fins al final*

When it comes to dieting, some of us go whole hog, so to speak.

A l'hora de fer dieta, alguns de nosaltres posem tota la carn a la graella, per dir-ho d'alguna manera.

ORIGEN: 1825. Literalment, *anar el porc sencer*. Aquesta expressió pot tenir l'origen en el que diu un carnisser quan demana als seus clients si volen comprar tot el porc, en lloc d'una part.

SINÒNIM: També es diu **go the whole nine yards** (lit.: *anar a les nou iardes senceres*).

NOTA GRAMATICAL: La locució preposicional catalana *pel que fa a* es tradueix de diverses maneres, segons el context en què es trobi. En el nostre exemple fem servir el gir «**when it comes to** + gerundi», però una altra possibilitat és «**as far as** + gerundi/nom + **is concerned**»; ex.: **As far as doctors are concerned, we are severely under-staffed** = *Pel que fa als metges, estem molt mancats de personal*.

- 97) **go along with the crowd** — *deixar-se dur pel corrent*

Sometimes it's easier just to go along with the crowd.

A vegades és simplement més fàcil deixar-se dur pel corrent.

ORIGEN: 1960. Literalment, *acompanyar la gentada*. En aquest context, el «phrasal verb» **to go along with** vol dir *compartir l'opinió de* o simplement, *acompanyar*.

98 - go back to the drawing board

SINÒNIM: Esmentem també la locució sinònima **go with the flow** (lit.: *anar amb el corrent*).

NOTA GRAMATICAL: Observem que, en el nostre exemple, l'adverbi **just** es tradueix per *simplement*. També vol dir *precisament* (**It's just what I wanted** = *És precisament el que volia*), *molt recent* (**He has just arrived** = *Acaba d'arribar,*) i *només* (**It's just a game** = *Només és un joc*).

- 98) **go back to the drawing board** — *fer foc nou, recomençar una cosa que s'havia començat malament*

Lawmakers need to go back to the drawing board and create a coherent retirement policy.

Els legisladors han de fer foc nou i impulsar una política de jubilació coherent.

ORIGEN: 1941. Literalment, *tornar a la taula de dibuix*. El terme es va originar durant la Segona Guerra Mundial, molt probablement d'un dibuix còmic de Peter Arno en la revista **The New Yorker**, que mostrava un accident d'aviació, amb l'avió destrossat, els treballadors de rescat corrent com bojos, i el dissenyador de l'avió, amb els plans sota el braç, reflexionant en veu alta: **Well, back to the old drawing board.**

SINÒNIM: També es diu **back to square one**, literalment, *tornar a la casella u*.

NOTA GRAMATICAL: Recordem: *la política* (la ciència) = **politics** (sense article); *polític* (la persona) = **a politician**, i *política* (manera de governar) = **policy**.

- 99) **go bananas** [Am.] — *perdre els papers, enfilar-se per les parets, sortir de mare*

When her hard drive failed, she went bananas.

Quan li va fallar el disc dur, va perdre els papers.

101 - go from pillar to post

ORIGEN: 1973. Literalment, *anar plàtans*. És possible que aquesta expressió al·ludeixi al seu sinònim **go ape** (literalment, *anar simi*), ja que els simis i altres primats estan estretament associats amb els plàtans.

SINÒNIMS: En són sinònims **blow a gasket** (lit.: *petar una juntura*), i **go berserk** (sense traducció literal).

- 100) **go down the wrong way** — *baixar per l'altra banda* [menjar]
I'm all right; something went down the wrong way.

Estic bé; alguna cosa ha baixat per l'altra banda.

ORIGEN: 1985. Literalment, *baixar pel camí equivocat*.

COMENTARI: El gir **the wrong way** pot voler dir tant *el camí equivocat*, com en aquest cas, com *de manera equivocada*; per exemple, **You've spelled it the wrong way** = *No ho has lletrejat bé*.

NOTA GRAMATICAL: Quan pensem que algú s'ha fet mal, en català demanem *Estàs bé?*, mentre que en anglès hom diu **Are you (all right / OK)?**.

- 101) **go from pillar to post** — *de la Seca a la Meca, d'ací d'allà, ençà i enllà*

We spent the morning going from pillar to post without accomplishing a thing.

Vam passar el matí anant de la Seca a la Meca sense aconseguir res.

ORIGEN: 1602. Literalment, *de pilar a pal*. Alguns diuen que aquesta expressió prové d'una forma de tennis en què els jugadors copejaven la pilota des dels **posts** (*pals*) que suportaven la xarxa cap als **pillars** (*pilars, columnes*) que hi havia a la part posterior de la pista. De fet, l'expressió original era **from post to pillar**. Altres opinen que a l'edat mitjana

102 - go haywire

castigaven una persona lligant-la a un pal on era assotada i després la portaven a la picota, on la multitud en feia escarni.

COMENTARI: Aquesta expressió sol implicar que l'anada d'ací d'allà ha estat en va.

NOTA LÈXICA: Recordem que, quan es refereix al temps cronològic, el verb *passar* es tradueix en anglès per **spend spent spent**; ex.: *On vols passar la nit?* = **Where do you want to spend the night?**.

102) go haywire — *fer el boig* [aparells]

Suddenly, for no reason at all, my computer started to go haywire.

De cop i volta, sense cap motiu, el meu ordinador va començar a fer el boig.

ORIGEN: 1929. Literalment, *anar filferro de fenc*. Aquest terme compost (**hay** = *fenc*, **wire** = *filferro*) al·ludeix al filferro que s'utilitza per a embalar fenc. Aquest fil és difícil de manipular i s'entortolliga fàcilment.

SINÒNIM: També **go bonkers** (sense traducció literal).

103) go in one ear and out the other — *entrar per una orella i sortir per l'altra*

Everything you say to him goes in one ear and out the other.

Tot el que li dius li entra per una orella i li surt per l'altra.

ORIGEN: 1534. Vol dir **quickly forgotten** (*oblidat de seguida*). Aquesta dita va aparèixer l'any 1546 en el llibre «**The Proverbs of John Heywood**». Evoca una imatge gràfica d'un so que passa de banda a banda pel cap.

NOTA GRAMATICAL: Recordem que sempre s'ha d'anteposar la preposició **to** al complement indirecte del verb **say said said** (**said** es pronuncia /sèd/ i la forma -s, **says**, es pronuncia /sèz/).

Així, *Em va dir una cosa* = **He said something to me**, no pas **He said me something**.

- 104) **go off the deep end** [Am.] — *perdre la xaveta, perdre el domini de si mateix*

Have you ever gone off the deep end over something silly and then regretted it?

T'has penedit mai d'haver perdut la xaveta per una ximpleria?

ORIGEN: 1919. Literalment, El gir **deep end** es refereix a la part profunda d'una piscina i **go off** vol dir *caure* o *saltar*. La implicació és d'una pèrdua de control potencialment perillosa. Hendrickson ens dóna aquest exemple: **In her set the word "adultery" was not often mentioned. One went off the deep end about somebody** = *En la seva colla, no s'esmentava gaire el mot "adulteri". Hom perdia la xaveta per algú altre.*

SINÒNIMS: En són sinònims **go off the rails** (lit.: *sortir de la via [del tren]*), **lose one's cool** (*perdre el cap*) i **come unglued** (lit.: *esdevé desenganxat*).

NOTA GRAMATICAL: El verb *penedir-se* es tradueix en anglès per **regret**, un verb transitiu i no pronominal; per tant, *Me'n penedeixo* = **I regret it**.

- 105) **go on a binge** — *agafar un pet, agafar la mona, menjar o beure en excés*

In some countries it is socially acceptable to go on a binge.

En alguns països es considera socialment acceptable d'agafar un pet.

ORIGEN: 1937. Literalment, *anar begut en excés*. El mot **binge** significa un període d'indulgència excessiva o descontrolada, especialment de menjar o beguda. Així també es pot parlar de **binge drinking** i **binge eating**.

106 - go over with a fine-tooth comb

COMENTARI: Una altra locució que tracta d'indulgència excessiva, **go on a shopping spree**, vol dir *anar a comprar moltes coses en poc temps*.

SINÒNIMS: Entre les moltes expressions angleses que signifiquen *agafar un pet* hi ha **get wasted**, **get hammered**, **get plastered**, **get zonked** i, molt vulgarment, **get shit-faced**.

- 106) **go over with a fine-tooth comb** — *passar pel sedàs; examinar molt curosament, a consciència*

We went through the text with a fine-tooth comb, but there wasn't anything at all controversial.

Vam passar pel sedàs aquest text, però no hi havia pas res discutible.

ORIGEN: 1893. Literalment, *examinar amb una pinta de dents primes*. És una metàfora molt semblant a la del *sedàs* català.

COMENTARI: La dita es fa servir sobretot amb verbs com ara *examinar*, *escrutar* i *repassar* (**examine**, **scrutinize** i **go over**).

SINÒNIM: Un «phrasal verb» que té el mateix sentit és **pore over** (*fer escrutini*).

NOTA GRAMATICAL: El gir **at all**, que en el nostre exemple vol dir *pas* o *en absolut*, també significa *gens*: ex.: **No tenim gens de sucre** = *We don't have any sugar at all*.

- 107) **go to the dogs** — *anar a mal borràs, fer la fi d'en cagaelàstics, acabar malament*

This business used to be very successful, but lately it has gone to the dogs.

Abans aquesta empresa era molt reeixida, però últimament ha anat a mal borràs.

ORIGEN: 1619. Literalment, *anar als gossos*. Aquesta dita podia haver derivat de l'expressió **for the dogs**, que es referia a

108 - go up in smoke

menjar que no era apte per als humans. Una altra teoria és que al·ludeixi a les curses de llebrers, perquè es consideraven problemàtiques, tant des del punt de vista moral com econòmic.

SINÒNIMS: Anotem el sinònim **go to pot**, que es tradueix literalment per *va a l'olla*, al·ludint a talls inferiors de carn que es tiren a l'olla. A més hi ha **hit the skids** (*relliscar cap avall*) i **go to rack and ruin** (*anar a la ruïna*).

NOTA GRAMATICAL: Observem que el gir «*abans* + temps imperfecte» es tradueix en anglès per la locució «**used to + simple infinitive**»; ex.: *Abans era prima* = **She used to be thin**.

108) **go up in smoke** — *anar-se'n en fum, anar aigua avall, espatllar-se*

We lost the final match, so our dreams of glory went up in smoke.

Vam perdre l'últim partit, de manera que els nostres somnis de glòria se'n van anar en fum.

ORIGEN: 1918. Originàriament l'expressió tenia un sentit literal, referint-se a una cosa que s'ha cremat del tot, i encara s'usa d'aquesta manera.

SINÒNIMS: En són sinònims els «phrasal verbs» **fall flat** (lit. *caure pla*) i **run aground** (lit.: *embarrancar-se*), com també les dites **come to nothing** (lit.: *venir a no res*) i **go wrong** (lit.: *anar equivocadament*).

NOTA LÈXICA: Observem que el mot català *final* es tradueix de tres maneres en anglès: com a adjectiu, **final** (*els exàmens finals* = **final exams**); com a nom, **end** (*el final del carrer* = **the end of the street**), i significat el desenllaç d'una obra literària o teatral, **ending** (*M'agraden els finals feliços* = **I like happy endings**).

109 - go with the flow

109) **go with the flow** — *seguir el corrent*

You may think you know a better way to do it, but sometimes it's better to simply go with the flow.

Pot ser que pensis que saps una manera millor de fer-ho, però a vegades val més seguir el corrent.

ORIGEN: 1916. Literalment, *anar amb el corrent*. Alguns diuen que al·ludeix al flux i el reflux de la marea i probablement es va fer popular a causa de la seva rima. Ara bé, l'emperador romà Marc Aureli, en la seva obra "*Meditacions*" va escriure molt sobre el flux de felicitat i opinà que era millor anar amb el flux que no pas intentar canviar la societat.

COMENTARI: Implica l'acceptació de la tendència predominant.

SINÒNIMS: Altres expressions que equivalen a *adaptar-se* són **go along with the crowd** (lit.: *acompanyar la multitud*), **run with the pack** (lit.: *córrer amb la bandada*), **play the game** (lit.: *jugare el partit*) i **follow the crowd** (lit.: *seguir la gentada*).

NOTA GRAMATICAL: Notem l'ús, en l'exemple, de l'auxiliar **may**: **you may think** = *pot ser que pensis*, expressió que té un matís més definit que **maybe you think** (*potser penses*).

110) **go wrong** — *ficar-s'hi la bruixa, anar-se'n a l'aigua, espatllar-se*
My wife and I were happy together for years, but one day it all went wrong.

Durant anys, la meua dona i jo érem feliços, però un dia s'hi va ficar la bruixa per entremig.

ORIGEN: 1609. Literalment, *anar equivocadament*.

COMENTARI: Quan es refereix a una persona, l'expressió significa **tirar per mal camí**; vet aquí un exemple de «**A consultorie for all Christians**» de Henry Hart (1549): "... **and thus they go wrong by reason of wine**" (... i així tiren per mal camí per raó del vi).

112 - grease someone's palm

SINÒNIMS: En són sinònims **go to the dogs** (lit.: *anar als gossos*), **go downhill** (lit.: *anar camí avall*) i **go up in smoke** (*anar-se'n en fum*).

- 111) **good riddance!** — *bon vent i barca nova!, salut i ben lluny!*
Professor Jones has finally retired and I say "good riddance".
Per fi el professor Jones s'ha jubilat, i jo dic "Bon vent i barca nova!".

ORIGEN: 1742. Literalment, *bon desembarassament*. El primer ús de l'expressió és en «**The sermons of Maister Henrie Smith**» (1593): "... if we could driue them out of their pallaces to liue like beasts in the wildernesse, it were a good riddance, for there they shoulde doe lesse harme" (... *si els poguéssim fer fora dels seus palaus perquè visquessin com les bèsties als erms, bon vent!, car allà farien menys mal*).

COMENTARI: Aquesta dita és un escurçament de la locució **good riddance to bad rubbish** (**bad rubbish** = *males escombraries*).

SINÒNIMS: Les expressions **it's high time** i **it's about time** tenen un sentit afí i corresponen al català *ja és/era hora*.

NOTA LÈXICA: Observem que l'adverbi **finally** vol dir *després d'un llarg retard* i es tradueix per *per fi*, mentre que l'adverbi català *finalment* normalment es tradueix en anglès per **in the end** o **eventually**.

- 112) **grease someone's palm** — *untar les mans/corrioles/rodes a algú, engrèixar la butxaca/mà*
If you want a building permit within a couple of months, you'll have to grease someone's palm.
Si vols una llicència d'obres en un parell de mesos, hauràs d'untar les mans d'algú.

ORIGEN: 1807. Literalment, *untar la palma d'algú*. La implicació

113 - grow like a weed

aquí és que de la mateixa manera que el greix (**grease**) fa que la maquinària funcioni sense problemes, donar diners als corruptes farà que sigui més fàcil d'aconseguir el que es vol.

SINÒNIM: N'és sinònim **buy someone off** (lit.: *comprar algú*) i esmentem l'expressió **hush money** (*diners per a fer callar*).

NOTA LÈXICA: Pel que fa al mot **couple** (*parell, parella*), l'anglès no té cap manera elegant de referir-se a una parella no casada. On en el català popular es pot dir *Tinc parella*, l'anglès ha de dir *I'm in a relationship*, *I have a partner* o bé *I have a boyfriend/girlfriend*.

- 113) **grow like a weed** — *créixer com una mala herba, pujar com una carbassera, créixer molt en poc temps*

Unlike in America, where retail sales are shrinking, retail sales in China are growing like a weed.

A diferència dels EUA, on les vendes al detall es redueixen, a la Xina creixen com una mala herba.

ORIGEN: 1884. Literalment, *créixer com una mala herba*, ja que la mala herba (en general, **weeds**) té fama de créixer molt en poc temps.

SINÒNIM: Una expressió equivalent és **grow like weeds**.

NOTA LÈXICA: El mot **weed** també és un verb que vol dir *treure la mala herba*; així **we weed the garden** = *traiem la mala herba del jardí*. A més, **to water** vol dir *regar* i **to dust** significa *treure la pols*.

H

- 114) **have a bee in one's bonnet** — *ficar-se-li entre cella i cella, ficar-se al cap/barret, tenir una idea fixa*

She has a bee in her bonnet that the man is innocent.

116 - have a lot on one's plate

Se li ha ficat entre cella i cella que l'home és innocent.

ORIGEN: 1825. Literalment, *tenir una abella al capell*. Originàriament, **have bees in the head** (*tenir abelles al cap*). Una **bee** és una abella i un **bonnet** és un tipus de còfia/capell típic de les dones del segle XIX. La idea és que el brunzit d'una abella a l'interior de la còfia/barret fa que la persona no pugui pensar en res més.

SINÒNIM: El gal·licisme «idée fixe» (pronunciat /i·dei·fii̯cs/, semblant a Idefix, el gos d'Obelix) també es fa servir en anglès.

- 115) **have a cow** [Am.] — *posar-se com una fúria, posar-se com un gall de panses*

When my mom found out I hadn't spent the night at my friend Jill's, she had a cow!

Quan la meva mare va descobrir que no havia fet nit a casa de la meva amiga Jill es posà com una fúria.

ORIGEN: 1900. Literalment, *parir una vaca*, que de segur devia ser motiu d'atabalament.

COMENTARI: El caràcter Bart Simpson és famós per dir **Don't have a cow, man!** (*Home, no t'esveris!*).

SINÒNIM: És sinònim de l'expressió **have kittens** (lit.: *tenir gatets*).

- 116) **have a lot on one's plate** — *tenir melics per lligar, estar molt atrafegat*

I'm sorry but I can't help you, at the moment I have a lot on my plate.

Em sap greu però no et puc ajudar, ara tinc melics per lligar.

ORIGEN: 1911. Literalment, *tenir molt al plat*. També **one has a full plate**. Aquestes expressions comparen un plat de menjar

117 - have a screw loose

ben carregat amb un gran nombre de tasques per fer.

SINÒNIM: Una expressió similar del món del malabarisme és **have a lot of balls in the air** = *tenir moltes pilotes a l'aire*.

117) **have a screw loose** — *tenir un cargol fluix, faltar un bull (a algú), tenir poc seny o enteniment*

He comes up with the craziest comments! He must have a screw loose.

Surt amb cada estirabot! Deu tenir un cargol fluix.

ORIGEN: 1810. Com també és el cas en català, aquest terme compara una debilitat mental amb una màquina que té una peça mal ajustada.

SINÒNIMS: Com és el cas del català, en anglès aquesta expressió té sinònims a dojo; vet-ne aquí uns quants amb les traduccions literals: **have bats in the belfry** (*tenir ratpenats al campanar*), **be mad as a March hare** (*ser tan boig com una llebre de març*), **be moonstruck** (*estar tocat de la lluna*) i **out to lunch** (*fora per dinar*)

NOTA GRAMATICAL: L'auxiliar modal **must** es tradueix per una forma del verb *deure* quan vol expressar el que és molt probable; exs.: *Deus estar molt cansat* = **You must be really tired**, *No em deus haver sentit bé* = **You must not have heard me well**. En canvi, **must** també pot expressar l'obligació —ex.: **Passengers must show their passports** = *Els passatgers han de mostrar els passaports*—, però sols amb expressions afirmatives en el present. Les construccions negatives —p.e.: *No he de fer-ho*, és a dir, *no cal que ho faci*— i les interrogatives —p.e.: *He de fer-ho?*— se solen expressar en anglès amb la perífrasi **have to**: exs.: **I don't have to do it** (amb l'oració **I mustn't do it**, l'anglès expressa la prohibició) i **Do I have to do it?** (l'oració **Must I do it** és poc col·loquial).

119 - have been around the block

NOTA LÈXICA: Destaquem el «phrasal verb» **come up with** (*idear*).

- 118) **have ants in one's pants** — *ser el cul d'en Jaumet, no estar mai quiet*

I've never seen him relax; he's really got ants in his pants.

No l'he vist mai relaxat; és com el cul d'en Jaumet.

ORIGEN: 1915. Literalment, *tenir formigues als pantalons*. Aquesta dita es va fer popular l'any 1934 gràcies a la cançó **I Can't Dance, I've Got Ants in my Pants** de l'orquestra de Chick Webb (*No puc ballar, tinc formigues als pantalons*).

COMENTARI: La imatge és òbvia; algú que té formigues als pantalons (en anglès britànic, **ants in one's pants** vol dir *formigues als calçotets*) no pot estar pas quiet.

SINÒNIM: Hi ha també l'expressió afí **be on pins and needles** (lit.: *estar sobre agulles de cap i agulles*).

- 119) **have been around the block** — *ser un gat vell, saber-se-les totes, tenir experiència*

He's been around the block a few times and knows how to look out for his own good.

És un gat vell i sap escombrar cap a casa.

ORIGEN: 1970. Literalment, la dita vol dir *haver donat la volta a l'illa de cases*, i la implicació és que la persona ha voltat molt.

SINÒNIMS: Altres expressions angleses que volen dir *ser experimentat* són **know the score** (lit.: *saber la puntuació*) i **be worldly-wise** (lit.: *ser savi pel que fa al món*).

NOTA GRAMATICAL: Una altra manera d'expressar en anglès la idea de *saber escombrar cap a casa* és **look out for number one** = *fer el cap viu en benefici d'un mateix*.

120 - have butterflies in one's stomach

- 120) **have butterflies in one's stomach** — *posar-se molt nerviós, estar aprensiu*

Whenever I see her I get tachycardia and butterflies in my stomach; I must be in love.

Sempre que la veig tinc taquicàrdia i em poso molt nerviós; dec estar-ne enamorat.

ORIGEN: 1908. Aquesta dita compara un sentiment nerviós amb la sensació de papallones aletejant a l'estómac.

NOTA GRAMATICAL: No confonguem el gir **be in love** (*estar enamorat*) amb **fall in love** (*enamorar-se*).

- 121) **have egg on one's face** — *fer el ridícul, quedar en ridícul*

If you publish this article you'll end up with egg on your face.

Si publiques aquest article faràs el ridícul.

ORIGEN: 1960. Literalment, *tenir ou a la cara*. Hi ha qui diu que podria al·ludir al públic d'una obra de teatre mostrant el descontentament tirant ous als actors dalt l'escenari.

SINÒNIMS: Dos sinònims amb sentits afins són **make a fool of oneself** (lit.: *fer un ximplet d'un mateix*) i **lay an egg** (lit.: *pondre un ou*).

NOTA LÈXICA: Quan descriu la fi d'un acte o d'un estat com a efecte d'un trànsit o mudança, el gir català «*acabar* + gerundi» es tradueix en anglès per «**end up** + gerundi»; ex.: *Vam acabar dormint totes tres al mateix llit* = **All three of us ended up sleeping in the same bed.**

- 122) **have one's cake and eat it too** — *repicar i anar a la processó, gaudir de dos avantatges mútuament exclusius*

You cannot lower taxes and increase social services; that's trying to have your cake and eat it too.

No pots reduir els impostos i augmentar els serveis socials;

124 - have someone under one's thumb

això és com voler repicar i anar a la processó.

ORIGEN: 1546. Literalment, *tenir el pastís i també menjar-se'l*. L'expressió diu que mantenir la possessió del pastís mentre un se'l menja és una impossibilitat evident. Originàriament la frase era: **eat one's cake and have it too**, cosa que és més lògica, ja que es pot tenir el pastís i després menjar-se'l, però no pas fer-ho al revés.

SINÒNIM: N'és sinònim **you can't have it both ways** (*no pots tenir-ho tot*).

- 123) **have one's heart in one's throat** — *estar amb l'ai al cor, estar amb un peu enlaire, estar amb la temença d'allò que es pugui esdevenir*

I had my heart in my throat waiting for the results of the university entrance exam.

Estava amb l'ai al cor esperant els resultats de la selectivitat.

ORIGEN: 1834. Literalment, *tenir el cor a la gola*. L'expressió al·ludeix a la sensació d'ofec que hom experimenta, com si el cor hagués pujat a la gola, quan es tem per una cosa imminent. També es diu **have one's heart in one's mouth**.

SINÒNIMS: Dues expressions que també descriuen ansietat són **worried sick** (lit.: *malalt d'ansietat*) i **sweating bullets** (lit.: *suant bales*).

NOTA GRAMATICAL: Observem que el gir *sempre que*, que en l'exemple té un sentit temporal, també pot expressar la condicionalitat: *Hi anirem sempre que no plogui* = **We'll go there as long as it doesn't rain.**

- 124) **have someone under one's thumb** — *tenir algú a la butxaca, tenir algú al puny, fer ballar algú*

He was a famous general, but his wife had him under her

125 - have the floor

thumb.

Era un general famós, però la seva dona el tenia a la butxaca.

ORIGEN: 1753. Literalment, *tenir algú a sota el polze*. Descriu un estat de subordinació i servilisme. També s'utilitza amb els verbs **be** (*estar*) i **keep kept kept** (*mantenir*).

COMENTARI: En el cas d'un marit que es deixa governar per la dona, on el català té *calçasses*, l'anglès té **henpecked** (lit.: *picotejat per una gallina*).

SINÒNIM: Una expressió afí és **be at someone's mercy** = *estar a la mercè d'algú*.

125) **have the floor** — *tenir la paraula* [en una reunió]

Silence, please, Ms Evans has the floor.

Silenci, si us plau, la senyoreta Evans té la paraula.

ORIGEN: 1849. El nom **floor** vol dir (*el*) *terra*, i aquesta expressió se sol usar en situacions formals, com ara reunions i conferències.

NOTA LÈXICA: Primer observem que, en anglès britànic, *pis* es diu **flat**; als EUA, es diu **apartment** si és de lloguer i **condo** (abreviatura de **condominium**) si es pot vendre. El substantiu **floor** tradueix tant el nom català *planta* (p.e., *planta baixa* = **ground floor**) com el nom *replà* (p.e., *quatre pisos per replà* = **four flats/apartments/condos per floor**). A més, *pis* es tradueix per **storey** quan es parla d'un edifici: *un edifici de sis pisos* = **a six-storey building**.

126) **have the time of one's life** — *passar-s'ho d'allò més bé*

Since he took up dancing he's been having the time of his life.

Des que començà a ballar s'ho passa d'allò més bé.

ORIGEN: 2001. Literalment, *el temps de la seva vida*.

SINÒNIMS: En són sinònims **have a whale of a time** (lit.: *tenir*

una balena de temps) —ex.: **We had a whale of a time swimming with the orcas** = *Ens ho vam passar d'allò més bé nedant amb les orques—*, **have a blast** (lit.: *tenir una explosió*) i **have a ball** (lit.: *tenir un ball*).

NOTA LÈXICA: Recordem que **time** es tradueix tant per *temps* cronològic (el temps meteorològic es tradueix per **weather**) com per *vegada*, i que *una vegada* i *dues vegades* es tradueixen per **once** i **twice**, respectivament.

- 127) **have the whip hand** — *tenir vara alta, tenir poder per a fer alguna cosa*

In this affair I'm the one who has the whip hand.

En aquest afer sóc jo qui tinc vara alta.

ORIGEN: 1690. El mot **whip** vol dir *fuet (corretgeta)*, i així l'expressió vol dir *tenir la mà que té el fuet*.

SINÒNIMS: En són sinònims **have the last word** i **have the final say** (tots dos, *tenir l'última paraula*).

NOTA LÈXICA: El que s'anomena en anglès **whipped cream** (lit.: *nata futejada*) és en català la *nata muntada*.

- 128) **helter-skelter** — *sense ordre ni concert*

She scattered her clothes helter-skelter around the room.

Va escampar la roba sense ordre ni concert per l'habitació.

ORIGEN: 1593. La dita deriva del mot antic «skelte» (*tenir pressa*); el primer element, **helter** no té sentit i s'hi afegeix només perquè hi rimi.

SINÒNIMS: En són sinònims **higgledy-piggledy** i **any which way** (*de qualsevol manera*); **all over the place** (lit.: *per tot arreu del lloc*) i **in disarray** (*desordenat*).

NOTA GRAMATICAL: Aquesta expressió és un exemple de **rhyning reduplication** (repetició rimant d'una paraula, d'una

129 - hit the bull's-eye

arrel o de la primera consonant de l'arrel). En català en són exemples *baliga-balaga* (**scatterbrain**), *de nyigui-nyogui* (**willy-nilly**) i *pengim-penjam* (adverbi: **awkwardly**, persona: **slob**). En anglès, **hanky-panky** (*comportament sexual inapropiat*), **harum-scarum** (*temerari*), i **fuddy-duddy** (*persona carca*). Els mots sols generalment no tenen cap altre sentit.

129) **hit the bull's-eye** — *fer diana, encertar el blanc*

Spielberg hit the bull's-eye some time later with «Schindler's List».

Després d'un temps Spielberg va fer diana amb «Schindler's List».

ORIGEN: 1833. Literalment, el gir **bull's eye** vol dir *ull del toro*. És possible que el terme derivi d'una moneda anglesa del mateix nom.

SINÒNIMS: També hi ha les expressions sinònimes **be right on target** (*encertar la diana*), **be on the button** (lit.: *estar al botó*) i **be on the money** (lit.: *estar als diners*).

130) **hit the nail on the head** — *endevinar la tecla, encertar-la, tenir tota la raó*

I think you hit the nail on the head when you said that the right of self-determination has priority over any state's constitution.

Penso que has endevinat la tecla quan has dit que el dret d'autodeterminació té prioritat sobre la constitució de qualsevol estat.

ORIGEN: 1520. Literalment, *donar un cop al cap del clau* (*metà·lic*). Es fa servir sobretot quan algú ha descrit una situació o un problema amb exactitud. És possible que vingui del llatí «acu rem tangere», *tocar una cosa amb una agulla*.

132 - hold one's tongue

SINÒNIM: També es pot dir, amb el mateix sentit, **hit something on the nail**.

- 131) **hit the skids** — *anar de baixa, anar aigua avall, anar-se'n a la pífia, fer-se'n l'estella*

After his movie career hit the skids, he began to take photography more seriously.

Després que la seva carrera com a actor va anar de baixa, començà a prendre's més seriosament la fotografia.

ORIGEN: 1917. El verb **skid** vol dir *patinar*, sobretot d'una manera incontrolada. En aquest cas el substantiu plural **skids** vol dir una planxa o corró on es pot col·locar un objecte pesat per tal de moure'l fàcilment. Així, metafòricament, l'expressió evoca la imatge d'una persona patinant d'una manera incontrolada per una planxa inclinada.

SINÒNIMS: En són sinònims **go downhill** (lit.: *anar camí avall*) i **go to seed** (*desmillorar*).

COMENTARI: En anglès britànic, **be on the skids**.

NOTA LÈXICA: El terme **skid row** originalment es referia al camí al llarg del qual els treballadors de la fusta feien lliscar els troncs cap avall. Ara vol dir *barri de mala vida*.

- 132) **hold one's tongue** — *ficar-se la llengua a la butxaca, no badar boca*

It's better to hold your tongue and have people think you're witless than to loosen it and remove all doubt.

És millor ficar-se la llengua a la butxaca i deixar que la gent pensi que ets ximple que no pas treure-la i esvair el dubte.

ORIGEN: 1390. Literalment, *reprimir la llengua*, ja que un dels sentits del verb **hold** és *reprimir*. L'expressió s'usa sobretot quan una persona té ganes de dir-hi la seva, però, per

133 - hold your horses!

discreció, guarda silenci.

SINÒNIM: També **hold/keep one's peace** (literalment, *preservar la seva pau*). Una variant es dóna en la celebració de noces, quan es demana a qualsevol que pensi que no hauria de tenir lloc el matrimoni, **Speak now, or forever hold your peace** (*Parleu ara, o calleu per sempre més*).

- 133) **hold your horses!** — *para el carro!, espera't!, no et precipitis!*
Hold your horses! Let's not be hasty! There must be a less violent solution.

Para el carro! No ens precipitem! Deu haver-hi una solució menys violenta.

ORIGEN: 1843. En aquesta dita el verb **hold** vol dir *retenir* i sembla obvi que, si volem que pari el carro, primer hem de fer parar els cavalls.

SINÒNIMS: És sinònim de la dita **hold everything!** (lit.: *reteniu-ho tot!*) i semblant a **keep your shirt on!** (*no t'impacientis*).

NOTA LÈXICA: La locució verbal **be hasty** vol dir *precipitar-se* i deriva del substantiu **haste**, que vol dir *pressa* (ex.: **Marry in haste, repent at leisure** = *Casar-se amb pressa, penedir-se amb tot el temps del món*).

- 134) **house of cards** — *castell de cartes, cosa feta de nyigui-nyogui*
At the moment, the U.S. economy feels to me like a house of cards.

Ara per ara, l'economia nord-americana em sembla com un castell de cartes.

ORIGEN: 1645. Com és el cas en català, l'expressió al·ludeix a les construccions de fulls rectangulars de cartolina. Es fa servir sobretot per a expressar que un sistema, una organització o un pla no tenen una base ferma.

135 - if the shoe fits, wear it

SINÒNIM: Esmentem la locució **rope of sand** (lit.: *corda de sorra*), que descriu alguna cosa que no és tan fiable com sembla.

NOTA LÈXICA: La locució adjectiva *de nyigui-nyogui* es pot traduir en anglès pels dos adjectius compostos: **slapdash** i **slipshod**.

I

- 135) **if the shoe fits, wear it** — *qui té cua de palla s'encén*
Do you think we're alluding to you? Well, if the shoe fits, wear it!

Et sents al·ludit? Doncs, qui té cua de palla s'encén!

ORIGEN: 1976. Literalment, *si la sabata et va bé, porta-la!* Originalment la frase era **if the cap fits, wear it!** (*si el barret et va bé, porta'l*), referint-se al **fool's cap**, el *barret de bufó*. Alguns pensen que **shoe** s'ha popularitzat gràcies al conte de la Ventafocs, en què el príncep la va trobar gràcies a la sabateta.

COMENTARI: El pianista Mose Allison, després d'haver criticat els qui xerren durant la seva actuació, canta: "**If you don't like what I'm saying just grin and bear it, you know what they say: if the shoe fits wear it**" (*Si no us agrada el que dic, que la processó us vagi per dins, ja sabeu què diuen: qui té cua de palla s'encén*).

NOTA LÈXICA: El verb **fit fit fit** és una mica problemàtic quan es refereix a la roba. Com es veu en l'exemple, en anglès es diu **clothes fit**, mentre que en català *la roba va bé, cau bé* o *escau (a algú)*; p.e., **these trousers fit well** = *aquests pantalons cauen bé*.

136 - if you can't stand the heat, get out of the kitchen

136) **if you can't stand the heat, get out of the kitchen** — *qui no vulgui pols que no vagi a l'era*

Maybe you'd better not get involved; after all, if you can't stand the heat....

Potser valdria més que no t'hi fiquessis; després de tot, qui no vulgui pols....

ORIGEN: 1955. Com en català, implica que el qui parla pensa que un determinat fet té inconvenients. La frase sovint és atribuïda a Harry Truman, el trenta-tresè president dels Estats Units (1952-1956).

NOTA GRAMATICAL: La construcció catalana «*val més que* + subjuntiu» es tradueix en anglès pel gir «**had better** + **simple infinitive**»; exs.: *Val més que portis corbata* = **You'd better wear a tie**, *Val més que no cridis* = **You'd better not shout**.

NOTA LÈXICA: Recordem que, encara que *tinc calor* es tradueix en anglès per **I am hot**, el mot **hot** no vol dir *calor*, sinó *calent*; **heat** = *calor*. Ex.: **I don't like the heat** = *No m'agrada la calor*.

137) **I'll say!** — *i tant!, és veritat!, absolutament!*

Maria: "Was the party a success?" Joan: "I'll say! Everyone loved the food and three people fell in the pool!"

Maria: —¿Va estar bé, la festa? Joan: —I tant! Tothom va trobar el menjar boníssim i tres persones van caure a la piscina!

ORIGEN: 1975. Literalment, *Jo (ho) diré!* Només es fa servir en la primera persona singular.

SINÒNIMS: En són sinònims **you can say that again!** (lit.: *pots tornar a dir això!*), **you said it!** (lit.: *tu ho has dit!*) i, una mica vulgarment, **damn straight!** (sense traducció literal).

NOTA LÈXICA: Recordem que el nom català *succés* sol significar *esdeveniment* (**event, occurrence**), mentre que en anglès, **success** vol dir *èxit*. A més, el fals amic **exit** vol dir *sortida*.

- 138) **in a jiffy** — *en un batre d'ulls, en un dir Jesús, en un ai*

They put on their swimsuits in a jiffy.

Es van posar els banyadors en un batre d'ulls.

ORIGEN: 1780. L'origen del mot **jiffy** és desconegut; és un període de temps molt curt i no especificat. A vegades es defineix com la seixantena part d'un segon.

SINÒNIMS: En són sinònims **in a flash** (lit.: *en un flaix*) i **in two shakes of a lamb's tail** (lit.: *en dues estrebades de la cua d'un xai*).

NOTA GRAMATICAL: En el cas dels «phrasal verbs» adverbials, els complements substantius normalment poden anar tant després dels dos elements (p.e., **put on their swimsuits**) com entre ells: **put their swimsuits on**. En canvi, quan el complement és un pronom, aquest només pot anar entre els dos elements: **They put them on**, no pas ~~**They put on them**~~.

- 139) **in a nutshell** — *amb quatre pinzellades, en poques paraules, a grans trets*

Tell us in a nutshell how it happened.

Explica'ns amb quatre pinzellades què va passar.

ORIGEN: 1660. Literalment, *en la clofolla d'una "nou"*. Recordem que el mot català *nou* es tradueix en anglès per **walnut**, el fruit de la noguera, mentre que **nut** es refereix a qualsevol fruit sec que tingui clofolla (avellana, ametlla, etc.).

COMENTARI: Aquesta expressió ve dels antics romans: Plini el Vell va dir que una còpia de *la Iliada* d'Homer havia estat escrita en una lletra tan menuda que es podria encabir en la clofolla d'una nou.

SINÒNIMS: En són sinònims **short and sweet** (lit.: *breu i dolç*) i **to the point** (lit.: *al punt*). Esmentem també l'expressió **to make a long story short** (lit.: *fer curta una història llarga*).

140 - in dire straits

140) **in dire straits** — *amb la soga al coll, en gran perill, entre l'espasa i la paret*

Our company was in dire straits, with rising costs and fierce competition.

La nostra empresa es trobava amb la soga al coll, amb les despeses a l'alça i una competència ferotge.

ORIGEN: 1884. Al·ludeix a Escil·la i Caribdis, que en l'*Odissea* d'Homer eren un monstre sobre una roca (Escil·la) i un remolí fatal (Caribdis), entre els quals Ulisses va haver de navegar en un passatge estret. De fet, la locució **between Scylla and Charybdis** vol dir el mateix.

SINÒNIM: A part de **between Scylla and Charybdis**, també n'és sinònima la locució **between a rock and a hard place** (lit.: *entre una roca i un lloc dur*).

NOTALÈXICA: Recordem que el nom *competència* es tradueix en anglès per **competition** quan es refereix a la rivalitat, per **competence** quan es tracta de l'habilitat i per **responsibility** quan el sentit és de l'esfera d'influència.

141) **in due course** — *al seu temps, en el moment oportú*

We'll take up the subject of wage increases in due course.

Tractarem al seu temps el tema de l'augment de sous.

ORIGEN: 1876. En aquest context l'adjectiu **due** vol dir *d'acord amb el que és apte* (p.e., **with all due respect** = *amb tot el respecte degut*). El substantiu **course** aquí es refereix a un procediment.

SINÒNIMS: En són sinònims els girs **cross that bridge when one comes to it** i **all in good time**.

NOTA LÈXICA: Una altra accepció de l'adjectiu **due** és *previst, esperat, programat*; per exemple: **The bus was due ten minutes ago** = *Fa deu minuts que era previst que l'autobús arribés*;

When is the baby due? = *Quan ha de néixer el nen?* o bé *Quan surt de comptes?*

142) **in one fell swoop** — *d'una tirada, d'un sol cop*

Acceptance of multiculturalism is going to take time: it can't be accomplished in one fell swoop.

L'acceptació del multiculturalisme tardarà temps: no es pot aconseguir d'una tirada.

ORIGEN: 1616. L'origen d'aquesta dita prové de l'obra «**Macbeth**» de Shakespeare, quan Macduff lamenta l'assassinat de la seva família: **What, all my pretty chickens, and their dam, At one fell swoop?** = *Què? ¿Tots els meus bonics "pollets" i la seva mare, en un assalt (una falconada) cruel?.* Antigament el mot **fell** volia dir *cruel* i el verb **swoop** descriu el descens rabent d'un ocell de rapinya.

NOTALÈXICA: El verb *tardar* es tradueix en anglès per **take took taken**, però la sintaxi sol ser diferent; per exemple, *Tardo una hora a anar-hi caminant* = **It takes me an hour to walk there.** És a dir, la construcció és equivalent a *Em pren una hora...*

143) **in one's birthday suit** — *amb el vestit d'Adam, en conill, tal com Déu l'ha fet, de pèl a pèl*

I had to open the door for them in my birthday suit.

Els vaig haver d'obrir la porta amb el vestit d'Adam.

ORIGEN: 1771. Humorísticament diem que la persona despullada porta el seu "vestit" de naixement.

SINÒNIMS: En són sinònimes les expressions **in the altogether** i **without a stitch** (**stitch** = *punt de sutura*).

144) **in plain English** — *clar i català*

Can't you just tell me in plain English what you're driving at?

145 - in someone's shoes

No pots dir-me clar i català on vols anar a parar?

ORIGEN: 1598. En aquest context, l'adjectiu **plain** vol dir *clar, fàcil d'entendre*.

SINÒNIM: En són sinònims **point-blank** (*net i cru*) i **no holds barred** (lit.: *cap agafament prohibit*)

NOTA GRAMATICAL: Esmentem l'expressió **be driving at** (*voler anar a parar*) (ex.: **What are you driving at?** = *On vols anar a parar?*).

- 145) **in someone's shoes** — *dins la pell d'algú, en la pell d'algú*
If I were in your shoes, I'd try to find out why they were selling their flat so cheap.

Si jo estigués dins la teva pell, miraria d'esbrinar per què venen el pis tan barat.

ORIGEN: 1927. Literalment, *dins les sabates d'algú*.

COMENTARI: També hi ha l'expressió **I wouldn't want to be in someone's shoes** = *No m'agradaria pas trobar-me en el lloc (d'algú)*.

NOTA LÈXICA: Observem que el verb anglès **try**, que vol dir *intentar*, també es pot traduir per *mirar de*.

- 146) **in the dead of night** — *de negra nit, a altes hores*
We heard the wolves howling in the dead of night.
De negra nit vam sentir com udolaven els llops.

ORIGEN: 1548. Aquí el substantiu **dead** vol dir *el punt més intens o culminant*. Normalment en aquest sentit, **dead** fa d'adverbi (exs.: **dead drunk** = *completament borratxo* i **dead tired** = *mort de cansament*).

SINÒNIMS: També es diu **the witching hour** (lit.: *l'hora de la bruixeria*).

- 147) **in the middle of nowhere** — *a la quinta forca/punyeta, on sant Pere va perdre l'espardenya*
It's a ghastly little town in the middle of nowhere.
És un poble horrible a la quinta forca.
ORIGEN: 1910. Literalment, *al mig d'enlloc*.
SINÒNIM: És sinònim de **in the boondocks**, que deriva del mot «bundok» (**mountain** = *mntanya*) en la llengua tagal de les Filipines.
- 148) **in the nick of time** — *just a l'hora, molt oportunament*
The villain tied her to the railroad tracks... the train was coming!... but the hero arrived in the nick of time to save her.
El malvat la va lligar a les vies de ferrocarril... venia el tren!... però l'heroi va arribar just a l'hora per salvar-la.
ORIGEN: 1610. Antigament el mot **nick** volia dir *al moment crític*. El nom **nick** vol dir *osca*, senyal fet amb una incisió en un bastó, i es feia servir per a controlar el pas del temps.
SINÒNIMS: La dita **just in time**, que té un sentit similar, es fa servir sobretot en el girs **just in time to/for**; exs.: **They arrived just in time to see the sunset** = *Van arribar just a temps per a veure la posta del sol*; **His book was published just in time for Saint George's Day** = *Li van publicar el llibre just a temps per a la diada de Sant Jordi*. A més, esmentem l'expressió **not a moment too soon** (lit.: *ni un moment massa aviat*).
- 149) **in the offing** — *a l'horitzó, a punt de passar, imminent, estar per caure, si cau no cau*
We can't go on vacation now, I've got three or four important deals in the offing.
Ara no podem anar de vacances, tinc tres o quatre assumptes comercials importants a l'horitzó.

150 - in two shakes of a lamb's tail

ORIGEN: 1779. Originalment, entorn 1748, **offing** volia dir *la part més llunyana del mar vista des de la platja*, o sigui, a l'horitzó.

SINÒNIM: El sentit d'aquesta expressió és similar al de **in store**, encara que una cosa **in the offing** sol ser més imminent.

150) **in two shakes of a lamb's tail** — *en un (tres i no res / ai / batre d'ulls / dir Jesús); de seguida*

Make yourself a drink and I'll be with you in two shakes of a lamb's tail.

Prepara't una copa i en un tres i no res estaré amb tu.

ORIGEN: 1871. Literalment la frase vol dir *en dues estrebades de la cua d'un xai*, potser perquè els xais són molt bellugadissos. Una altra teoria diu que és una extensió humorística de la dita **in two shakes** (*en dues sacsejades*), referint-se a la sacsejada d'un gobelet de daus.

SINÒNIMS: Com és el cas del català, l'anglès té molts sinònims de *ràpidament*: **in a flash/jiffy** (lit.: *en un flaix*), **in no time** (lit.: *en cap temps*), **in nothing flat** (lit.: *en exactament no-res*), **in the wink of an eye** (lit.: *en el parpelleig d'un ull*) i **before you can say Jack Robinson** (lit.: *abans que puguis dir Jack Robinson*).

151) **it doesn't matter** — *tant és, no importa, no hi fa res, tant se li'n dóna naps com cols*

It doesn't matter what he says, it's what he does that counts.

Tant és el que diu, el que compta és el que fa.

ORIGEN: 1887. Literalment, *no importa*.

COMENTARI: Com a verb, **matter** vol dir *importar*; com a nom, té moltes accepcions —*matèria, tema, assumpte, cosa, problema*, etc.— i es fa servir en moltes frases fetes: **What's**

153 - it never rains but it pours

the matter? [dit a algú que plora] = *Què et passa?*, **What's the matter with you?** [dit a algú que ha fet una malifeta] = *Què et passa?*, **for that matter** = *pel que fa a això*, etc.

SINÒNIM: És sinònim de la dita **no matter**.

NOTA LÈXICA: Cal no confondre **matter** amb el verb **mind** (*fer res, importar*). Exemples: **Do you mind if I sit here?** = *Et fa res que m'assegui aquí?*, **I don't mind waiting** = *No em fa res esperar*. En poques paraules, **things matter** i **people mind**.

152) **it goes without saying** — *no cal dir, és obvi*

It goes without saying that we've had better presidents.

No cal dir que hem tingut presidents millors.

ORIGEN: 1834. Literalment, *va sense dir*.

COMENTARI: Ben mirat, si una cosa **goes without saying**, no valdria més callar?

SINÒNIMS: Són expressions semblants **be self-evident** (lit.: *ser autoevident*) i també **speak for itself** (lit.: *parlar per si mateix*); ex.: **I think my work here speaks for itself** = *Penso que el meu treball aquí parla per si mateix*.

153) **it never rains but it pours** — *sempre plou sobre mullat*

First they reduced the frequency of the service, and since it never rains but it pours, now the drivers are out on strike!

Primer van reduir la freqüència del servei, i com que sempre plou sobre mullat, ara els conductors fan vaga!

ORIGEN: 1700. En aquesta expressió, **but** vol dir *sinó que* i **pour** vol dir *rajar abundantment*. Ve del segle XVIII quan dos autors, John Arbuthnot i Jonathan Swift, van publicar sengles obres amb el títol **It never rains but it pours** com a títol.

COMENTARI: Cal tenir en compte que l'expressió també es pot referir a coses bones (ex.: **He got a raise at work and the next**

154 - it's a small world

day won 20,000 euros in the lottery. It never rains but it pours
= *Va aconseguir un augment de sou i l'endemà va guanyar 20.000 euros en la loteria. Sempre plou sobre mullat.*

NOTA LÈXICA: Pel que fa a les vagues, **go on strike** vol dir *declarar la vaga* o *declarar-se en vaga*, i **be on strike** equival a *fer vaga*.

154) **it's a small world** — *el món és un mocador*

On a remote island in the Philipines I ran into my childhood sweetheart, who I hadn't seen in forty years! It's a small world.

*En una illa remota de les Filipines em vaig trobar amb l'amor de la meva adolescència, que feia quaranta anys que no la veia!
El món és un mocador.*

ORIGEN: 1895. Literalment, *és un món petit*.

NOTA GRAMATICAL: Observem els canvis de temps en aquestes dues expressions: *fa anys que no la veig* = **I haven't seen her for years** i *feia anys que no la veia* = **I hadn't seen her for years**.

NOTA LÈXICA: Com que el gir anglès **to meet someone** pot voler dir tant *conèixer algú per primera vegada* com *trobar-se amb algú* —per casualitat o per acord previ—, sovint s'empra el «phrasal verb» **run into** per a expressar el sentit de *trobar-se per casualitat*.

155) **it's about time!** — *ja era hora!*

It's about time you got here! And it's about time you told us the truth!

Ja era hora que arribessis! I ja era hora que ens diguessis la veritat!

ORIGEN: 1820. La traducció literal d'aquesta frase feta no té

156 - it's your funeral!

sentit (*és sobre temps?*) i no podem trobar cap explicació del seu origen.

COMENTARI: Observem que **it's about time** i *ja era hora* es diuen quan ha passat una cosa que havia quedat endarrerida. En canvi, quan es parla d'una cosa que s'hauria d'haver fet fa temps, el català diu *ja és hora* i l'anglès diu **it's high time**; ex.: *Ja és hora que ho sàpiga* = **It's high time he knew this**.

SINÒNIM: També es pot dir **be long overdue** (ex.: **The reform was long overdue** = *Ja feia temps que s'hauria d'haver dut a terme la reforma*).

- 156) **it's your funeral!** — *per a tu va el pollastre!, tu mateix!, per a tu faràs!*

If you plan to go up against those crooks, it's your funeral. I think you're crazy.

Si penses enfrontar-te amb aquells bergants, per a tu va el pollastre. Penso que ets boig.

ORIGEN: 1900. Expressió hiperbòlica que es tradueix literalment, *és el teu enterrament*.

SINÒNIMS: Són expressions amb sentits similars **you're going to regret it!** i **you'll be sorry!**, que corresponen a la frase *te'n penediràs*.

NOTA LÈXICA: El verb *pensar*, a part de voler dir *copsar intel·lectualment* (en anglès, **think thought thought**), també significa, com en el nostre exemple, *tenir el propòsit de fer alguna cosa*, cas en què se sol traduir en anglès per **plan**. A més, quan algú està ben decidit de fer quelcom, l'anglès vol el verb **mean meant meant**; ex.: *Estic ben decidit de dir-los la veritat!* = **I mean to tell them the truth!**

157 - jump for joy

J

- 157) **jump for joy** — *saltar d'alegria, ballar amb un peu*
The bookworms will be jumping for joy when Lola Palau's new book is published.
Els lletraferits saltaran d'alegria quan es publiqui el nou llibre de Lola Palau.
ORIGEN: 1640. Són equivalents les expressions en català i en anglès.
COMENTARI: Esmentem també el gir **bundle of joy** (lit.: *farcell d'alegria*, referint-se a un nadó).
SINÒNIMS: Hi ha també les expressions **burst with joy** (lit.: *rebentar-se d'alegria*) i **be overjoyed** (lit.: *estar transportat de joia*).
- 158) **jump out of the frying pan into the fire** — *sortir del foc per caure a les brases, eixir del fang i caure al barranc*
Taking corticosteroids to relieve back pain might be jumping out of the frying pan into the fire.
Prendre corticoesteroides per alleujar el dolor d'esquena podria ser com sortir del foc per a caure a les brases.
ORIGEN: 1587. La idea que, en intentar evitar un mal, algú pot patir-ne un de més greu s'utilitza des dels temps antics.
COMENTARI: L'any 1587, John Bridges va escriure en la seva obra «**A defence of the gouernment...**»: "... **will they leape with the flounder out of the frying pan into the fire?**" (... *saltaran amb la palaia fora de la paella cap al foc?*)
SINÒNIM: També es diu **jump/go from the frying pan into the fire**.

159) **just in case** — *per si de cas*

We'll carry snow chains just in case there's snow.

Portarem cadenes al cotxe per si de cas trobem neu.

ORIGEN: 1921. Literalment, *només en cas*.

SINÒNIMS: Una expressió similar i molt més antiga és «**in case of** + nom» = «*en cas de* + nom»; ex.: **What are we supposed to do in case of fire?** = *Què s'ha de fer en cas de foc?* Una expressió amb un sentit afí és **just to be safe** (*per a estar segur*); ex.: **Just to be safe, I we should call a doctor** = *Per a estar segurs, hauríem de trucar a un metge*.

NOTA GRAMATICAL: Observem que, quan la perífrasi catalana impersonal *haver-se de* ofereix o demana instruccions, com en el cas del primer exemple de l'apartat anterior, l'anglès la tradueix pel gir «persona + **be supposed to**»; ex.: *Cada quan s'ha de revisar el cotxe?* = **How often (are we, am I, etc.) supposed to have the car serviced?**

K

160) **keep a clear head** — *tenir el cap (clar / ben posat)*

He's a man you can count on to keep a clear head in an emergency.

És un home amb qui en una urgència podràs comptar, perquè mantindrà el cap clar.

ORIGEN: 1883. Literalment, *mantenir el cap clar*. Es fa servir sovint en el sentit de no estar sota la influència de l'alcohol ni de les drogues.

SINÒNIM: Esmentem també els adjectius sinònims **clear-headed** i **level-headed** = (*ponderat, sensat, serè*).

NOTA GRAMATICAL: Observem que el verb de règim

161 - keep in mind

preposicional *comptar amb* es tradueix en anglès per **count on**. A més, *refiar-se de* es tradueix per **rely on**. I, per acabar, *fiar-se de* es tradueix pel verb transitiu **trust**. Exemple: *No et fiïs d'aquesta gent* = **Don't trust these people**.

161) **keep in mind** — *tenir en compte*

It's important to keep in mind that the relative pronoun that heads this subordinate clause acts as the subject.

Cal tenir en compte que el pronom relatiu que encapçala aquest tipus d'oració subordinada ja fa de subjecte.

ORIGEN: 1612. Literalment, *mantenir en la ment*.

SINÒNIMS: També **bear in mind** (**bear bore borne/born** = *portar, produir, donar a llum*, etc.) i **take into account** (lit.: *prendre en compte*).

162) **keep one's chin up** — *alçar el cap*

If everything is going against you then it's really hard to keep your chin up.

Quan tot et va en contra és molt difícil alçar el cap.

ORIGEN: 1924. Literalment, *mantenir alta la barbeta*. L'expressió s'usa sovint en mode imperatiu: **Chin up!** = *No et desanimis!*

COMENTARI: Esmentem també l'exercici gimnàstic **chin-up** (en castellà, *dominada*), exercici que consisteix a aixecar el cos mentre aquest es penja d'una barra.

SINÒNIMS: En són sinònims la frase feta **hold one's head up** (lit.: *mantenir el cap alt*) i el «phrasal verb» **hang tough** (lit.: *mantenir-se fort*).

163) **keep one's eyes peeled** — *estar a l'aguait, estar amb un pam d'ulls, anar alerta*

166 - kick the bucket

Elmer Fudd is keeping his eyes peeled for rabbits.

Elmer Fudd està a l'aguait per si veu cap conill.

ORIGEN: 1886. Literalment, *mantenir pelats els ulls*.

SINÒNIMS: També **keep one's eyes skinned** (com a verb, **skin** vol dir *pelar*). A més, esmentem la frase feta **be on the lookout** i el gal·licisme **on the qui vive**, tots dos: *estar a l'aguait*.

- 164) **keep one's nose clean** — *fer bondat, no ficar-se en embolics*
Keep your nose clean, keep your chin up and keep a clear head if you know what's good for you.

Fes bondat, alça el cap i tingues el cap clar si saps el que et convé.

ORIGEN: 1906. Literalment, *mantenir el nas net*. La forma original d'aquesta frase era **keep one's hands clean** (*mantenir les mans netes*), que es va utilitzar durant el segle XVIII.

SINÒNIM: Una altra expressió amb un sentit similar és **stay out of trouble**: literalment, *queda't fora dels embolics*.

- 165) **keep one's word** — *tenir paraula*
You can rely on her, she always keeps her word.

Te'n pots refiar, té paraula.

ORIGEN: 1578. Literalment, *conservar la paraula*. Shakespeare va utilitzar aquesta expressió en l'obra «**Henry V**»: **By his blunt bearing, he will keep his word** = *A jutjar pel seu aspecte brusc, té paraula*.

SINÒNIM: També **keep one's promise** = *complir la promesa feta*.

- 166) **kick the bucket** — *dinyar-la, estirar la pota, morir*
Who'll get your uncle's money when he kicks the bucket?
Qui heretarà els diners del teu oncle quan la dinyi?

167 - kiss and make up

ORIGEN: 1785. Literalment, *donar una puntada de peu a la galleda*. Pot ser que el **bucket** d'aquesta frase es refereixi a la galleda capgirada sobre la qual s'enfila una persona que es vol penjar, a la qual dóna una puntada de peu. Un altre suggeriment és que, en el dialecte de Norfolk, la biga de la qual se suspèn per les potes un porc sacrificat s'anomena **bucket**.

SINÒNIMS: Altres expressions sinònimes poc respectuoses són **buy the farm** (lit.: *comprar la granja*), **cash in one's chips** (lit.: *cobrar les fitxes* [p.e., d'un casino]), **bite the dust** (lit.: *mossegar la pols*) i **go west** (lit.: *anar a l'oest*).

167) **kiss and make up** — *fer les paus* [una parella]

Come on, you guys, it's about time you kissed and made up.

Vinga, companys, ja era hora que féssiu les paus!

ORIGEN: 1840. Literalment, *fer un petó i fer les paus*.

SINÒNIM: També **kiss and be friends**.

NOTA LÈXICA: Esmentem el gir **it's about time** (*ja era hora*).

168) **knock oneself out** — *trencar-se les banyes, espremer-se el cervell, suar la cansalada*

If dandelions were rare and fragile, people would knock themselves out to pay twenty euros a plant.

Si la dent de lleó fos escassa i fràgil, la gent es trencaria les banyes per pagar vint euros per planta.

ORIGEN: 1936. El «phrasal verb» **knock out** vol dir *estabornir, deixar KO*, però en aquest context vol dir *fer un gran esforç*. Ara bé, sovint es diu amb un to d'aprovació irònica, com en l'expressió *ja t'ho faràs*.

SINÒNIM: En anglès nord-americà hi ha l'expressió sinònima i vulgar **bust one's ass/butt**, literalment, *trencar el cul*.

- 169) **know one's onions** — *saber-ne un niu, saber-ne molt*
A thief who knew his onions wouldn't have any trouble getting in.
Un lladre que en sabés un niu no tin dria cap problema per a entrar-hi.
ORIGEN: 1908. Literalment, *conèixer les cebes d'un mateix*. Per què *cebes*? Ningú no ho sap, i l'origen d'aquesta expressió és desconegut.
SINÒNIMS: En són sinònims **know the ropes** (lit.: *conèixer les cordes*), **know what's what** (lit.: *saber què és què*) i **know one's stuff** (lit.: *saber la matèria*).
NOTA LÈXICA: El verb *entrar* es tradueix en anglès per variants de l'adverbi **in**; exs.: [Algú tusta la porta] *Entreu!* = **Come in!**; *Ja pots entrar, vindré d'aquí a un moment* = **You can go in now, I'll be along in a moment**; *Si no tens la clau, com penses entrar-hi?* = **If you don't have the key, how do you think you're going to get in?** O sigui, **come in** = *entrar (cap aquí)*, **go in** *entrar (cap allà)* i **get in** *entrar (quan hi ha algun obstacle)*.
- 170) **know the ropes** — *tenir-hi la mà trencada, saber-ne de cada mà*
When it comes to commercializing his paintings, he really knows the ropes.
Hi té la mà trencada, a comercialitzar els seus quadres.
ORIGEN: 1802. El més probable és que aquesta expressió al·ludeixi als mariners que aprenen l'eixàrcia, és a dir, el sistema del cordam d'un vaixell de vela. L'autor Richard Henry Dana va fer servir el terme en el llibre «**Two Years Before the Mast**» (*Dos anys davant del pal*). També és possible que l'expressió vingui del món del teatre i que es refereixi a les cordes amb què hom puja i baixa el teló i els decorats.

171 - land on one's feet

SINÒNIMS: En són sinònims **know one's stuff** (lit.: *saber l'estofa*), **know one's way around/about** (lit.: *saber navegar bé*) i **know what's what** (lit.: *saber què és què*). També hi ha l'expressió **learn the ropes** (*arribar a entendre com s'ha de fer una feina*).

L

- 171) **land on one's feet** — *sortir-se'n, arreglar-se-les*
Many's the time I've thought "now this guy is really done for", but he always manages to land on his feet.
Moltes vegades he pensat "ara sí que aquest home ha begut oli", però sempre ha sabut sortir-se'n.

ORIGEN: 1850. Literalment, *aterrar als peus*. Aquest terme al·ludeix al gat i la seva notable capacitat de tocar a terra de potes després de caure des de qualsevol alçada.

SINÒNIM: Un sinònim és **come out all right** (lit.: *sortir bé*).

NOTA LÈXICA: Esmentem les expressions **many's [many is] the time** (*moltes vegades*) i **be done for** (*haver begut oli; estar acabat, mort*).

- 172) **laugh one's head off** — *riure per les butxaques, pixar-se de riure*

The clowns will have the children laughing their heads off.
Els pallassos faran que els nens riguin per les butxaques.

ORIGEN: 1871. Expressió hiperbòlica que vol dir *riure tant que et caigui el cap*.

SINÒNIMS: En són sinònims els dos «phrasal verbs» **crack up** i **break up** (lit.: *esquerdar-se* i *trencar-se*), com també les expressions **split one's sides** (lit.: *esberlar els costats*) i **roll in**

the aisles (lit.: *rodolar als corredors*). També, vulgarment, **laugh one's ass off** = *riure tant que et caigui el cul*).

NOTA GRAMATICAL: Observem en l'exemple el gir «**have someone + gerundi**» = «*fer que algú + subjuntiu*»; per exemple, **You'll have them thinking like lawyers in no time** = *En poc temps faràs que pensin com advocats*.

173) **laugh up one's sleeve** — *riure per sota el nas*

The poor woman thought he was being sympathetic, but he was laughing up his sleeve at her.

La pobre dona pensava que l'home era simpàtic, però ell se'n reia per sota el nas.

ORIGEN: 1911. Literalment, *riure per la màniga*. Antigament (1664) era **laugh in one's sleeve** (lit.: *riure dins la màniga*), potser perquè en èpoques passades les mànigues eren molt amples.

NOTA LÈXICA: Recordem que el català «*riure's de + algú/quelcom*» es tradueix en anglès per «**laugh at + someone/something**» (ex.: *No vull que es riguin de mi* = **I don't want them to laugh at me**).

NOTA GRAMATICAL: Observem que, en aquest últim exemple, la construcció catalana «*no vull que + algú + subjuntiu*» es tradueix en anglès per «**I don't want + persona + to infinitive**»; a més, si la persona és representada per un pronom personal, aquest ha de fer de complement del verb (és a dir, **me, him, her, us** o **them**). Per exemple, *Vull que vinguin* = **I want them to come** (no ~~**I want that they come**~~).

174) **lay an egg** [Am.] — *no rascar bola, fracassar, fer el ridícul*

That boy laid an egg in the math exam.

Aquell nen no va rascar bola a l'examen de matemàtiques.

175 - lay down the law

ORIGEN: 1929. Literalment, *pondre un ou*. L'expressió es va originar en el món del teatre per a descriure un fracàs.

COMENTARI: La revista «**Variety**», el periòdic del món de l'espectacle, va intitular la notícia més destacada del 30 d'octubre de 1929: "**Wall St. Lays an Egg**". Va ser el dia després de la caiguda borsària que va anunciar el començament de la **Gran Depressió**.

SINÒNIMS: Algunes expressions amb sentits afins (amb les traduccions literals) són **come to nothing** (*venir a no res*), **go up in smoke** (*esvair-se en fum*) i **go wrong** (*anar malament*).

NOTA LÈXICA: En anglès britànic, *matemàtiques* = **maths**, i als EUA, **math**.

- 175) **lay down the law** — *agafar la paella pel mànec, donar ordres*
If you're ever in a situation where you have to lay down the law, don't go halfway.

Si mai et trobes en una situació en què has d'agafar la paella pel mànec, no ho facis a mitges.

ORIGEN: 1632. El nom **law** vol dir *lleï*. El verb **lay laid laid** vol dir *posar (quelcom) en posició horitzontal* — per exemple, **to lay the book on the table** = *posar el llibre a la taula*— i el «phrasal verb» **lay down** té moltes accepcions, una de les quals és *especificar*.

SINÒNIMS: En són sinònimes les expressions **call the shots** i **call the tune**.

NOTA LÈXICA: Cal no confondre el verb **lay laid laid** amb **lie lay lain**, que és sempre intransitiu i vol dir *jeure, estirar-se*. Així direm a un gos **Go lie down!** (*Vés a jeure*), no pas ~~**go lay down**~~.

- 176) **lay the groundwork** — *preparar el terreny*
Our goal should be to lay the groundwork for any future

178 - let bygones be bygones

opportunities that may come up.

El nostre objectiu hauria de ser preparar el terreny per a qualsevol oportunitat que es presenti en el futur.

ORIGEN: 1627. En aquest context el verb **lay laid laid** vol dir *establir* i el nom **groundwork** es pot traduir per *treball incial*.

SINÒNIMS: Un sinònim important és **pave the way** (lit.: *pavimentar el camí*). També té un sentit afí la frase feta **smooth the way**, que vol dir *aplanar el camí*.

- 177) **leave no stone unturned** — *remoure cel i terra, fer mans i mànigues, cercar amunt i avall*

We'll leave no stone unturned to recover the stolen jewels.

Remourem cel i terra per recuperar les joies robades.

ORIGEN: 1555. Literalment, *no deixar cap pedra sense girar*. Aquesta expressió al·ludeix a una antiga llegenda grega d'un general que va enterrar un gran tresor a la seva tenda quan va ser derrotat en la batalla. Aquells que buscaven el tresor van consultar l'oracle de Delfos, les paraules del qual van ser, traduïdes al llatí, «Omnem movere lapidem»: **Move every stone = Moure cada pedra**.

SINÒNIMS: També **move heaven and earth** (*remoure cel i terra*), **move mountains** (*moure muntanyes*) i **search high and low** (*cercar amunt i avall*).

- 178) **let bygones be bygones** — *girar full, passar l'esponja, esborrar el passat*

Let's let bygones be bygones and begin anew.

Girem full i comencem de bell nou.

ORIGEN: 1636. El mot **bygone** vol dir *cosa passada*; així, literalment la frase feta es pot traduir *deixem que el que va passar sigui el que va passar*, però el sentit és *deixem que el*

179 - let the chips fall where they may

que va passar quedí en el passat.

SINÒNIM: També **what's done is done** (*el que està, està*).

Exemple: **What's done is done, but it's possible to prevent it repeating** = *El que està fet, està fet, però és possible evitar que es repeteixi.*

NOTA GRAMATICAL: Observem que el gir català *tornar a fer quelcom* se sol traduir en anglès per «do something again».

- 179) **let the chips fall where they may** [Am.] — *siguin quines siguin les conseqüències*

I'm going to tell my wife the truth, let the chips fall where they may.

Diré a la meua dona la veritat, siguin quines siguin les conseqüències.

ORIGEN: 1847. Els **chips** d'aquesta expressió són les estelles que es produeixen quan hom dóna a la fusta un cop de destrai i representen metafòricament les conseqüències d'un acte. Com en l'exemple, l'expressió va acompanyada d'una afirmació que hom farà el que calgui fer.

NOTA GRAMATICAL: Recordem que la paraula *veritat* es tradueix de dues maneres en anglès, depenent de si és adjectiu —*És veritat* (= *És veraç*) = **It's true**— o substantiu: *És la veritat* = **It's the truth**.

- 180) **like a bat out of hell** [vulg.] — *a tot drap, cagant llets* [vulg.], *a tota pastilla, cuita-corrents*

She got really upset and took off out of there like a bat out of hell.

Es va atabalar molt i tocà el dos a tot drap.

ORIGEN: 1905. Literalment, *com un ratpenat de l'infern*. Aquesta expressió al·ludeix al moviment ràpid dels ratpenats.

Es fa servir sobretot en el cas d'una sortida desesperada.

NOTA LÈXICA: El verb *atabalar-se* es pot traduir per **get anxious**, **get rattled** o **get confused**.

- 181) **like a shot** — *de seguida, en un salt/bot/tranc*
She asked me if I wanted to dance and of course I agreed like a shot.

Em va demanar si volia ballar i, és clar!, de seguida li vaig dir que sí.

ORIGEN: 1809. Literalment, *com un tret*. En aquest cas, el substantiu **shot** vol dir *tret d'una arma de foc*.

SINÒNIMS: En són sinònims **in a flash** i **at once**; aquest últim també vol dir *alhora* (**They were all talking at once** = *Parlaven tots alhora*).

- 182) **like crazy** — *com un boig, de ferm, a més no poder, de valent*
I've been working like crazy on this book since I've been on vacation.

Des que tinc vacances treballo com un boig en aquest llibre.

ORIGEN: 1911. Literalment, *com boig*. Potser és un abreuïment de **like a crazy person**.

SINÒNIMS: També **like mad** i **like nobody's business** (lit.: *com el negoci de ningú*).

NOTA GRAMATICAL: Recordem que la conjunció *des que* es tradueix en anglès per **since**; a més, el que s'expressa en català en temps de present s'expressa en anglès en **present perfect**: *des que sóc aquí* = **since I have been here**.

NOTA LÈXICA: Observem que el verb de règim preposicional *treballar en* es tradueix en anglès per **work on**. A més, en anglès nord-americà, l'adjectiu **mad** sol significar *enfadat* (ex.: **He was mad at me** = *Estava enfadat amb mi*), mentre que en

183 - like father, like son

anglès britànic vol dir *boig* (ex.: **You're mad to walk there alone** = *Ets boja d'anar-hi caminant sola*).

- 183) **like father, like son** — *els testos s'assemblen a les olles; tal el pare, tal el fill; de tal buc, tal eixam; el fill de la gata, rates mata*

Did you see how little Billy kicked that ball? Like father, like son is sure true in his case.

Has vist com en Billy ha xutat la pilota? En aquest cas és ben cert que els testos s'assemblen a les olles.

ORIGEN: 1596. Literalment, *com el pare, com el fill*, volent dir *com fa el pare, fa el fill*. Ve del llatí «qualis pater, talis filius».

COMENTARI: També **like mother, like daughter**.

SINÒNIMS: Dos sinònims són **a chip off the old block** (lit.: *un esquerdill del vell bloc de fusta*) i **the apple doesn't fall far from the tree** (lit.: *la poma no cau lluny de la pomera*).

- 184) **like hell!** [vulg.] — *de cap manera!, per res del món!, ni per la vida!*

I had two sons, one was killed in the Second World War, and you want me to lose the second one in Korea? Like hell!

Tenia dos fills, un va ser mort en la Segona Guerra Mundial i voleu que perdi el segon a Corea? De cap manera!

ORIGEN: 1880. Literalment, *com infern*. No té sentit literal.

COMENTARI: El gir **like hell** també fa d'intensificador: **He ran like hell, but still missed the train** = *Va córrer a més no poder, però tot i això va perdre el tren*.

SINÒNIMS: Esmentem els sinònims **not on your life!** (lit.: *no en la teva vida!*), **no way!** (*de cap manera!*) i **out of the question!** (lit.: *fora de la qüestió!*).

NOTA LÈXICA: Un cas curiós és que el català no fa servir el

187 - like two peas in a pod

participi del verb *matar* en expressions passives. Per tant, el gir anglès **he was killed** no es tradueix per ~~*va ser matat*~~, sinó per *va ser mort*.

- 185) **like manna from heaven** — *com manà caigut del cel*
The city council's proposal was received like manna from heaven.
La proposta del consell municipal va ser rebuda com manà caigut del cel.
ORIGEN: 1734. Òbviament, l'expressió fa referència als aliments que Déu va donar miraculosament als israelites segons l'Èxode, després que el menjar que havien portat d'Egipte s'hagués esgotat (Ex 16, 14-36).
SINÒNIMS: Altres dites amb sentits similars són **gift from the gods** (*regal dels déus*) i **pennies from heaven** (*penics caiguts del cel*).
- 186) **like shooting fish in a barrel** [Am.] — *com bufar i fer ampolles*
Scoring goals against their team was like shooting fish in a barrel.
Marcar gols contra el seu equip era com bufar i fer ampolles.
ORIGEN: 1847. La imatge que s'evoca és de tirar trets a peixos tancats en un barril, cosa summament fàcil.
SINÒNIMS: En són sinònims **like stealing candy from a baby** (*com robar dolços d'un nadó*) i **easy as pie** (lit.: *tan fàcil com un pastís*).
- 187) **like two peas in a pod** — *com dues gotes d'aigua*
The two brothers look exactly alike, like two peas in a pod.
Els dos germans s'assemblen molt, com dues gotes d'aigua.
ORIGEN: 1681. Literalment, *com dos pèsols en una tavella*.

188 - little pitchers have big ears

COMENTARI: El fanfarró anglès Beau Brummel, en menysprear el consum de verdures, va dir "**I once ate a pea**".

SINÒNIMS: Esmentem la frase feta anglesa **be the spitting image of** (lit.: *ser la imatge escopint de*), que originàriament va ser **spit and image**. Antigament l'expressió **he's the spit of someone** volia dir que era tan semblant a l'altre, que era com si l'hagués escopit de la boca.

NOTA LÈXICA: Donem un cop d'ull a la distribució dels verbs *semblar* i *assemblar-se*:

semblar: [impressió visual] **look** (ex.: *Sembla bo* = **He looks good**).

semblar: [deducció, opinió personal] **seem** (ex.: *Sembla prou fàcil* = **It seems easy enough**).

assemblar-se: [sense preposició] **look alike** (ex.: *Els cadells s'assemblen molt* = **The puppies look a lot alike**).

assemblar-se a: **look like** (ex.: *Acabo de veure una noia que s'assembla a la meva germana* = **I've just seen a girl who looks like my sister**).

188) little pitchers have big ears — *haver-hi roba estesa*

Let's change the subject; little pitchers have big ears.

Canviem de tema; hi ha roba estesa.

ORIGEN: 1546. La frase compara les dues orelles (**ears**) d'un nen amb les dues nanses d'un gerro, amb les quals s'assemblen. Tant en català com en anglès, la frase es diu per a avisar el qui parla que els seus mots no són adients per a la canalla.

NOTA GRAMATICAL: L'imperatiu de la primera persona plural s'expressa en anglès amb el gir «**let's** + infinitiu» (ex.: **Let's dance!** = *Ballem!*). És una contracció de **let us**, que es fa servir en contextos més formals (ex.: **Let us pray** = *Preguem*).

- 189) **live high on the hog** [Am.] — *ballar-la grassa, viure bé amb molts diners*

So she's living high on the hog on your money.

Així, doncs, ella la balla grassa amb els teus diners.

ORIGEN: 1919. Un **hog** és un porc, i com que alguns diuen que la millor carn del porc és la de la part superior, si hom es permet de menjar les parts "altes" de l'animal, diem que viu **high on the hog**.

COMENTARI: Sovint es fa servir com a desaprovació.

SINÒNIMS: Altres expressions que volen dir *tenir molts diners* són **live in the lap of luxury** (lit.: *viure a la falda del luxe*) i **be on the gravy train** (lit.: *estar al tren de la salsa carnososa*). A més, és recomanable la cançó **Easy Street** (lit.: *el carrer fàcil*, o sigui el carrer dels rics) de Julie London.

NOTA GRAMATICAL: Notem que el gir *viure de* (*subsistir, alimentar-se*) es tradueix en anglès per **live on**.

- 190) **lock horns** — *tirar-se els plats pel cap, discutir molt fort*

Sooner or later they'll end up locking horns.

Tard o d'hora acabaran tirant-se els plats pel cap.

ORIGEN: 1819. Literalment, *immobilitzar banyes*. La dita al·ludeix al fet que, quan els cèrvids lluiten envestint-se amb les banyes, aquestes a vegades queden travades, un fet que en anglès s'expressa amb **lock horns**.

SINÒNIMS: El verbs **squabble** i **quarrel**, el «phrasal verb» **fall out** i la locució verbal **have words** són tots sinònims de **lock horns**.

NOTA LÈXICA: L'adverbi anglès **soon** vol dir *d'aquí a poc temps* i així es tradueix per *aviat*; ex.: **The bus should be here soon** = *Aviat hauria d'arribar l'autobús*. Ara bé, l'adverbi *aviat* també vol dir *d'hora* i *de pressa*, casos en què no es tradueix per **soon**, sinó per **early** i **quickly**, respectivament. Exemples:

191 - long in the tooth

Em llevo molt aviat = **I get up very early**; *Has vingut molt aviat (no has tardat gens)* = **You've come here very quickly**.

191) long in the tooth — *d'edat avançada*

People a little long in the tooth will be grateful that there is reserved seating.

La gent d'una edat una mica avançada agrairà que les entrades siguin numerades.

ORIGEN: 1834. Es refereix a la pràctica d'examinar la longitud de les dents dels cavalls per a estimar-ne l'edat: les genives dels cavalls amb el temps es retreuen i això fa que sembli que les dents s'allarguen.

SINÒNIM: També **getting on in years** = *de certa edat*.

NOTA LÈXICA: No confonguem *despertar-se* amb *llevar-se*; ex.: *Em desperto d'hora, però no em llevo* = **I wake up early, but I don't get up**.

192) lose ground — *perdre terreny*

In spite of working harder, we're steadily losing ground.

Malgrat que treballem de valent, cada vegada perdem més terreny.

ORIGEN: 1586. Originalment aquesta expressió es referia al territori perdut per un exèrcit en retirada.

SINÒNIM: També **fall behind** (lit.: *caure enrere*).

NOTA GRAMATICAL: Les expressions catalanes *cada vegada més/menys*, que denoten progrés o regressió en una acció o procés, es poden traduir per **steadily**, com en l'exemple, o bé pels girs **more and more**, **less and less** i **fewer and fewer**. Exemples: *cada vegada més gent* = **more and more people**, *treballar cada vegada menys* = **work less and less** i *cada vegada menys llibres* = **fewer and fewer books**.

195 - make a fool of someone/oneself

- 193) **lose one's shirt** [Am.] — *perdre bous i esquelles, perdre la camisa, perdre tots els diners*

Las Vegas is an easy city to lose your shirt in.

Las Vegas és una ciutat on és fàcil perdre bous i esquelles.

ORIGEN: 1935. L'expressió vol dir que hom ho ha perdut tot, fins la camisa.

COMENTARI: Aquesta dita s'usa sobretot per a descriure el resultat d'una mala inversió en la borsa.

SINÒNIMS: En són sinònims **be cleaned out** (lit.: *ser netejat completament*) i **drop a bundle** (lit.: *deixar caure un farcell*).

M

- 194) **make a beeline for** — *anar de dret a, anar de pet a*

When I got there I made a beeline for the men's room.

En arribar-hi vaig anar de dret al lavabo.

ORIGEN: 1855. Literalment, *fer una línia d'abella cap a*. Al·ludeix a la ruta de les abelles obreres quan porten el nèctar i el pol·len al rusc.

SINÒNIM: Recordem també l'expressió **as the crow flies** = *en línia recta*.

NOTA GRAMATICAL: En anglès ens podem referir al lavabo com a **men's room** o **ladies' room**, **restroom**, **washroom**, **powder room** (només el de les dones), **lavatory** i, en anglès britànic, **toilet**.

- 195) **make a fool of someone/oneself** — *fer fer el ridícul*

I'm not going to let you make a fool of me!

No deixaré que em facis fer ridícul!

ORIGEN: 1625. Literalment, *fer un ximplet d'algú*.

196 - make a good impression

COMENTARI: Un altre exemple: **He'll end up making a fool of himself, as usual** = *Acabarà fent el ridícul, com sempre.*

SINÒNIM: Hi ha també el sinònim **make a monkey (out) of someone** (lit.: *fer d'algú un mico*).

NOTA GRAMATICAL: La majoria dels verbs anglesos que accepten complements verbals exigeixen l'infinitiu **to**; exs.: **I want to eat potatoes** = *Vull menjar patates*; **We tried to hide the dog** = *Vam intentar d'amagar el gos*, etc.). En són excepcions els tres verbs **make made made**, **have had had** i **let let let**. Exemples: **I made him tell the truth** (*Li vaig fer dir la veritat*), **We'll have them come early** (*Els farem venir d'hora*) [el sentit aquí és d'instruccions] i **They let me do whatever I want** (*Em deixen fer qualsevol cosa que vulgui*).

196) **make a good impression** — *quedar bé, fer un bon paper, fer-se ben veure*

If you take her flowers you're bound to make a good impression.

Si li portes flors, segur que quedaràs molt bé.

ORIGEN: 1837. Literalment, *fer una bona impressió*.

SINÒNIM: El «phrasal verb» **blow away** també té el sentit d'impressionar fortament; ex.: **This new technology just blows me away** = *Aquesta nova tecnologia m'impressiona molt*. Hi ha també l'expressió afí **get off on the right foot** (*començar amb bon peu*).

NOTA LÈXICA: Esmentem el gir anglès **be bound to** = *segur que*; ex.: **The immigration issue is bound to be a source of contention** = *Segur que la qüestió de la immigració serà una font de conflicte*.

198 - make a mountain out of a molehill

- 197) **make a last-ditch effort** — *jugar-se l'última carta, cremar el darrer cartutx*

Today Cristina's husband will make a last-ditch effort to stay out of prison.

Avui el marit de la Cristina es jugarà l'última carta per evitar la presó.

ORIGEN: 1948. Literalment, *un esforç de l'última fossa*. En sentit militar, aquesta expressió al·ludeix a l'última fossa d'una línia de defensa.

SINÒNIM: També es pot dir **a last-gasp effort** (lit.: *un esforç de l'últim esbufec.*)

- 198) **make a mountain out of a molehill** — *fer una muntanya d'un gra de sorra*

They've only gone out together a couple of times! Don't make a mountain out of a molehill.

Només han sortit junts un parell de vegades! No facis una muntanya d'un gra de sorra.

ORIGEN: 1570. Literalment, *fer una muntanya d'una talpera*.

SINÒNIMS: També **blow something out of all proportion** (*exagerar desmesuradament una cosa*). En anglès nord-americà es diu **make a federal case out of something** (lit.: *fer que s'esdevingui un cas federal*).

NOTA LÈXICA: Els «phrasal verbs» **go out** i **come out** es tradueixen en català per *sortir*, *passar de dins a fora*, mentre que el verb irregular **leave left left** correspon a *marxar*, *anar-se'n*, *partir d'un lloc*.

NOTA GRAMATICAL: Els verbs de moviment **go** i **come** es combinen amb cinc adverbis —**in**, **out**, **up**, **down** i **back**— per a formar els cinc verbs catalans corresponents *entrar*, *sortir*, *pujar*, *baixar* i *tornar*. Exemples: **go in** = *entrar (cap allà)*, **come**

199 - make a scene

in = *entrar (cap aquí)*; **go out** = *sortir (cap allà)*, **come out** = *sortir (cap aquí)*; **go up** = *pujar (cap allà)*, **come up** = *pujar (cap aquí)*, etc.

- 199) **make a scene** — *fer el numeret, fer-se veure, cridar l'atenció*
What's the matter with you? It's not like you to make a scene, to be out of control.

Què et passa? No és propi de tu fer el numeret ni perdre el control.

ORIGEN: 1820. Literalment, *fer una escena*. Deriva d'una frase feta més antiga, **make an uproar** (*armar un avalot, un rebombori*, etc.).

SINÒNIM: Esmentem el sinònim **make a fuss** (lit.: *fer una agitació*).

NOTA LÈXICA: Pel que fa a l'expressió *perdre el control*, observem que l'anglès omet l'article: *Va perdre el control del cotxe* = **He lost control of the car**.

- 200) **make a splash** — *causar sensació, fer època, fer forrolla*
The Greek filmmaker first made a splash with 2009's Dogtooth.

El 2009 el cineasta grec va causar sensació amb Dogtooth.

ORIGEN: 1797. Literalment, *fer un esquitx*. Fa al·lusió a l'impacte d'un objecte a l'aigua.

SINÒNIM: També **to cause a stir** (lit.: *causar una remenamenta*).

NOTA GRAMATICAL: Observem en l'exemple l'ús del genitiu saxó —és a dir, un apòstrof i una essa posada al final de la paraula— amb un any: **2009's «Dogtooth»** = *la pel·lícula «Dogtooth» del 2009*.

202 - make ends meet

- 201) **make a stink** — *posar el crit al cel, armar un tol·le-tol·le, esvalotar el galliner*
It's time to make a stink over the deplorable condition of public toilets in San Francisco.
Ha arribat el moment de posar el crit al cel per la deplorable condició dels lavabos públics a San Francisco.
ORIGEN: 1819. Literalment, *fer fortor*.
SINÒNIMS: També es diu **raise a stink**. Altres sinònims són **raise a ruckus** (lit.: *aixecar un avalot*), **kick up a fuss** (lit.: *crear un tumult*) i **raise the roof** (lit.: *aixecar la teulada*).
- 202) **make ends meet** — *arribar a final de mes, anar-hi anant, fer bullir l'olla*
Since Bob lost his job, it's hard for them to make ends meet on only Sally's salary.
Com que en Bob va perdre la feina és difícil que arribin a final de mes amb tan sols el salari de la Sally.
ORIGEN: 1661. Literalment, *fer que les puntes s'uneixin*. És possible que aquesta expressió vingui de la traducció del francès «joindre les deux bouts» = *unir els dos extrems*, i els extrems deuen al·ludir als ingressos i a les despeses.
COMENTARI: L'any 1662, Thomas Fuller va escriure, en l'obra «**The History of the Worthies of England**», "**Worldly wealth he cared not for, desiring only to make both ends meet**" (*No li importava l'abundància mundana, només desitjava d'anar-hi anant*).
SINÒNIMS: També **live within one's means** = *viure segons els mitjans propis* i **eke out a living** = *aconseguir el que cal per a viure*.

203 - make fun of

- 203) **make fun of** — *fer befa de, fer escarni de, fer mofa de*
He gave her a sideways glance to see if she was making fun of him, but she was in earnest.

La mirava de reüll per veure si feia befa d'ell, però ella parlava seriosament.

ORIGEN: 1732. Literalment, *fer diversió de*.

SINÒNIMS: També **poke fun at** (**poke** = *clavar un cop suau amb el dit o el colze*) i **take the mickey out of someone** [Br.] *posar algú en evidència*.

NOTA GRAMATICAL: El gir **a sideways glance** vol dir *una mirada de reüll* i el mot **earnest** vol dir *franc, honest*. És curiós que l'obra de teatre d'Oscar Wilde, «**The Importance of Being Earnest**», que fa un joc de paraules amb el nom de pila **Ernest** i l'adjectiu **earnest** (*franc*), es pugui traduir en català per «*La importància de ser Frank*», títol que inclou el nom de pila **Frank** (en català, *Francesc*), que es pronuncia si fa no fa com l'adjectiu català *franc*.

- 204) **make oneself scarce** — *fer-se fonedís, fugir corrents, fugir comes ajudeu-me*

He took advantage of the confusion to make himself scarce.

Va aprofitar la confusió per a fer-se fonedís.

ORIGEN: 1800. Literalment, *fer-se difícil de trobar*.

COMENTARI: L'adjectiu **scarce** també s'usa en la dita **scarce as hen's teeth** (lit.: *tan escàs com les dents d'una gallina*).

SINÒNIMS: El mot **vamoose** (pron.: /vè·mús/), derivat de l'espanyol «*vamos*», s'usa a vegades als EUA. Altres sinònims són **hightail it** (*fugir amb la cua alta*), **take a powder** (lit.: *agafar pols*) i **make a getaway** (*fugir*).

NOTA LÈXICA: El verb *aprofitar* no correspon directament a cap verb anglès. Es pot traduir per **make use of** (ex.: *Podem*

aprofitar aquests vells llençols = **We can make use of these old sheets**), **be of use** (*Això no aprofita a ningú* = **This isn't of use to anybody**), **i take advantage of** (*aprofitar l'avinentesa* = **take advantage of the opportunity**; *aprofitar-se d'algú* = **take advantage of someone**).

- 205) **man of means** — *home acabalat; home ric, que té molts béns*
She's tired of being poor and has decided to marry a man of means.

Està cansada de ser pobra i ha decidit de casar-se amb un home acabalat.

ORIGEN: 1630. El mot **means**, en aquest context, vol dir *mitjans*.

COMENTARI: Com es podria esperar, *una dona acabalada* s'anomena **a woman of means**.

SINÒNIMS: També hi ha els sinònims britànics **nob** i **toff**, que a vegades s'utilitzen amb un to de menyspreu.

- 206) **miss the boat** — *perdre el tren, perdre una ocasió favorable*
Tablets are already a maturing space, and Microsoft has missed the boat.

Les tauletes tàctils ja són un espai que va madurant, i Microsoft ha perdut el tren.

ORIGEN: 1925. Literalment, *perdre la barca*. Aquesta expressió òbviament al·ludeix a no arribar a temps per a agafar un vaixell.

SINÒNIMS: També **miss the bus**. La idea de perdre una oportunitat també s'expressa amb els «phrasal verbs» **lose/miss out (on)** i la dita **come up short** = *tirar curt*.

207 - nest egg

N

207) **nest egg** — *un bon coixí, estalvis*

Savings of 50 euros a month can become a nest egg for retirement.

Un estalvi de 50 euros mensuals es pot transformar en un bon coixí per a la jubilació.

ORIGEN: 1686. Literalment, *un ou del niu*. Es refereix a la pràctica de deixar un ou al ponedor per a induir la gallina a pondre-n'hi més.

SINÒNIMS: Altres expressions amb sentits afins són **something for a rainy day** (lit.: *una cosa per a un dia de pluja*) i **something to fall back on** (*una cosa en reserva*). A més, esmentem el terme **piggy bank** (*guardiola en forma de porcell*), que també s'usa metafòricament per a *estalvis*.

NOTA GRAMATICAL: Observem que l'anglès pot utilitzar tant l'article **a, an** com la preposició **per** per a descriu una taxa; exs.: **80 miles an hour** = *80 milles per hora*, **a thousand euros per square meter** = *mil euros per metre quadrat*.

208) **never mind!** — *ja està!, no en facis cas!, no importa!, deixa-ho córrer!*

Marta, do you know where my blue shirt... Oh, never mind, I've found it.

Marta, saps on és la meva camisa... Oh, ja està, l'he trobada.

ORIGEN: 1609. Literalment, *mai no importa*. En aquest context, **mind** vol dir *tenir importància per a algú*; p.e., **I don't mind waiting** = *No m'importa esperar*.

SINÒNIMS: Alguns sinònims que tenen un sentit similar són **it doesn't matter** (*no importa*), **don't bother!** (lit.: *no et prenguis*

210 - no great shakes

la molèstia!) i **forget it!** (*oblida-ho!*).

NOTA LÈXICA: Per a més informació sobre els mots **mind** i **matter**, vegeu l'entrada de **it doesn't matter**.

209) **night owl** — *ocell de nit, noctàmbul*

It's always hard for me to get up in the morning, I'm more of a night owl.

Sempre em costa llevar-me al matí, sóc més aviat un ocell de nit.

ORIGEN: 1594. Literalment, *mussol de nit*. A diferència del mot català *mussol*, **owl** no s'usa per a descriure una persona ensopida.

COMENTARI: En el poema «**The Rape of Lucrece**» (1594), Shakespeare escriu: "**The dove sleeps fast that this night-owl will catch**" (*El colom dorm fort, i aquest ocell de nit el capturarà*).

SINÒNIM: També **nighthawk**.

NOTA GRAMATICAL: Observem que el gir «*costar a algú + verb*» es tradueix en anglès per «**be hard for someone + to infinitive**». Exemple: *Em costa entendre aquest locutor* = **It's hard for me to understand this broadcaster**.

210) **no great shakes** — *res de l'altre món, mediocre*

The church of San Marco itself is no great shakes, for it's dark and gloomy with only a few minor works.

La mateixa església de San Marco no és res de l'altre món, ja que és fosca i tèntrica i només té unes quantes obres d'art no gaire importants.

ORIGEN: 1819. Literalment, *cap gran sacsejada*. És possible que s'al·ludeixi a la sacsejada d'un gobelet de daus.

SINÒNIMS: En són sinònims tant les dites **nothing to write home**

211 - no sweat!

about (lit.: *res que mereixi escriure una carta a casa*) i **no big deal** (*cap afer important*), com l'adjectiu compost **run-of-the-mill**.

211) **no sweat!** — *de res!, no s'ho val!*

John: "Thanks for driving me to the airport." **Maria:** "No sweat, I'm glad to help you out".

John: — *Gràcies per acompanyar-me a l'aeroport.* *Maria:* — *De res, estic contenta d'ajudar-te.*

ORIGEN: 1951. Expressió col·loquial, que només es fa servir en contextos informals. Literalment, *cap suada*. La idea és que el qui parla no ha hagut de suar per a fer el favor.

SINÒNIMS: En són sinònims **any time!** (lit.: *a qualsevol hora!*), **don't mention it!** (*no ho esmentis!*), **not at all!** (lit.: *no a tot!*) i **no problem** (*cap problema!*).

NOTA GRAMATICAL: Quan un pronom personal fa de complement d'un «phrasal verb» transitiu, com ara **help out**, sempre es col·loca entre els dos elements: **I'll help you out**, no pas ~~**I'll help out you**~~.

NOTA LÈXICA: El verb **drive drove driven** pot tenir com a complement directe el nom d'un vehicle, cas en què es tradueix per *conduir*, o una persona, cas en què es tradueix per *acompanyar* (*amb cotxe*). Exemples: **He drives a blue car** = *Condueix un cotxe blau*; **I drove her home** = *La vaig acompanyar (amb cotxe) a casa*.

212) **no use crying over spilt milk** — *Déu nos en guard d'un ja està fet; un cop fet, ja està fet; no val la pena lamentar el que no es pot canviar*

I regretted that decision for a long time, but there's no use crying over spilt milk.

213 - no way (shape or form)

Em vaig penedir d'aquella decisió durant molt temps, però Déu nos en guard d'un ja està fet.

ORIGEN: 1808. Literalment, *és inútil plorar sobre la llet vessada*. Una dita equivalent, "**no weeping for spilt milk**", sortí en el llibre «**English Proverbs**» de James Howell l'any 1659.

SINÒNIMS: N'és un sinònim **what's done is done** (*un cop fet, ja està fet*), i té un sentit molt afí a la dita **it's water under the bridge** (lit.: *és aigua sota el pont*).

NOTA GRAMATICAL: Quan hom es penedeix d'haver fet alguna cosa —p.e., *Em penedeixo d'haver-li dit això—*, l'anglès fa servir la combinació «**regret + gerundi**»: **I regret saying this to her.**

213) **no way (shape or form)** — *de cap manera!, ni amb fum de sabatots!*

These are rumors that you should in no way shape or form take as fact until a credible report comes out.

Es tracta de rumors que de cap manera no hauries d'acceptar com a fets fins que es publiqui un informe creïble.

ORIGEN: 1961. Literalment, *de cap manera, figura ni forma*; aquesta expressió emfatitza la negació.

SINÒNIMS: En són sinònims **out of the question** (lit.: *fora de l'assumpte*) i, humorísticament, **No way, José.**

NOTA GRAMATICAL: Notem que a vegades la construcció condicional catalana «*hauria de + infinitiu*» no expressa condicionalitat, sinó consell, cas en què l'anglès la tradueix per «**should + simple infinitive**»: ex.: *Hauries d'estudiar més* = **You should study more.** Per a expressar la condicionalitat —p.e.: *Si et fes un préstec, hauries de tornar-me'l—*, l'anglès fa servir la construcció «**would have to + simple infinitive**»: **If I made you a loan, you would have to pay me back.**

214 - not for all the world

214) **not for all the world** — *no per res del món, ni per la vida, mai del món*

Not for all the world would I tell you where she's hiding.

Per res del món no et diria on s'amaga.

ORIGEN: 1533. Literalment, *no per tot el món*. La idea de **all the world** és *tot el que hi ha al món*.

COMENTARI: El gir **all the world** també pot voler dir *exactament*, normalment amb el verb **look** (*semblar*); ex.: **In the photo it looks for all the world like she's flying** = *A la foto sembla ben bé com si volés*.

SINÒNIMS: També en són sinònims **not for all the tea in China** (lit.: *ni per tot el te de la Xina*) i **not for love or money** (lit.: *ni per amor ni diners*).

NOTA LÈXICA: El verb **hide hid hidden** vol dir tant *amagar* com *amagar-se*. Exemples: **She hides his whisky** = *Ella li amaga el whisky*; **He hides when he sees her coming** = *Ell s'amaga quan la veu a venir*.

215) **not know which end is up** — *creuar-se-li els cables, prendre la «a» per la «b»*

They ask you more and more questions till finally you don't know which end is up.

Et fan cada vegada més preguntes fins que al final se't creuen els cables.

ORIGEN: 1853. Literalment, *no saber quina punta és més amunt*.

SINÒNIMS: L'anglès té un ampli ventall d'expressions que denoten confusió, com ara **to get one's wires crossed** (*creuar-se-li els cables*), **be at sixes and sevens** (lit.: *estar a sisos i sets*), **out to lunch** (lit.: *fora per dinar*), **not with it** (*no estar al cas*) i **at a loss** (lit.: *a una pèrdua*).

217 - nutty as a fruitcake

NOTA LÈXICA: Pel que fa a l'expressió *cada vegada més*, vegeu l'entrada de **lose ground**.

- 216) **nothing to write home about** — *res de l'altre món*
The cruise had its good points but, all in all, it was nothing to write home about.
El creuer tenia alguns elements bons, però, fet i fet, no va ser res de l'altre món.
ORIGEN: 1903. Literalment, *res mereixedor d'escriure una carta a casa*.
SINÒNIMS: En són sinònims **fair to middling** (lit.: *de regular a mediocre*) i **no great shakes** (lit.: *cap sacsejada important*).
NOTA GRAMATICAL: Recordem que el dígraf anglès **ui** sovint es pronuncia /uu/; així, **cruise** sona /cruuz/ (zeta catalana), **fruit juice** es pronuncia /frut tjuus/ i **suit**, /suut/.
- 217) **nutty as a fruitcake** — *tocat de l'ala, no ser-hi tot, estar sonat*
Professor Soboli is nutty as a fruitcake; I guess that's why his classes are so popular.
El professor Soboli està tocat de l'ala; suposo que és per això que les seves classes tenen tant èxit.
ORIGEN: 1912. Literalment, *tan boig com un pastís de fruita*. En anglès, el mot **nut** s'empra per a qualsevol fruita de clofolla, però l'adjectiu **nutty** generalment s'usa humorísticament per a dir *boig*. Per tant, com que el **fruitcake** acostuma a tenir nous, ametlles i altres fruits secs, tant el pastís com la persona són "**nutty**".
SINÒNIMS: Altres expressions sinònimes són **crazy as a loon** (lit.: *boig com una calàbria* [ocell aquàtic]) i **mad as a hatter** (lit.: *guillat com un barretaire*).
NOTA LÈXICA: El verb **guess** sol voler dir *endevinar* (p.e., **Guess**

218 - off one's rocker

who is coming to dinner = *Endevina qui ve a sopar*), però, sobretot en anglès nord-americà, a vegades vol dir *suposar*, com en el nostre exemple.

0

218) **off one's rocker** — *estar fora de seny, estar sonat*

I must have been off my rocker to think that I'd ever get away with telling such an obvious lie.

Devia estar fora de seny quan pensava que esquivaria les conseqüències d'una mentida tan òbvia.

ORIGEN: 1890. Literalment, *fora/caigut del seu balancí*.

SINÒNIMS: També es pot dir **off one's nut/trolley** i, en anglès britànic, **off one's chump** (*nut* i *chump* són argot de *cap*, i *trolley* = *tramvia*).

NOTA GRAMATICAL: El verb català *deure* es fa servir per a expressar el que sembla probable —p.e.: *Deuen tenir molts diners*— i es tradueix en anglès per l'auxiliar modal **must**: **They must have a lot of money**. En el passat, si es parla d'avui, tant l'anglès com el català fan servir la mateixa construcció: «*deure haver* + participi» «**must have** + participi»: ex.: *Avui deuen haver plegat abans* = **They must have got off early today**. En canvi, si es parla d'abans d'avui, el català canvia la construcció, però l'anglès no; ex.: *Ahir es devien perdre* = **They must have got lost yesterday**.

219) **off the top of one's head** — *tal com raja, d'improvís; de memòria, sense pensar-hi gaire*

I'm no lawyer, but speaking off the top of my head, I'd say you had a case.

No sóc advocat, però parlant tal com raja, diria que tens

proves suficients.

ORIGEN: 1939. Literalment, *des de la punta més alta del cap*. La idea és que una persona vol avisar l'altra que no està del tot segura del que diu.

SINÒNIMS: En són sinònims **off the cuff** (lit.: *des del puny de la camisa*) —ex.: **His off the cuff remarks often get him in trouble** = *Els seus comentaris improvisats sovint li causen problemes*— i la frase feta **shoot from the hip** (lit.: *disparar des del maluc*, o sigui *disparar sense apuntar*) —ex.: **He's a thoughtful man and doesn't just shoot from the hip** = *És un home meditatund i pensa bé abans de parlar*. Una locució semblant és **on the spur of the moment** (lit.: *a l'esperó del moment*) = *a la impensada*.

220) **on a shoestring** — *amb una sabata i una espadenya, amb mitjans insuficients*

You can't hope to open a shop here in Barcelona on a shoestring.

No pots esperar obrir una botiga aquí a Barcelona amb una sabata i una espadenya.

ORIGEN: 1904. Literalment, *al cordill d'una sabata*, i com que els cordills solen ser prims, hi ha qui diu que l'expressió suggereix metafòricament la "primesa" (és a dir, *escassetat*) dels recursos financers.

COMENTARI: El mot **shoestring** també es pot utilitzar com un adjectiu: **a shoestring budget** = *un pressupost molt ajustat*.

SINÒNIM: Té un sentit similar l'expressió **on the cheap** (*a un preu baix*).

NOTA LÈXICA: El verb *esperar*, a part de voler dir *restar en un lloc* —en anglès, **wait (for)**—, pot voler dir tant *creure que serà realitat una cosa* (en anglès, **expect**) com *desitjar que sigui*

221 - on one's last legs

realitat una cosa (en anglès, **hope**). Exemples: *Esperem la Carina* = **We are waiting for Carina**; *Espero aprovar l'examen* (penso que serà fàcil) = **I expect to pass the exam**, i *Espero que vingueu* = **I hope you will come**.

- 221) **on one's last legs** — *a les acaballes; fet una coca* [persones], *molt cansat*

My car is on its last legs and so am I.

El meu cotxe està a les acaballes, i jo també.

ORIGEN: 1671. Literalment, *a les últimes cames*. Observem que aquesta dita es pot referir a persones molt cansades, a persones moribundes i a màquines o aparells que estan a punt de fer figa.

SINÒNIMS: Dues dites que expressen cansament són **be all in** (lit.: *estar tot dins*) i **be dead on one's feet** (lit.: *estar mort dempeus*); una frase feta que vol dir moribund és **have one foot in the grave** (lit.: *tenir un peu a la fossa*).

NOTA GRAMATICAL: Recordem que el gir anglès «**so** + auxiliar + persona» correspon al gir català «persona + *també*»; exemples: **John passed the exam and so did Mary** = *En John va aprovar l'examen i la Mary també*, **You've had breakfast and so have we** = *Heu esmorzat i nosaltres també*.

- 222) **on shaky ground** — *en perill; en una posició delicada, espinosa*
After three straight losses, the coach's job was on shaky ground.

Després de tres derrotes consecutives, la feina de l'entrenador era en perill.

ORIGEN: 1929. Literalment, *en terra inestable, poc ferma*. L'expressió s'usa per a indicar que una idea o una proposta no tenen un bon fonament; ex.: **You're on shaky ground when you**

claim Catalonia isn't a real nation = *La teva afirmació que Catalunya no és una veritable nació és insostenible.*

SINÒNIMS: Quatre locucions sinònimes són **on dangerous ground, in danger, at risk** i **in jeopardy** (*jeopardy* = *perill*).

NOTA LÈXICA: Quan la preposició catalana *a* va davant un mot amb el significat de superfície, es tradueix en anglès per **on**: *un bolígraf a la taula* (**a pen on the table**), *un quadre a la paret* (**a picture on the wall**), *un mirall al sostre* (**a mirror on the ceiling**), *una caminada a la platja* (**a walk on the beach**) i *una barca flotant a l'aigua* (**a boat floating on the water**).

223) **on the brink of** — *al caire de, a punt de, a la vora de*

Many times the Welsh language and culture have seemed on the brink of extinction.

Moltes vegades la llengua i la cultura gal·leses semblaven estar al caire de l'extinció.

ORIGEN: 1616. La traducció d'aquesta locució és bastant literal. Ementem que la dita catalana *al caire de l'abisme* s'expressa en anglès per **on the brink of disaster**.

COMENTARI: En l'obra «**Timon of Athens**» de Shakespeare (1605), Timó diu als senadors: **You surprise me to the very brink of tears** (*Em sorpreneu quasi fins a fer-me plorar*).

SINÒNIMS: En són sinònims **on the verge/edge/threshold of**.

NOTA GRAMATICAL: El verb copulatiu **look** generalment destaca aspectes que es veuen; exs.: **You look very tired** = *Sembles molt cansada*, **Your dress looks great** = *El vestit et queda fantàstic*. En canvi, **seem** destaca impressions; ex.: *El que diu sembla hipòcrita* = **What he says seems hypocritical**. Ara bé, no es fa servir **seem** davant d'adjectius que descriuen aspectes físics: **She looks beautiful** (no ~~**She seems beautiful**~~) = *Queda molt bonica*.

224 - on the nose

224) **on the nose** — *a toc de campana, en punt*

When it comes to meals, the children are always here on the nose.

Pel que fa als àpats, els nens sempre arriben a toc de campana.

ORIGEN: 1883. Literalment, *al nas*; emfatitza la puntualitat. Hi ha qui diu que aquesta expressió ve del món dels programes de ràdio: quan el programa anava a l'hora, el productor assenyalava aquest fet als actors posant-se el dit al nas.

COMENTARI: També pot voler dir *precís*: **His prediction of the final score was right on the nose** = *La predicció que va fer del resultat va ser ben precisa.*

SINÒNIMS: Dos sinònims són **on the button** (lit.: *al botó*) i **on the dot** (lit.: *al punt*).

NOTA GRAMATICAL: Quant a l'expressió **pel que fa a**, vegeu l'entrada **go (the) whole hog**.

225) **on the QT** [Am.] — *a la quieta, d'amagat, d'estranyís*

Certain things are best accomplished on the QT.

És millor dur a terme segons quines coses a la quieta.

ORIGEN: 1885. **QT** és una abreviatura de **quiet (QuiET)**.

COMENTARI: Si un polític diu alguna cosa a la QT, és sinònim de **off the record**, que vol dir *d'una manera no oficial*.

SINÒNIMS: Unes expressions semblants són **on the sly** (*d'amagat*), **in secret** (*en secret*), **hush-hush** (*secret*) (ex.: **The project is very hush-hush** = *El projecte és molt reservat*) i **mum's the word** = (lit.: *silenci és el mot*).

226) **on the ropes** — *contra les cordes; a punt de fracassar, de fallar*

Rapid climate change put the bigger Ice Age mammals on the ropes before ancient humans delivered the final blow.

228 - once bitten, twice shy

El ràpid canvi climàtic va posar els grans mamífers de l'edat de gel contra les cordes abans que els antics humans els donessin el cop final.

ORIGEN: 1924. Aquesta expressió fa al·lusió a un boxejador repenjat contra les cordes del ring, a punt de sucumbir.

SINÒNIMS: En són sinònims **in dire straits** (lit.: *en un estret perillós*) i **between a rock and a hard place** (lit.: *entre una roca i un lloc dur*).

227) **on the sly** — *d'amagat, furtivament, de sotamà*

I've started drinking on the sly to relieve my insomnia.

He començat a beure d'amagat per alleujar el meu insomni.

ORIGEN: 1819. El mot **sly** és un adjectiu que vol dir *astut, murri*. La dita implica un cert grau de decepció.

SINÒNIMS: Un sinònim que connota il·legalitat és **under the table** (lit.: *sota la taula*). Per a altres sinònims, vegeu l'entrada de **on the QT**.

NOTA GRAMATICAL: Davant d'infinitiu la preposició catalana *per* no es tradueix quan indica voluntat: *Vaig a Girona per veure les meves amigues* = **I go to Girona to see my friends**.

228) **once bitten, twice shy** — *gat escaldat, amb aigua tèbia en té prou*

He wants nothing to do with internet dating; once bitten, twice shy.

No vol saber res de cites per internet; gat escaldat, amb aigua tèbia en té prou.

ORIGEN: 1806. Literalment, *una vegada mossegat, dues vegades cautelós*.

SINÒNIM: En són sinònims **once burnt, twice shy** (*una vegada cremat, dues vegades cautelós*) i **a burnt child dreads the fire**

229 - once in a blue moon

(un nen que s'ha cremat té por del foc).

NOTA LÈXICA: Esmentem les dues locucions **want nothing to do with** (*no voler saber res de*), com en l'exemple de més amunt, i **have nothing to do with** (*no tenir res a veure amb*); ex.: **These disturbances have nothing to do with independence** = *Aquests aldarulls no tenen res a veure amb l'independentisme.*

- 229) **once in a blue moon** — *de Pasqua a Rams, molt de tant en tant, cada quan de celís*

We only write each other once in a blue moon.

Només ens escrivim de Pasqua a Rams.

ORIGEN: 1833. L'expressió **blue moon** fa referència a l'aparició d'una segona lluna plena en el mateix mes natural. Encara que la lluna pot tenir un aspecte blavós, no té res a veure amb aquesta locució.

SINÒNIMS: En són sinònims **hardly ever**, **seldom if ever** i **almost never**, tots tres equivalents a *gairebé mai*.

- 230) **one brick short of a full load** [Am.] — *més curt que una cua de conill, faltar un bull (a algú)*

He works hard but needs direction; he's one brick short of a full load.

Treballa de valent, però li falta supervisió; és més curt que una cua de conill.

ORIGEN: 1979. Expressió humorística; literalment, *li manca un totxo per a tenir una càrrega completa.*

SINÒNIMS: Altres insults humorístics són **the lights are on but no one's home** (lit.: *Els llums són encesos però no hi ha ningú a casa*) i **dumb as a bag of hammers** = *tan espès com un sac de martells.*

- 231) **one good turn deserves another** — *l'amor amb amor es paga*
You've helped me move to my new condo so I'm inviting you out to dinner; one good turn deserves another.
M'has ajudat a mudar-me al nou pis, doncs et convido a sopar; l'amor amb amor es paga.
- ORIGEN:** 1700. En aquest context, el mot **turn** significa *acte o fet*. Així, *un bon acte en mereix un altre*.
- NOTA LÈXICA:** Observem que el verb *mudar-se* es tradueix per **dress up** quan significa *vestir-se amb roba especial* i per **move** quan vol dir *traslladar-se*.
- 232) **open secret** — *secret a veus, secret de l'ametller, secret de domini públic*
That he's planning on changing jobs is an open secret.
Que pensa canviar de feina és un secret a veus.
- ORIGEN:** 1828. Literalment, *secret obert*. Aquesta expressió es va originar arran del títol d'una obra de Pedro Calderón de la Barca, «Secreto a voces». En anglès, el terme va començar a ser corrent durant el segle XIX.
- SINÒNIM:** Una dita amb un sentit similar és **common knowledge** (*coneixement comú*).
- NOTA GRAMATICAL:** Observem que el gir català «*canviar de + nom*» sovint es tradueix en anglès pel gir «**change + nom plural**»; ex.: *Hem de canviar d'avió a Madrid* = **We have to change planes in Madrid**.
- NOTALÈXICA:** L'adjectiu anglès **notorious** té gairebé sempre una connotació negativa; p.e., **a notorious gangster** o **notorious human rights violations**. Per tant, no se sol traduir en català per *notori*, sinó per *de mala fama, escandalós* o expressions semblants: *un gàngster de mala fama, casos escandalosos de violacions dels drets humans*.

233 - out of sorts

233) **out of sorts** — *de mal humor, no estar de filis, estar de mala lluna*

I've felt out of sorts ever since I got on the plane.

Estic de mal humor des que he pujat a l'avió.

ORIGEN: 1621. El nom **sort** vol dir *mena* o *típus*, de manera que aquesta dita no té sentit literal.

COMENTARI: Normalment aquesta expressió s'usa amb els verbs **be**, **feel** i **get**. A més, a vegades vol dir *malaltís*, *pioc*.

SINÒNIMS: També **in a bad mood** (*de mal humor*), **under the weather** (lit.: *sota el temps*) i **down in the dumps** (lit.: *avall en la tristesa*).

NOTA LÈXICA: Pel que fa als mitjans de transport en anglès, si hi podem caminar per dintre, es diu **we get on a bus, train, ship i plane**. En canvi, si no hi podem caminar, es diu **we get in a car, taxi, boat i canoe**.

234) **out of the corner of one's eye** — *de cua d'ull, de reüll*

He was watching her out of the corner of his eye.

La mirava de cua d'ull.

ORIGEN: 1860. Literalment, *del raconet de l'ull*.

COMENTARI: També **from the corner of one's eye**.

SINÒNIM: Esmentem també una altra expressió amb un sentit afí, **look askance at**, que vol dir *mirar de reüll amb desconfiança*.

NOTA LÈXICA: El verb *mirar* es tradueix en anglès pel verb preposicional **look at** quan es tracta d'observar l'aspecte que té algú o quelcom; així **We look at photos** (*Mirem fotos*). En canvi, si es tracta d'observar accions o moviments, *mirar* es tradueix pel verb transitiu **watch**: **We watch TV** (*Mirem la televisió*).

235) **out to lunch** [Am.] — *a la lluna (de València), amb el cap a tres quarts de quinze*

It's not that he's stupid, it's just that half the time he's out to lunch.

No és que sigui estúpid, és que cada dos per tres està a la lluna.

ORIGEN: 1855. El sentit original d'aquesta dita era *absent d'un lloc per anar a dinar* i encara s'usa en aquest sentit.

COMENTARI: Quan va unit amb un guionet, el terme pot fer d'adjectiu: **She must be the most out-to-lunch teacher in the school** = *Deu ser la mestra més despistada de l'escola.*

SINÒNIMS: També es pot dir que algú és **out of it** (lit.: *fora del que sigui*), **not all there** (lit.: *no ser-hi del tot*) o **away with the fairies** (lit.: *cap allà amb les fades*).

NOTA LÈXICA: Malgrat el sentit literal, la locució **half the time** (lit.: *la meitat del temps*) vol dir *la major part del temps*.

236) **over the hill** — *grandot, a l'hivern de la vida, més enllà de la flor de la vida, amb els millors anys de la vida enrere*

I'd rather retire at the peak of my career than continue playing when I'm over the hill.

M'estimo més retirar-me en el zenit de la meva carrera que no pas continuar jugant un cop massa grandot.

ORIGEN: 1950. Literalment, *a l'altra banda del turó*. Fa al·lusió a un escalador que ha arribat al cim i que ara comença a baixar.

COMENTARI: Amb guionets entre els mots pot fer d'adjectiu: **He may be an over-the-hill lawyer, but he sure knows a lot about judicial procedure** = *Pot ser que sigui un advocat ja grandot, però de procediment judicial en sap un niu.*

SINÒNIMS: En són sinònims **along in years** (sense sentit literal),

237 - pass the buck

past one's prime (lit.: *més enllà del millor*), **on one's last legs** (lit.: *a les últimes cames*) i **long in the tooth** (lit.: *de dents llargues*).

NOTA GRAMATICAL: La combinació anglesa «**would rather** + infinitiu simple» correspon a la catalana «*preferir* o *estimar-se més* + infinitiu». L'element **would** se sol contraure amb el subjecte, esdevenint 'd, i les negacions s'expressen col·locant l'adverbi **not** davant l'infinitiu. Exemples: *Preferiria anar-hi demà* = **I'd rather go tomorrow**; *M'estimo més no saber-ne res* = **I'd rather not know anything about it**.

P

- 237) **pass the buck** — *passar-se la pilota, eludir la responsabilitat*
There'll be no passing the buck while I'm in charge.
Mentre el responsable sigui jo, no es podrà passar la pilota, ningú no defugirà la seva responsabilitat.

ORIGEN: 1912. El nom **buck** significa *cérvol mascle* o, popularment, *dòlar*, però en aquesta dita es refereix a un ganivet que, en una partida de pòquer, es passava al **dealer**, el qui donava les cartes. Els ganivets d'aquesta època sovint tenien mànecs de **buckhorn** (*banya del cérvol*), i d'aquí ve l'expressió.

COMENTARI: La frase **The buck stops here** (lit.: *Aquí para la pilota*) s'associa amb el president dels EUA, Harry Truman, referint-se al fet que, com a màxima autoritat del país, no podia traspasar a ningú més la responsabilitat de tractar les qüestions difícils.

SINÒNIMS: Una altra expressió que vol dir *defugir la responsabilitat* és **let George do it** = *que ho faci en George*.

- 238) **pay attention** — *dreçar les orelles, fer cas, parar esment*
When I heard they were talking about Mònica I instantly paid attention.
En sentir que parlaven de la Mònica de seguida vaig dreçar les orelles.
ORIGEN: 1771. Literalment, *pagar atenció*.
SINÒNIMS: N'és sinònim **take heed**; ex.: **take heed of the situation** (*fer cas de la situació*).
NOTA LÈXICA: Esmentem també l'expressió **attention span** (*capacitat d'atenció*).
- 239) **pipe dreams** — *castells en l'aire, castells de vent*
George Church's pipe dreams have an uncanny record of becoming reality.
D'una manera inexplicable, els castells en l'aire de George Church sovint esdevenen realitat.
ORIGEN: 1890. Literalment, *somnis de pipa*. La dita al·ludeix als somnis o al·lucinacions causats per fumar una pipa d'opi.
SINÒNIMS: Dues expressions sinònimes són **castle in the sky** i **pie in the sky** (lit.: *pastís al cel*). A més, la locució **wishful thinking** descriu la creença errònia que els desitjos equivalen a la realitat. Finalment, esmentem la frase feta **building castles in Spain** (*somiar truites*).
- 240) **plain as day** [Am.] — *més clar que l'aigua, més clar que la llum del dia*
Still, it's plain as day that in the current crisis, a whole lot of people are getting laid off.
Això no obstant, és més clar que l'aigua que en la crisi actual acomiaden molta gent.
ORIGEN: 1742. És possible que aquesta expressió sigui un

241 - play a double game

escurçament de **plain as the sun at midday** (lit.: *tan clar com el sol al migdia*).

SINÒNIMS: En són sinònims **plain as a pikestaff** (lit.: *tan obvi com una pica [arma antiga]*) i **plain as the nose on one's face** (lit.: *tan obvi com el nas de la cara*).

NOTA LÈXICA: En el nostre exemple, l'adverbi **still**, que normalment es tradueix per *encara*, significa **nevertheless** (*tanmateix, això no obstant*).

- 241) **play a double game** [Am.] — *fer el doble joc, fer la puta i la Ramoneta, actuar amb duplicitat*

Don't trust him; he's playing a double game.

No te'n fiïs; fa el doble joc.

ORIGEN: 1793. Literalment, *jugar el doble joc*.

SINÒNIMS: Un verb amb un sentit afí és **to double-cross**, que vol dir *traïr o estafar un col·lega o company*. Hi ha també el substantiu **double-dealing** (*traïdoria*).

- 242) **play both ends against the middle** — *nedar entre dues aigües; obrar hàbilment, sense deixar-se emportar o dominar ni per un partit ni per l'altre*

He accused the neighboring country of playing both ends against the middle: being an ally of the US but a supporter of terrorism.

Va acusar el país veí de nedar entre dues aigües: ser un aliat dels EUA, però donar suport al terrorisme.

ORIGEN: 1887. Literalment, *jugar les dues puntes contra el mig*.

COMENTARI: A vegades aquesta expressió implica que algú fa veure que dóna suport a dues bandes oposades per tal d'aconseguir un avantatge. Per exemple, **Joanet slyly manipulated his parents, playing both ends against the middle**

244 - play fast and loose

= *En Joanet manipulava astutament els seus pares, indisposant-los l'un amb l'altre per a aconseguir els seus propòsits.*

SINÒNIM: També **play one off against another** (lit.: *jugar l'un contra l'altre*).

- 243) **play dumb** — *fer l'orni, dissimular, fer veure que no entén*
He made some insinuating remarks, but she played dumb and kept the discussion on track.

Ell va fer alguns comentaris insinuants, però ella féu l'orni i no va perdre el fil de la conversa.

ORIGEN: 1889. En aquest context el verb **play** vol dir *fer un paper* i l'adjectiu **dumb** vol dir *ximplet*. Per tant, el sentit literal és *fer el paper d'un ximplet*.

COMENTARI: Antigament, l'adjectiu **dumb** volia dir *mut* i, per culpa de certs prejudicis, va arribar a significar *ximplet*. Avui dia el mot **dumb** i el seu derivat **dummy** (*ximplet*) no tenen res a veure amb persones privades físicament de l'ús de la paraula.

- 244) **play fast and loose** — *tractar (alguna cosa) a la lleugera, actuar sense constància*

For one thing he's too old for her and another is he's playing fast and loose with her feelings.

Una cosa és que és massa gran per a ella i una altra és que tracta els seus sentiments a la lleugera.

ORIGEN: 1616. Originàriament, **play fast and loose** era un joc d'estafadors en què la víctima havia d'apostar diners sobre si un pal, col·locat entre les bagues d'una corda, inhibiria o no que les bagues es desfessin del tot quan es tibava la corda per una punta. (Per a una mostra, cerqueu el gir **fast and loose** a *youtube.com*.) En el cas que sí, es deia que el pal era **fast, fast**

245 - play possum

volent dir *fix* i, si no, es deia que el pal era **loose** (*no lligat, solt*). Avui dia l'expressió vol dir actuar sense prudència o tractar els altres sense consideració.

COMENTARI: Altres exemples típics de l'ús d'aquesta expressió són **play fast and loose with the facts/truth** (*no explicar tota la veritat sobre una situació*) i **play fast and loose with the rules** (*no complir les regles*).

- 245) **play possum** [Am.] — *fer el mort, fer l'adormit, fer veure hom que dorm o que és mort*

When the shooting started, we played possum.

Quan començaren a disparar, vam fer el mort.

ORIGEN: 1807. Literalment, *jugar a opòssum/sariga*. L'expressió al·ludeix al costum d'aquest marsupial de fingir que és mort quan es troba amenaçat o atacat.

NOTA LÈXICA: Quan és transitiu, el verb **shoot shot shot** pot voler dir *disparar una arma* —p.e.: **They were shooting their guns in the air** (*Disparaven les pistoles a l'aire*)— o *disparar a algú i tocar-lo*: **She shot her husband** (*Ella va disparar al seu marit i el va tocar*). En aquest cas és possible una passiva: **He was shot by his wife**. Quan és intransitiu pot introduir, amb la preposició **at**, la persona o l'animal a qui s'ha disparat el projectil: **She shot at him, but missed** (*Ella li va disparar un tret, però no el va encertar*).

- 246) **propose a toast** — *fer un brindís*

Quiet, please, I'd like to propose a toast.

Silenci, si us plau, m'agradaria fer un brindís.

ORIGEN: 1819. Literalment, *proposar una torrada*. La paraula **toast** al·ludeix al costum en el segle XVII de donar gust a una beguda afegint-hi torrades condimentades amb espècies.

248 - pull someone's chestnuts out of the fire

COMENTARI: Esmentem també les locucions **toast of the town**, que es refereix a una persona molt lloada, i **warm as toast** (*calent com un torró*).

- 247) **pull in one's horns** — *fer-se enrere, reduir despeses*
Some big foreign companies with operations in Malaysia may pull in their horns because they doubt the economy will respond.
Algunes companyies estrangeres amb operacions a Malàisia poden fer-se enrere perquè dubten que l'economia respongui.
ORIGEN: 1738. Literalment, *retirar les banyes*. Aquesta expressió al·ludeix als cargols, que s'amaguen dins la closca quan se senten amenaçats.
SINÒNIMS: També **draw in one's horns**. A més, en són sinònims els «phrasal verbs» **back down** i **pull back** i la frase feta **give ground** (lit.: *cedir terreny*).
- 248) **pull someone's chestnuts out of the fire** — *treure les castanyes del foc a algú, salvar algú d'una situació compromesa*
What nerve! After pointedly ignoring my advice, he now expects me to pull his chestnuts out of the fire.
Quins nassos! Després d'ignorar el meu consell, ara espera que li tregui les castanyes del foc.
ORIGEN: 1864. Aquesta expressió es basa en la faula del gat i el mico. Amb l'excusa de no voler cremar-se les potes, el mico va convèncer el gat d'agafar amb les urpes les castanyes del foc. El gat les treia una per una i el mico se les anava menjant, sense deixar-ne cap per al pobre gat.
SINÒNIMS: En són sinònims **pull someone's fat out of the fire** (lit.: *treure el greix del foc a algú*) i **save someone's bacon** (lit.: *salvar el bacó a algú*).

249 - pull the wool over someone's eyes

NOTA GRAMATICAL: En les exclamacions, el català fa servir l'expressió «*quin* + nom(s)», que l'anglès tradueix per «**what** + nom(s)» si el nom és no comptable o plural; en són exemples *quina sort!* (**what luck!**) i *quins records!* (**what memories!**). En canvi, si el nom és comptable, l'anglès emprà la construcció «**what a** + nom»; p.e.: *quin dia!* (**what a day!**), *quina sorpresa!* (**what a surprise!**) i *quin ximplet!* (**what a fool!**).

249) **pull the wool over someone's eyes** — *donar gat per llebre (a algú), donar duros a quatre pessetes, enganyar algú*

They want you to believe that it is pure China silk, but they're pulling the wool over your eyes: it is a blend of silk and cotton.
Et volen fer creure que és seda pura de la Xina, però et donen gat per llebre; és una barreja de seda i cotó.

ORIGEN: 1816. Literalment, *tibar la llana sobre els ulls d'algú*. En el passat, les perruques dels homes s'anomenaven "**wool**" (*llana*), perquè semblaven el velló d'una ovella. Així, doncs, si es tira cap avall la perruca d'algú, tapant-li els ulls, no hi veu i és fàcil d'ensarronar-lo.

SINÒNIMS: En són sinònims **take someone in** (lit.: *fer entrar algú*), **pull a fast one on someone** (lit.: *tibar-ne una de ràpida a algú*) i, menys sovint, **lead someone up the garden path** (lit.: *portar algú pel camí del jardí*).

NOTA GRAMATICAL: L'anglès tradueix amb el gir «complement objecte + infinitiu **to**» el subjuntiu de clàusules subordinades que manifesten el desig, la demanda i conceptes afins. Per exemple, *Vull que vingui* = **I want him to come**; *Han demanat que esperem* = **They've asked us to wait**; *Volem que ens ajudeu* = **We want you to help us**.

- 250) **push one's luck** — *temptar la sort, arriscar-se donant per suposat que la bona sort perdurará*
You've got what you wanted, don't push your luck asking for more!
Ja tens el que volies, no temptis la sort demanant-ne més.
ORIGEN: 1768. Literalment, *empènyer la sort*.
SINÒNIMS: També **press one's luck** (lit.: *prémer la sort*), **crowd one's luck** (lit.: *empènyer la sort*) i **tempt the gods** (*temptar els déus*).
- 251) **put on airs** — *donar-se aires de grandesa, de superioritat*
We're fed up with you putting on airs and thinking that you're better than us.
Estem fins al capdamunt que us doneu aquests aires de grandesa, pensant-vos que sou millors que nosaltres.
ORIGEN: 1715. Literalment, *posar a sobre aires*. El mot **airs** té la mateixa arrel que el mot català *aire*: *actitud o posat expressius d'una qualitat personal o d'una emoció*.
SINÒNIMS: És similar en sentit al «phrasal verb» **show off** (*fanfarronejar*).
- 252) **put one's oar in** — *ficar cullerada, ficar el nas, ingerir-se en un afer*
I couldn't help putting my oar in and trying to show them where they had gone wrong.
No em podia estar de ficar-hi cullerada i intentar mostrar-los on s'havien equivocat.
ORIGEN: 1577. Literalment, *ficar-s'hi un rem*. Es va fer servir per primera vegada en l'obra de teatre de Charles Coffey, «**The Devil to Pay**»: "I will govern my own house without your putting in an oar" (*Menaré casa meva sense que tu hi fiquis*

253 - put that in your pipe and smoke it!

cullerada).

SINÒNIMS: En són sinònims els «phrasal verbs» **horn in and butt in**, com també la frase feta **stick one's nose in** (lit.: *ficar-hi el nas*).

NOTA GRAMATICAL: Observem l'ús del possessiu **your** davant el gerundi **putting**. En aquest cas, el gerundi **putting** és complement d'una preposició, paper que sol fer un substantiu. Per tant, com que es comporta com un nom, podem modificar-lo amb un adjectiu possessiu.

NOTA LÈXICA: Esmentem el gir «**can't help** + gerundi», que s'expressa en català amb la construcció «*no poder estar-se de* + infinitiu»; ex.: **I can't help falling in love with you** = *No em puc estar d'enamorar-me de tu* (*No em puc estar d'estimar-te*).

253) **put that in your pipe and smoke it!** — *beu-te aquest ou, que l'altre es cou!, empassa-te-la!, això és així t'agradi o no t'agradi*

We're not going to get married, we're already married! So put that in your pipe and smoke it!

No ens casarem, sinó que ja som casats! Beu-te aquest ou, que l'altre es cou!

ORIGEN: 1800. Literalment, *Posa això a la pipa i fuma-t'ho!* Hi ha qui diu que la dita al·ludeix a l'expressió contemplativa dels homes que fumen en pipa.

SINÒNIMS: Dues expressions amb sentits similars són **Take that!** (lit.: *Agafeu això!*) i **See how you like that!** (lit.: *Vegeu com això us agrada!*).

R

- 254) **rack one's brains** — *trencar-se el cap*
I've racked my brains to come up with a solution, but so far haven't come up with any.
M'he trencat el cap cercant-hi una solució, però de moment no me n'ha sortida cap.
ORIGEN: 1680. Literalment, *afligir el cervell, turmentar el cervell.*
SINÒNIM: També **cudgel one's brains**. (Un **cudgel** és una mena de porra.)
NOTA LÈXICA: El gir *fins ara* es tradueix en anglès per **so far** quan la condició de què es parla continua igual — *Fins ara no hem tingut cap problema* = **So far we haven't had any problems**— i per **until now** quan hi ha hagut un canvi: *Fins ara no haviem tingut cap problema, però ara sí* = **Until now we hadn't had any problems, but now we do**. A més, esmentem l'expressió **So far, so good** = *Fins ara, bé. Ara com ara, bé.*
- 255) **rain cats and dogs** — *ploure a bots i barrals, ploure a semalades*
It doesn't rain here very often, but when it does it rains cats and dogs.
Aquí no plou gaire sovint, però quan ho fa plou a bots i barrals.
ORIGEN: 1661. Literalment, *ploure gats i gossos*. Hi ha qui creu que l'origen d'aquesta dita prové de la mitologia nòrdica: se suposava que els gats tenien influència sobre el temps, mentre que els gossos eren el senyal de les tempestes.
COMENTARI: Aquesta frase feta va aparèixer en «**A Complete Collection of Polite and Ingenious Conversation**» (1738), de

256 - raise Cain

Jonathan Swift: "I know Sir John will go, though he was sure it would rain cats and dogs" (*Sé que Sir John hi anirà, tot i que estava convençut que plouria a bots i barrals*).

SINÒNIMS: També es diu **to rain buckets** (lit.: *ploure galledes*) i **to rain pitchforks** (lit.: *ploure forques* [agrícoles]).

NOTA GRAMATICAL: El verb català *anar* exigeix un complement de lloc; p.e.: *Vull anar-hi* (no pas ~~*Vull anar*~~). En canvi, en anglès aquest complement és opcional: **I want to go there** o **I want to go**.

- 256) **raise Cain** [Am.] — *armar un (rebombori / sacramental / tol·le-tol·le); esvalotar el galliner, fer tronar i ploure*

I think the people who have been raising Cain about the bill are a small minority.

Crec que les persones que han armat un rebombori sobre el projecte de llei són una petita minoria.

ORIGEN: 1832. Segons la Bíblia, Caïn va ser el primer assassí, i en aquest context el verb **raise** vol dir *evocar* o *conjurar*.

COMENTARI: Hi ha qui pensa que aquesta expressió és un eufemisme per les expressions equivalents **raise hell** (vulg.) i **raise the devil**.

SINÒNIMS: Entre els molts sinònims de **raise Cain** hi ha **go on a tear** (lit.: *anar a una estripada*), **blow the lid off** (lit.: *fer volar la tapa*), **raise a ruckus** (lit.: *aixecar un enrenou*) i **raise the roof** (lit.: *fer volar la teulada*).

- 257) **raise one's sights** — *picar alt, pretendre coses de molta categoria*

Don't sell yourself short! You can certainly raise your sights higher!

No et desdenyis a tu mateix! Ja pots picar molt més alt, tu!

258 - rake someone over the coals

ORIGEN: 1779. Literalment, *aixecar la mira* [peces d'apuntar davanteres i posteriors d'una arma] o bé *aixecar la perspectiva*.

COMENTARI: L'antònim és **lower one's sights**, és a dir, *no picar tan alt, abaixar les expectatives*.

SINÒNIM: També es diu **raise the bar** (lit.: *apujar la barra*).

NOTALÈXICA: La frase feta **not sell oneself short** literalment vol dir *no vendre's un mateix a un preu massa baix*. A més, l'expressió financera **sell short** vol dir *contractar la venda d'accions o mercaderies per una data posterior amb l'expectativa que els seus valors baixaran*. Per exemple, diguem que avui, 15 de gener, l'or es ven a \$1.300/unça. Firmo un contracte que m'obliga, el dia 15 de juny, a lliurar al comprador 10 unces d'or. Diguem que durant els sis mesos el preu baixa a \$1.000/unça. El 15 de juny compro les 10 unces per \$10.000 i les lliuro al comprador, que està obligat a pagar-me'n \$13.000. En canvi, si el preu de l'or puja a \$1.500/unça, el 15 de juny compro les 10 unces per \$15.000, per les quals el comprador només me n'ha de pagar \$13.000.

258) **rake someone over the coals** — *clavar la canya a algú, cantar-li les quaranta, tirar-li llamps i pestes*

I don't want to rake him over the coals for an honest mistake.
No vull clavar-li la canya per un error que ha fet sense voler.

ORIGEN: 1864. Literalment, *arrosegat una persona per sobre les brases*. Pot referir-se a la pràctica antiga d'arrosegat pels brasers ardents algú per decidir si és culpable d'heretgia. Si la tortura el mata, és culpable; si sobreviu, és innocent.

SINÒNIMS: Dos sinònims d'aquesta expressió són **chew someone out** (lit.: *mastegar algú*) i **give someone hell** [vulg.] (lit.: *donar a algú l'infern*).

259 - rest on one's laurels

- 259) **rest on one's laurels** — *adormir-se sobre els llores, no continuar esforçant-se després d'haver obtingut alguns èxits*
Though he won an overwhelming election victory last December, Senator Dwyer cannot rest on his laurels.

Encara que en les eleccions del desembre va obtenir una victòria aclaparadora, el senador Dwyer no es pot adormir sobre els llores.

ORIGEN: 1836. El déu grec Apol·lo, en veure que la seva molt estimada nimfa Dafne es convertia en un llores, va prometre que la corona de llores seria sempre un símbol de triomf. Així, *descansar sobre els llores* té el sentit de *refiar-se'n*.

COMENTARI: Esmentem el substantiu/adjectiu **laureate** (*llorejat*), que sol acompanyar noms d'oficis, com ara **poet laureate**. Dels qui reben els premis Nobel en diem **laureates** (*llorejats*).

- 260) **roll with the punches** — *aguantar el cop/xàfec, ballar segons el so, acomodar-se a les circumstàncies*

In spite of the serious difficulties, he managed to roll with the punches.

Malgrat les greus adversitats, va saber aguantar el cop i tirar endavant tot sol.

ORIGEN: 1900. Literalment vol dir *moure el cos per reduir la força de l'impacte d'un cop de puny*.

SINÒNIM: Una dita similar és **go with the flow** (*seguir el corrent*).

NOTA LÈXICA: Una bona traducció en anglès de la dita catalana *tirar endavant* és el «phrasal verb» **forge ahead**; ex.: *La nostra voluntat és de tirar endavant* = **We mean to forge ahead**.

- 261) **rub someone's nose in something** — *fregar pels bigotis a algú una cosa*

He rubbed my nose in the fact that he'd won the job.

Em va fregar pels bigotis que ell havia guanyat la plaça.

ORIGEN: 1858. Aquesta expressió prové de la creença errònia que la manera d'ensinistrar un cadell a fer les feines fora de casa és fregar-li femtes pel nas.

COMENTARI: Esmentem el verb anglès **gloat**, que vol dir *manifestar obertament una satisfacció maliciosa*, acció relacionada amb la d'aquesta entrada. Exemple: **I can cope with her stealing my boyfriend, but what I can't stand is her gloating over it!** = *Puc acceptar que m'hagi robat el xicot, però el que no suporto és que manifesti obertament aquesta satisfacció maliciosa.*

262) **rule the roost** — *remenar les cireres, tallar el bacallà, tenir el poder*

He may be the chief executive, but it's his father-in-law who really rules the roost.

Encara que [formalment] sigui el director, en realitat qui remena les cireres és el seu sogre.

ORIGEN: 1769. Literalment, *governar la perxa*. És possible que **roost** sigui una corrupció de **roast** (*rostit*).

SINÒNIMS: En són sinònims **be in the driver's seat** (lit.: *estar al seient del conductor*), **call the shots** (lit.: *cridar els trets*), **crack the whip** (lit.: *fer espetegar el fuet*) i **run the show** (lit.: *fer anar l'espectacle*).

NOTA GRAMATICAL: Les construccions catalanes «*pot ser que* + subjuntiu» i «*podria ser que* + subjuntiu» se solen traduir en anglès per «**may/might** + infinitiu simple». Exemples: *Pot ser que demà vingui* = **He may come tomorrow**; *Podria ser que s'haguessin perdut* = **They might have gotten lost**; *Pot ser que ens esperin ara/demà* = **They may be waiting for us now/tomorrow**.

263 - run for your life

263) **run for your life** — *campi qui pugui!*

"It's a ghost!" she shrieked. "Run for your life!".
— *És un fantasma, xisclà ella. — Campi qui pugui!*

ORIGEN: 1614. Literalment, *córrer per la teva vida*.

SINÒNIMS: Tenen sentits afins les expressions **head for the hills** (lit.: *tirar cap als turons*) i **hightail it** (sense traducció literal, però **high tail** vol dir *cua alta*, al·ludint al fet que alguns animals van amb la cua enlaire quan corren).

264) **run in the family** — *venir de família, venir de mena*

Joanna is a bit, shall we say, visceral, but this runs in the family.

Joanna és una mica, diguem-ne, visceral, però això li ve de família.

ORIGEN: 1972. Literalment, *córrer per la família*.

SINÒNIMS: També **be/run in one's blood**. A més, podem esmentar els girs **blood will tell** (lit.: *la sang revela la veritat*), que vol dir que les persones mostren les males qualitats dels avantpassats, i **blue blood** (*sang blava*).

NOTA GRAMATICAL: L'auxiliar modal **shall** s'usa en el gir interrogatiu «**shall I/we** + infinitiu simple» per a oferir suggeriments. Correspon al que podem anomenar l'imperatiu interrogatiu de la primera persona; pot ser que s'entengui més amb els següents exemples: **Shall we dance?** = *Ballem?*, **Shall we begin?** = *Comencem?*, **Shall I open the window?** = *Obro la finestra?*

265) **run like a top** — *anar com un trabuquet, funcionar de meravella*

For sale, '57 Chevy, runs like a top.

Es ven un Chevrolet de l'any 1957, que va com un trabuquet.

ORIGEN: 1860. Literalment, *córrer com una baldufa* (per cert,

trabuquet = **catapult**).

COMENTARI: Aquesta expressió es fa servir sobretot per a descriure el bon funcionament d'un cotxe.

SINÒNIM: També **run like a dream** (lit.: *córrer com un somni*).

NOTA LÈXICA: El verb *vendre* es tradueix en anglès per **sell sold**, els girs *es ven* i *es venen* s'expressen **for sale** (com en el nostre exemple), la locució anglesa **on sale** vol dir *d'oferta*, mentre que *les rebaixes* equivalen a **bargain sales** (ex.: *comencen les rebaixes* = **bargain sales are beginning**). Finalment, el gir «**have a sale on** + producte» equival a «tal producte *està d'oferta*» (ex.: **Macy's is having a sale on winter coats** = *Els abrics d'hivern estan d'oferta a Macy's*).

- 266) **run rings around** — *donar cent/mil voltes a, vèncer fàcilment*
Chances are any router you buy now will run rings around the older model you're using currently.

És probable que qualsevol "router" que compris ara doni cent voltes al model antic que actualment fas servir.

ORIGEN: 1875. L'al·lusió és a una cursa a peu en què un competidor pot executar una sèrie de cercles al voltant de l'altre i encara guanyar.

COMENTARI: També, **run circles around**. En anglès britànic es diu més **run circles/rings round**.

SINÒNIMS: En són sinònims el «phrasal verb» **blow away** i les frases fetes **win hands down** (lit.: *guanyar mans avall*), **wipe the floor with (someone)** (lit.: *fregar el terra amb [algú]*) i **blow someone out of the water** (lit.: *fer que algú surti de l'aigua amb una gran bufada*).

NOTA LÈXICA: Com es veu en el nostre exemple, l'expressió **chances are** vol dir *és probable*, però també té un sentit literal: *les possibilitats són*. Aquesta coincidència dona peu a la lletra

267 - run-of-the-mill

d'una cançó romàntica que diu "**Chances are your chances are awfully good**" (*És probable que les teves possibilitats siguin molt bones*).

267) **run-of-the-mill** — *res de l'altre món, ordinari*

It was just another run-of-the-mill Hollywood action film.

Era només una altra pel·lícula d'acció de Hollywood, res de l'altre món.

ORIGEN: 1919. En aquest context el mot **mill** vol dir *fàbrica tèxtil* i l'expressió al·ludeix als teixits que vénen directament de la fàbrica sense haver passat el control de qualitat.

SINÒNIMS: També **no great shakes** (lit.: *cap gran sacsejada*, potser referint-se als jocs de daus) i **nothing to write home about** (lit.: *res de què valgui la pena escriure a casa*).

S

268) **salad days** — *anys o edat de la primera volada; temps de la innocència i la inexperiència*

Boys in their salad days will fall for any pretty face.

Els nois de la primera volada es deixaran enganyar per qualsevol cara bonica.

ORIGEN: Shakespeare encunyà aquesta frase en «**Antony and Cleopatra**» (1606) quan Cleopatra es penedeix de l'afer que tenia amb Cèsar i diu: "**My salad days, when I was green in judgment, cold in blood**" (*El temps de la meva primera volada, quan no tenia experiència i desconeixia la passió*).

NOTA LÈXICA: Destaquem el «phrasal verb» **fall for** = *deixar-se enganyar per* (ex.: **He fell for the scam and lost \$450** = *Es va deixar enganyar per l'estafa i perdé 450 dòlars*).

- 269) **save face** — *salvar les aparences*

Any attempt now by the government to save face is bound to be useless.

Qualsevol intent que el govern faci ara per salvar les aparences, segur que serà inútil.

ORIGEN: 1870. L'expressió **save face** es feia servir entre la comunitat britànica a la Xina a finals del segle XIX. Encara que no es troba l'expressió equivalent en xinès, sí que hi una expressió antònima, «tiu lien», que es tradueix en anglès per **lose face** (lit.: *perdre la cara*).

COMENTARI: Quan va unit amb un guionet, el terme pot fer d'adjectiu (ex.: **a face-saving strategy** = *una estratègia per a salvar les aparences*) i de nom (ex.: **It's too late for face-saving** = *És massa tard per a salvar les aparences*).

- 270) **save something for a rainy day** — *guardar una poma per a la set; no gastar, no consumir, etc., totalment una cosa prevenint una eventual necessitat futura*

Granny always told us to save something for a rainy day.

L'àvia sempre ens deia que guardéssim una poma per a la set.

ORIGEN: 1806. Literalment, *guardar una cosa per a un dia de pluja*.

COMENTARI: També es pot dir **keep, put by** i **set aside** en lloc de **save**.

SINÒNIMS: En són sinònims els «phrasal verbs» **sock away** i **salt away** (*guardar alguna cosa per a fer-la servir en el futur*).

- 271) **second to none** — *com no n'hi ha d'altre, de primera, el millor*

What you'll find there are good food and good drinks and a view that's second to none.

El que hi trobareu és bon menjar, bones begudes i una vista

272 - see stars

com no n'hi ha d'altra.

ORIGEN: 1791. Literalment, *segon a cap persona/cosa.*

COMENTARI: En l'obra «**The Comedy of Errors**» de Shakespeare, Angelo parla afalagadorament d'Antífol de Siracusa: "**Of credit infinite, highly belov'd, second to none that lives here**" (*De crèdit infinit, altament estimat, com no n'hi ha d'altre que visqui aquí*).

SINÒNIM: Esmentem el sinònim **beyond compare** (lit.: *més enllà de la comparació*).

NOTA GRAMATICAL: Si diem que una cosa és **second to none**, sovint implica que és única, cosa a què *res no pot ser comparat*, cas en què l'anglès fa servir **unique**. En canvi, quan *unic* vol dir *sol en el seu gènere* es tradueix en anglès per **only**. Exemples: *La Terra és única; és l'únic planeta que tenim* = **The Earth is unique; it is the only planet we have.**

272) **see stars** — *veure les estrelles, veure la padrina, sentir vivament un dolor*

I hit my head on the cupboard door and was seeing stars for a few seconds.

Em vaig clavar un cop al cap a la porta de l'armari i vaig veure les estrelles durant uns quants segons.

ORIGEN: 1880. Metàfora de la sensació subjectiva de flaixos de llum, sobretot a conseqüència d'un cop al cap.

NOTA LÈXICA: A vegades hi ha confusions pel que fa a la traducció en anglès dels verbs *veure* i *mirar*. A saber, *veure* es tradueix sempre per **see saw seen**: *veure una cosa, ho he vist amb els propis ulls* = **see something, I've seen it with my own eyes**. En canvi, *mirar* es tradueix de dues maneres: quan es destaca l'aspecte de coses o persones estàtiques es tradueix per **look (at)** —p.e., *mirar fotos* = **look at photos**—, mentre

275 - set the cat among the pigeons

que es tradueix per **watch** quan hi ha moviment: *mirar la televisió* = **watch TV**.

- 273) **seed money** — *capital llavor; diners que s'usen per a establir un projecte, una empresa, etc.*

Several research grants provided seed money to get the project started.

Diverses beques d'investigació van proporcionar capital llavor per a començar el projecte.

ORIGEN: 1943. Originàriament volia dir aquella part del benefici que es reinverteix en una empresa per a assegurar-ne el creixement.

SINÒNIMS: També es diu **seed capital** i **start-up capital/money**.

NOTA LÈXICA: En anglès hi ha dues menes de *beques*: una pensió gratuïta atorgada a un estudiant s'anomena **scholarship**, mentre que la dotació de fons per a qualsevol propòsit específic es diu **grant**.

- 274) **sell like hotcakes** [Am.] — *vendre's com el pa*

The new Strombers CD is selling like hotcakes.

El nou CD dels Strombers es ven com el pa.

ORIGEN: 1839. Originàriament, els **hotcakes** eren pastissos de farina de blat de moro fregits amb greix de porc o d'ós. Aquesta dita sembla indicar que eren molt populars.

SINÒNIMS: També es diu **sell like crazy**. A més esmentem una expressió amb sentit similar: **be all the rage** (lit.: *ser tot la voga*).

- 275) **set the cat among the pigeons** [Br.] — *esvalotar el galliner, fer o dir alguna cosa que causa problemes i fa enfadar la gent*

The mayor really set the cat among the pigeons with his

276 - sharp as a tack

comments on sexual aggression.

L'alcalde realment va esvalotar el galliner amb els seus comentaris sobre agressions sexuals.

ORIGEN: 1841. Literalment, *posar el gat entre els coloms*.

SINÒNIMS: Entre els molts sinònims d'aquesta expressió podem destacar (amb els sentits literals) **make/raise a stink** (*fer pudor*), **upset the apple cart** (*bolcar el carro de les pomes*), **make waves** (*fer ones*) i **rock the boat** (*balandrejar la barca*).

NOTA LÈXICA: Pel que fa a les traduccions en anglès de la preposició *entre*, **between** pot descriure la relació entre dos objectes o persones o bé la relació entre molts, considerats un per un. En canvi, la preposició **among** s'aplica sempre a més de dos objectes o persones, sense destacar-los individualment. Exemples: **I sit between Mar and Doris** = *Sec entre la Mar i la Doris*; **The Ports de Tortosa-Beseit is located between three natural parks** = *Els ports de Tortosa-Beseit se situen entre tres parcs nacionals*; **There were no men among the survivors** = *No hi havia cap home entre els supervivents*.

276) **sharp as a tack** — *més llest que una mostela, saber-la llarga, viu com (la pólvora / una centella)*

This rascal always seems to come out on top; he's sharp as a tack.

Aquest ganàpia sempre se surt amb la seva; és més llest que una mostela.

ORIGEN: 1899. Per una banda, **tack** vol dir *xinxeta*, que és **sharp** (*aguda*) perquè acaba en punta prima. Per l'altra, **sharp** també vol dir *hàbil i enginyós*, i d'aquí ve el joc de paraules.

SINÒNIMS: També **sharp as a razor** (**razor** = *navalla*). A més, vet aquí una selecció de sinònims (amb les traduccions literals): **nobody's fool** (*el boig de ningú*), **quick on the uptake**

278 - shoot the breeze

(*comprendre ràpidament les coses*), **smart as a whip** (*llest com un fuet*) i **on the ball** (*a la pilota*).

NOTA LÈXICA: Tant l'anglès com el català tenen un gran ventall d'expressions per a persones problemàtiques; vet-ne aquí unes quantes: **blackguard** (*poca-solta*), **cad** i **knave** (*brètol*), **rapsallion** i **scamp** (*ganàpia*), **rogue** i **scoundrel** (*galifardeu*) i **villain** (*criminal*).

- 277) **shoot off one's mouth** — *xerrar/parlar pels descosits; parlar més del compte, sobretot imprudentment*

Well, if you hadn't shot your mouth off, the judge probably would have let you off with a fine.

Bé, si no haguessis xerrat pels descosits, segurament el jutge només t'hauria posat una multa.

ORIGEN: 1864. El «phrasal verb» **shoot off** vol dir *descarregar (una arma)*, cosa que pot tenir conseqüències negatives si no es fa amb cura.

COMENTARI: Un altre sentit de **shoot off** és *marxar sobtadament d'un lloc*.

SINÒNIMS: Hi ha també les frases fetes **run off at the mouth** (*xerrar més del compte*) i **blow one's own horn** = *posar-se medalles (a un mateix)*.

- 278) **shoot the breeze** [Am.] — *fer petar la xerrada*

So he called me in December, ostensibly just to shoot the breeze.

Així em va trucar pel desembre, aparentment només per fer petar la xerrada.

ORIGEN: 1944. Aquí el sentit de **shoot** és el mateix que en l'expressió **shoot the rapids** (*baixar/descendir els ràpids d'un riu*), suggerint el flux d'una conversa.

279 - show one's true colors

SINÒNIMS: També es diu **chew the fat** (lit.: *mastegar el greix*) i **shoot the bull**. Aquí **bull** és una abreviatura de **bullshit** [vulg.] = *caca de la vaca*, amb la diferència que l'expressió vulgar sempre es refereix a falsedats.

279) **show one's true colors** — *ensenyar el llautó, veure la veritable naturalesa d'una cosa*

I'm convinced that when the chips are down he'll show his true colors and flee.

Estic convençut que a l'hora de la veritat ensenyarà el llautó i fugirà.

ORIGEN: 1702. Aquí el mot **colors** es refereix a la *bandera* o l'*escut d'armes* que els vaixells mostraven quan entraven en batalla. A vegades ensenyaven una bandera d'un país diferent per enganyar el seu oponent i, en acostar-s'hi, canviaven la bandera falsa per la bandera real (així, *mostrant els seus colors veritables*) i atacaven.

NOTA LÈXICA: L'expressió **when the chips are down** al·ludeix a les fitxes de pòquer: quan s'han fet totes les apostes, totes les fitxes són al centre de la taula i és l'hora de la veritat, és a dir, l'hora d'ensenyar les cartes per determinar el guanyador.

280) **sit on one's hands** — *fer el dropo, no fer res quan s'hauria d'actuar*

Things aren't going to improve if you just sit on your hands!

Les coses no milloraran si només fas el dropo!

ORIGEN: 1926. Literalment, *seure a les mans*; la dita és un metàfora de la passivitat; òbviament, algú que seu damunt les mans no està gaire actiu.

SINÒNIMS: Una altra expressió amb un sentit molt similar és **to not lift a finger** (lit.: *no aixecar un dit*). A més, el «phrasal

verb» **hold back from** té un sentit similar, però pot suggerir prudència (ex.: **He held back from saying what he really thought** = *Es va refrenar de dir el que pensava de debò*).

NOTA LÈXICA: Els mots **just** i **only** són sinònims quan volen dir *només* —ex.: *Només tinc deu dòlars* = **I only/just have ten dollars**. Ara bé, com que **just** es fa servir per a indicar una cosa que ha passat fa poc —ex.: *I've just seen her* = *Acabo de veure-la—*, cal vigilar de no crear oracions ambigües; per exemple, **I have only paid half** vol dir *Només n'he pagat la meitat*, mentre que **I have just paid half** pot voler dir *He acabat de pagar-ne la meitat*.

- 281) **skin and bones** — *un sac d'ossos, begut de galtes, prim com una canya; no tenir sinó la pell i l'os*

Many of the refugees were nothing but skin and bones.

Molts dels refugiats eren com un sac d'ossos.

ORIGEN: 1456. Literalment, *pell i ossos*; aquesta expressió hiperbòlica sovint va precedida pel gir **nothing but**. La dita "**he's nothing but skin and bones**" (*no és sinó pell i ossos*) va aparèixer l'any 1578 en el «**Thesaurus Linguae Romanae et Britannicae**» del bisbe Thomas Cooper.

SINÒNIM: Encara que no és tan freqüent, la traducció literal de *un sac d'ossos*, **a bag of bones**, també es fa servir.

NOTA GRAMATICAL: Quan els pronoms indefinits *ningú* i *res* fan de subjecte d'oracions negatives es tradueixen sempre per **nobody** (o **no one**) i **nothing**, respectivament; l'ús de **anybody/anyone** o **anything** seria incorrecte. Exemples: *Ningú no va venir* = **Nobody came** (no ~~**Anybody didn't come**~~); *Res no ha canviat* = **Nothing has changed** (no ~~**Anything hasn't changed**~~).

282 - sleep like a log

- 282) **sleep like a log** — *dormir com un soc, dormir com un beneit*
I wish I could sleep like a log.

Tant de bo que pogués dormir com un soc.

ORIGEN: 1833. En anglès, el tronc d'un arbre viu s'anomena **trunk**, mentre que **log** és la secció del tronc d'un arbre caigut o talat, que es pot traduir per *soc* (un tros del tronc separat de l'arbre).

COMENTARI: La *soca* és la part inferior del tronc, que resta a terra amb les arrels quan es talla l'arbre, que en anglès s'anomena **stump**.

SINÒNIMS: En són sinònims **sleep like a baby** (lit.: *dormir com un nadó*) i **sleep like a top** (lit.: *dormir com una baldufa*).

NOTA GRAMATICAL: Es pot traduir en anglès la locució *tant de bo* per «**wish someone/something would**» (ex.: *Tant de bo que paressin de fumar = I wish they would stop smoking*) i per «**wish someone/something + simple past**» (ex.: *Tant de bo que fóssiu aquí = I wish you were here*). Per a més detalls, vegeu l'article 25, *Tant de bo que així fos!*, de les pàgines de l'*Anglès difícil* a visca.com.

- 283) **small potatoes** — *vuits i nous (i cartes que no lliguen), coses insignificants*

All these details are small potatoes; what's really important is the final cost.

Tots aquests detalls són vuits i nous; el que és realment important és el cost final.

ORIGEN: 1835. Literalment, *patates petites*. La implicació és que no cal prendre's la molèstia de collir les patates petites.

COMENTARI: El gir **small potatoes** també es pot referir a les persones; ex.: **He acts like a bigshot, but he's really small potatoes** = *Es comporta com si fos un peix gros, però de fet*

és insignificant.

SINÒNIMS: N'és un sinònim **small beer** (lit.: *cervesa petita*). A més, la locució **small change** es refereix a una suma poc important; ex.: **Even for Microsoft, 13 billion dollars is not small change** = *Fins i tot per a Microsoft, 13.000 milions de dòlars no és pas xavalla.*

NOTA GRAMATICAL: En anglès, **a billion** correspon en català a *mil milions*; un *bilió* català en anglès és un **trillion** (un 1 seguit de dotze zeros).

- 284) **smell a rat** — *haver-hi gat amagat; haver-hi un motiu, un maneig ocult*

I would have had to be pretty dumb not to smell a rat in that situation.

Hauria hagut de ser bastant toix per a no saber que en aquesta situació hi havia gat amagat.

ORIGEN: 1602. Literalment, *fer olor de rata*. Pot ser que s'al·ludeixi a la pudor d'una rata morta o bé a l'acte d'un gat ensumant una rata.

SINÒNIMS: En són sinònims **have a sneaking suspicion** (lit.: *tenir una sospita furtiva*), **there be something fishy** (*haver-hi una cosa que feia olor de peix*) i **there be jiggery-pokery** (sense sentit literal).

NOTA LÈXICA: Observem que l'adjectiu **pretty**, que sol voler dir *bonic*, també és un adverbi que vol dir *bastant*.

- 285) **snap election** — *elecció anticipada*

They're confident of winning a snap election.

Confien a guanyar unes eleccions anticipades.

ORIGEN: 1905. El mot **snap** representa un so sec i onomatopoeic que correspon si fa no fa al *c/lec* català. Com a

286 - someone's ears burn

adjectiu vol dir *sobtat*; per exemple, a **snap decision** = *una decisió espontània o inesperada*.

NOTALÈXICA: En el cas que el verb *guanyar* impliqui algun tipus de victòria, es tradueix en anglès per **win won won**; si és sinònim de *vèncer*, es tradueix per **beat beat beaten**; si es tracta d'augmentar una cosa, es tradueix per **gain**, i si el complement és *diners*, es tradueix per **earn** o **make made made**. Exemples: *guanyar un partit* = **win a match**; *guanyar l'altre equip* = **beat the other team**; *guanyar pes* = **gain weight**, i *guanyar diners* = **earn/make money**.

286) **someone's ears burn** — *xiular a algú les orelles*

We were talking about you last night; weren't your ears burning?

Ahir a la nit parlàvem de tu; no et xiulaven les orelles?

ORIGEN: 1607. La idea que es piquen o es cremen les orelles d'algú de qui un altre parla s'esmenta en la «*Història natural*» de Plini el Vell (77 dC; vol. 28, cap. 5): «*Quin et absentes tinnitu aurium præsentire sermones de se receptum est*»; en anglès: "**Those absent are warned by a ringing of the ears when they are being talked about**" (*Els absents són avisats per una xiulada de les orelles quan algú altre parla d'ells*).

COMENTARI: De fet, l'expressió catalana vol dir *arribar a algú notícia del que diuen d'ell en absència seva*, mentre que la locució anglesa vol dir que algú és conscient (telepàticament?) que algú parla d'ell.

287) **sow one's wild oats** — *fer el fadrinatge; lliurar-se a l'aventura o a la promiscuïtat en la joventut*

Don't worry about Toni, he'll settle down once he's sown his wild oats.

289 - speak one's mind

No us preocupeu per en Toni: posarà seny quan hagi fet el fadrinatge.

ORIGEN: 1576. Literalment, *sempurar la civada silvestre*. L'expressió al·ludeix als agricultors sense experiència que utilitzen la llavor de la civada silvestre (que no dona fruit).

COMENTARI: En l'obra «**The Honest Ghost**» (1658), Richard Braithwaite diu: "... those wild oats youth has sowne, old age must reap" (... aquella civada silvestre que la joventut ha sembrat, la vellesa haurà de segar-la).

NOTA LÈXICA: Observem que es pronuncien igual els verbs **sow sowed sown** (*sempurar*) i **sew sewed sewn** (*cosir*) (/sóu sóud sóun/).

288) **speak of the devil** — *parlant del dimoni*

Speak of the devil, there he is now, the tall fellow who just came in.

Parlant del dimoni, vet aquí les banyes, l'home alt que acaba d'entrar.

ORIGEN: 1666. L'expressió **speak of the devil** és una abreviatura de **speak of the devil and he is sure to appear**, expressió que vol dir que si parles del diable pots cridar-li l'atenció i apareixerà.

NOTA LÈXICA: Observem que **speak spoke spoken** correspon a *parlar* i **talk** (pronunciat /tòc/) correspon a *enraonar*, que implica conversació. Per tant, quan en català fem referència a una conversa i l'ús del verb *enraonar* seria correcte, la traducció més adequada és **talk**.

289) **speak one's mind** — *parlar sense embuts, amb franquesa, no tenir pèls a la llengua*

Since Sylvia was ninety-nine, she felt entitled to speak her

290 - spin one's wheels

mind.

Com que la Sylvia tenia noranta-nou anys, considerava que tenia el dret de parlar sense embuts.

ORIGEN: 1530. Literalment, *parlar la ment*, que evoca el nom de l'assemblea legislativa: *parlament*.

SINÒNIMS: En són sinònims el «phrasal verb» **speak out** (lit.: *parlar obertament*) i les expressions: **speak one's piece** (lit.: *parlar la peça*) i **have one's say** (lit.: *tenir paraula*). A més, el «phrasal verb» **sound off** vol dir *expressar-se estrepitosament, inoportunament*.

NOTA LÈXICA: La conjunció **since** té dos valors: causal, traduït en català per *com que* o *ja que*, i temporal, traduït per *des que*. Quan es considera que podria haver-hi dubtes, es pot remarcar el valor temporal anteposant al mot **since** l'adverbi **ever**. Exemples: **Since you have lived in Paris...** = *Com que has viscut a París...*; **Ever since you have lived in Paris...** = *Des que vius a París...* Observem que la combinació «*des que* + temps de present» correspon en anglès a «**since** + temps de present perfect» (ex.: *Des que sóc aquí tinc fred* = **Since I've been here I've felt cold**).

290) **spin one's wheels** [Am.] — *sebrar en l'arena, tirar aigua al mar, esforçar-se en va*

We've been working on this project for three years, but we've just been spinning our wheels.

Fa tres anys que treballem en aquest projecte, però només sembrem en l'arena.

ORIGEN: 1960. Literalment, *fer girar les rodes*. La frase feta evoca la imatge d'un vehicle encallat en la neu o la sorra.

COMENTARI: Recordem que el mot **wheel** vol dir *roda, peça circular rígida que gira al voltant d'un eix* i que **tire/tyre** vol dir

pneumàtic.

NOTA GRAMATICAL: La combinació catalana «*fa* + temps + *que* + temps de present» es tradueix en anglès per «subjecte + **present perfect** + **for** + temps». Exemples: *Fa una hora que som aquí* = **We have been here for an hour**; *Fa temps que portem dol* = **We've been in mourning for a long time**.

- 291) **split hairs** — *filat massa prim, cercar tres peus al gat*
I don't want to split hairs but it's more a darker shade of yellow than orange.

No vull filar massa prim, però és un matís fosc tirant cap a groc més que cap a taronja.

ORIGEN: 1696. La imatge que evoca **split hairs** és la d'esberlar, potser amb una navalla, un sol cabell, cosa que seria fer-ne un gra massa.

SINÒNIMS: Dos verbs sinònims són **quibble** i **nitpick**.

NOTA LÈXICA: Pel que fa a les ombres, una àrea privada de llum sense ni forma ni definició en anglès s'anomena **shade**, mentre que una ombra amb límits definits i que reproduïx la silueta del cos opac s'anomena **shadow**. A més, **shade** també vol dir *lleugera diferència* o *matís*; ex.: «**Fifty Shades of Grey**» (*Cinquanta matisos d'en Grey*), en anglès, un joc de paraules: **shades of grey** = *matisos del color gris*, **shades of Grey** = *matissos del senyor Grey*.

- 292) **split one's sides** — *petar-se/pixar-se/rebentar-se de riure*
When she spilled her drink in his lap, his wife split her sides laughing.

Quan ella va vessar la seva beguda a la falda d'ell, la seva dona [d'ell] va petar-se de riure.

ORIGEN: 1615. En aquest context, **split** vol dir *esberlar* i **sides**

293 - stand on ceremony

es pot traduir pels *costats del cos*. La idea és que hom riu tant que es fan clivelles als costats.

SINÒNIMS: També **laugh one's head off** (lit.: *riure tant que el cap cau fora del cos*), **to die laughing** (lit.: *morir-se de riure*) i **roll in the aisles** (lit.: *rodolar en els corredors*).

293) **stand on ceremony** — *fer compliments; actuar amb una formalitat excessiva*

Don't stand on ceremony; make yourself a drink and help yourself to the food.

No facis compliments; pren alguna cosa per beure i, pel que fa al menjar, tu mateix.

ORIGEN: 1786. El verb **stand stood stood**, que normalment vol dir *estar dret*, aquí té el sentit d'insistir en alguna cosa.

COMENTARI: Un ús primerenc d'aquesta expressió, amb un sentit ben diferent, es troba en l'obra «**Julius Caesar**» (1599), de Shakespeare, quan Calpúrnia diu: "**Caesar, I never stood on ceremonies, Yet now they fright me**" (*Cèsar, mai no he fet cas dels mals averanys, però ara m'espanten*).

NOTA GRAMATICAL: La traducció literal de l'expressió **help yourself** (lit.: *ajuda't a tu mateix*) pot semblar una mica freda o fins i tot maleducada, però és perfectament correcta; equival a *Ets a casa teva*.

294) **stand to reason** — *ser de raó, ser lògic*

It stands to reason that she wants to help her son.

És de raó que vulgui ajudar el seu fill.

ORIGEN: 1659. En aquest context, el verb **stand** vol dir *prendre una postura, mantenir-se ferm*, i el substantiu **reason** vol dir *el que és raonable*.

SINÒNIM: N'és un sinònim **hold water** (lit.: *aguantar/contenir*)

296 - straight from the horse's mouth

l'aigua); ex.: **Your argument just doesn't hold water** = *El teu argument simplement no (és lògic / s'aguanta per enlloc).*

- 295) **start from scratch** — *fer foc nou, començar de zero*
Uber has decided to scuttle its self-driving car program and start from scratch.

Uber ha decidit de posar fi al programa d'automòbils sense conductor i fer foc nou.

ORIGEN: 1907. El **scratch** en aquest cas fa referència a una línia dibuixada a terra des d'on comença una cursa. Així tothom parteix del mateix lloc, de zero.

COMENTARI: A la cuina, **start from scratch** es refereix a preparar un plat amb els ingredients bàsics, sense fer servir productes comercials, com ara un **baking mix** (una barreja d'ingredients utilitzada per a cuinar al forn).

SINÒNIMS: Les expressions **make a fresh start**, **make a new beginning** i **wipe the slate clean** (lit.: *netejar la pissarra*) tenen sentits molt semblants.

NOTA LÈXICA: El verb **scuttle** s'usa en anglès per a significar *barrinar una nau*; en el nostre exemple té un sentit metafòric.

- 296) **straight from the horse's mouth** — *de bona font, per bon conducte, d'una font fiable*

I have it straight from the horse's mouth that tomorrow's exam will deal mostly with Plato's Republic.

Sé de bona font que l'examen de demà tractarà principalment de la República de Plató.

ORIGEN: 1928. Literalment, *directament de la boca del cavall*. Pot ser que es refereixi al fet que es determina l'edat d'un cavall examinant-ne la dentadura, o bé a un **racing tip** (*informació confidencial sobre el resultat d'una cursa de*

297 - strike it rich

cavalls) que ve directament del cavall que corre.

SINÒNIM: L'adjectiu compost **firsthand** (*de primera mà*) també s'usa en aquest sentit (exs.: **firsthand knowledge** i **firsthand information**).

NOTA GRAMATICAL: Observem que l'ús del genitiu saxó és obligatori en expressions temporals; exs.: *el diari d'avui* = **today's newspaper** (no ~~the newspaper of today~~); *l'examen de la setmana passada* = **last week's exam** (no ~~the exam of last week~~).

- 297) **strike it rich** — *fer-se la barba d'or, fer diners, omplir-se les butxaques*

During the California gold rush, everybody expected to strike it rich, but few ever did.

Durant la febre de l'or de Califòrnia, tothom esperava fer-se la barba d'or, però ben pocs van reeixir-hi.

ORIGEN: 1834. Literalment, *tocar riquesa*; vol dir *fer-se molt ric de cop*. La dita al·ludeix a l'expressió **strike gold**, que vol dir *descobrir or*.

SINÒNIMS: També **strike it lucky** (lit.: *colpejar la sort*) i **strike oil** (lit.: *colpejar petroli*). A més en són sinònims **hit the jackpot** (*guanyar el primer premi*) i **make a killing** (lit.: *fer una matança*).

- 298) **strut one's stuff** — *fer gala de, ostentar, lluir-se*

The club gave six up-and-coming comics twenty minutes each to strut their stuff.

El club va donar a sis còmics emergents vint minuts a cadascun per a fer gala de les seves habilitats.

ORIGEN: 1922. Literalment, *fatxendejar de les qualitats*.

SINÒNIMS: N'és sinònim el «phrasal verb» **show off**.

NOTA LÈXICA: Un dels sentits del «phrasal verb» **come up** és *tenir cada vegada més èxit*; ex.: **John's coming up in the world** = *En John té cada vegada més èxit*. D'aquest verb deriva l'adjectiu **up-and-coming** (*en trajectòria per a l'èxit; prometedor*).

- 299) **sweat blood** — *suar la gota negra, suar sang i aigua, suar tinta*
The players share the ball, they trust each other and they sweat blood for their teammates.

Els jugadors comparteixen la pilota, confien els uns amb els altres i suen la gota negra pels seus companys.

ORIGEN: 1713. Literalment, *suar sang*; l'expressió al·ludeix a l'agonia de Jesús a Getsemaní [KJV, Lluc 22, 44]: "**and his sweat was as it were great drops of blood...**" (*i la seva suor era com gotes de sang...*).

SINÒNIMS: Un «phrasal verb» amb el mateix sentit és **slave away** (lit.: *treballar com un esclau*) i dos sinònims nord-americans són **bust one's ass/butt** [vulg.] (lit.: *trencar el cul*) i **work one's ass/butt off** [vulg.] (lit.: *treballar tant que caigui el cul*).

- 300) **sweeten the pill** — *daurar la píndola, presentar una cosa desagradable sota un aspecte favorable*

Improving public services is one way to sweeten the pill when taxes go up.

La millora dels serveis públics és una forma de daurar la píndola quan els impostos s'apugen.

ORIGEN: 1654. Literalment, *endolcir la píndola*.

COMENTARI: Esmentem la cançó «**A Spoonful of Sugar (helps the medicine go down)**» (*Una cullerada de sucre fa que la medecina baixi més bé*) de la versió de la pel·lícula «**Mary**

301 - take action

Poppins» de Walt Disney, composta per Robert i Richard Sherman.

SINÒNIMS: En són sinònims **sugar the pill** i **gild the pill**.

T

301) **take action** — *prendre mesures*

The city is going to take action against noisy motorbikes.

La ciutat prendrà mesures contra les motos sorolloses.

ORIGEN: 1551. Literalment, *prendre acció*.

COMENTARI: Aquesta dita sol anar seguida o bé pel gir «**against** + nom» («*contra* + nom»), com en l'exemple, o bé per l'infinitiu **to** (en català, el gir «*per* + infinitiu»). Exemple: **We plan to take action to resolve the dispute** = *Pensem prendre mesures per resoldre la disputa*.

SINÒNIM: N'és sinònim el «phrasal verb» **step in** (ex.: **The government stepped in to end the strike** = *El govern va intervenir per posar fi a la vaga*).

302) **take for granted** — *donar per suposat, per fet, per segur*

The simple joys of motherhood, so easily taken for granted, were, for Magda, extraordinary.

Les simples alegries de la maternitat, que es donen per suposades tan fàcilment, eren, per a la Magda, extraordinàries.

ORIGEN: 1615. Literalment, *prendre per donat*. El participi **granted** és del verb **grant** (*atorgar, concedir, donar*).

COMENTARI: També vol dir *subestimar o infravalorar algú/quelcom* (ex.: **Too many men take their wives for granted** = *Massa homes no valoren prou les seves dones*).

SINÒNIMS: El verb anglès **assume** (que no sol voler dir *assumir*)

304 - take it to heart

pot ser sinònim de **take for granted**: **I assume you're coming** = *Dono per fet que vindràs*. Esmentem també l'expressió **you can bank on it** (*pots comptar amb això*).

NOTA LÈXICA: Hi ha sovint diferències de connotació entre sinònims segons la seva procedència. Per exemple, **motherhood**, d'arrel germànica, té aspecte íntim i sincer, mentre que el seu sinònim d'arrel llatina, **maternity**, sona formal i científic.

- 303) **take heart** — *tirar endavant, fer via; amunt i crits!, pit i fora!*
In this world you will have trouble, but take heart! I have overcome the world (KJV, Jn 16:33).

En aquest món passareu tribulacions, però tireu endavant! Jo he vençut el món.

ORIGEN: 1530. Literalment, *prendre cor*. En aquesta expressió, **heart** = *coratge*.

SINÒNIMS: En són sinònims els «phrasal verbs» **buck up**, **cheer up** i **perk up**; ex.: **Buck/Cheer/Perk up! Things are bound to improve** = *Pit i fora! De segur que les coses milloraran*.

- 304) **take it to heart** — *prendre-s'ho a la valenta*
Be careful what you say; she takes everything to heart.
Compte amb el que dius; ella s'ho pren tot a la valenta.

ORIGEN: 1535. Literalment, *prendre una cosa al cor*.

COMENTARI: Antigament, **take something to heart** volia dir *guardar alguna cosa al cor*.

SINÒNIMS: D'una persona molt sensible també en diem **thin-skinned** (*ser susceptible, tenir la pell molt prima*) i **easily hurt** (*que s'ofèn fàcilment*).

305 - take its toll

- 305) **take its toll** — *passar factura, tenir conseqüències negatives per a algú*

Overeating can take its toll.

Menjar massa pot passar factura.

ORIGEN: 1909. Originàriament el nom **toll** volia dir *quota o impost*, però avui dia sol significar *peatge*.

NOTA GRAMATICAL: Recordem que la contracció de **it is** o **it has** és sempre **it's**. Exemples: *és difícil = it's difficult, ha estat difícil = it's been difficult*. En canvi, el mot **its** (sense apòstrof) és possessiu: *El riu va sortir de mare = The river overflowed its banks*.

NOTA LÈXICA: El prefix **over** sovint té el sentit de *superar el límit*, com en l'exemple: **overeat** = *menjar massa*. També en són exemples **overcome** (*vèncer, superar*), **overthrow** (*esfondrar, bolcar*) i **overdue** (*dit d'un esdeveniment que no es duu a terme o no va succeir a l'hora*; p.e.: **The bus is ten minutes overdue** = *L'autobús va amb deu minuts de retard*).

- 306) **take pains** — *matar-s'hi, posar-hi el coll, ser meticulós, rompre's (la cara / l'esquena)*

They took pains to make sure that they had read the instructions thoroughly.

S'hi van matar per assegurar-se que havien llegit minuciosament les instruccions.

ORIGEN: 1577. Literalment, *prendre treballs o esforços*. Observem que la forma **pain** vol dir *dolor*, però que en plural significa *afanys*, etc.

COMENTARI: En *Othello*, acte I, escena 3, Shakespeare escriu: **"She gave me for my pains a world of sighs"** (*Per l'esforç que vaig fer, em donà un món de sospirs*).

SINÒNIMS: Esmentem els sinònims següents amb els sentits

308 - take the bull by the horns

literals corresponents: **make an effort** (*fer un esforç*), **put oneself out** (*fer fora un mateix*) i **go out of one's way** (*desviar-se del camí d'un mateix*).

NOTA LÈXICA: La locució **make sure** (i el sinònim **be sure**) es fa servir molt en expressions imperatives; ex.: **Make sure you ask your friends' permission before posting their pictures on Facebook** = *Assegura't de demanar el permís dels amics abans de posar les seves fotos a Facebook*.

- 307) **take someone down a peg** — *fer abaixar els fums a algú, fer baixar algú del pedestal*

He's a pompous oaf, someone should take him down a peg.
És un fatxenda, algú hauria de fer-li abaixar els fums.

ORIGEN: 1800. Potser l'expressió fa al·lusió a les diverses quantitats i qualitats que s'han mesurat amb l'ús de **pegs**, és a dir, *piquetes* o *clavilles*.

SINÒNIMS: També **take someone down a notch** (**notch** = *osca*). A més, en són sinònims l'expressió **cut someone down to size** (lit.: *redueix la mida d'algú tallant*) i els «phrasal verbs» **put down** i **run down**.

NOTA LÈXICA: Tant l'auxiliar modal **should** com el modal marginal **ought to** tradueixen la perífrasi catalana *hauria de* (i variants) quan aquesta expressa el consell, l'obligació moral o el que sembla probable. La diferència principal és que **ought to** no se sol utilitzar en negacions ni preguntes. Exemples: *No hauries d'anar-hi* = **You shouldn't go there** (més usual que **You ought not to go there**); *Què hauria de fer?* = **What should I do?** (més usual que **What ought I to do?**).

- 308) **take the bull by the horns** — *agafar el bou per les banyes*
Nothing will happen unless you're willing to take the bull by

309 - take the rap

the horns and make it happen.

No passarà res a no ser que estiguis disposat a agafar el bou per les banyes i fer que passi.

ORIGEN: 1758. És evident la correspondència amb l'expressió catalana.

COMENTARI: Aquesta expressió també es fa servir amb els verbs **grasp, grab** i **seize**.

SINÒNIMS: Una expressió afí, **jump in with both feet** (*entrar-hi a sang calenta*; lit.: *saltar-hi amb tots dos peus*), implica imprudència. Una dita hiperbòlica és **take one's life in one's hands** (*arriscar-hi la vida*). A més hi ha les expressions sinònimes **take the plunge** (lit.: *agafar el cabussó*) i **meet a situation head-on** (*afrontar una situació directament*).

309) **take the rap** — *pagar els plats trencats, haver d'endurar culpes no del tot pròpies*

I'm not going to take the rap for an action I was against in the first place.

No pagaré els plats trencats per una acció a què m'oposava de bon principi.

ORIGEN: 1919. Com a verb, el mot **rap** sol voler dir *colpejar* o *tustar* i, com a nom, *càstig* o *sentència penitenciària*; el verb **take took taken**, en aquest context, vol dir *acceptar*. Per tant, literalment **take the rap** vol dir *acceptar el càstig*.

COMENTARI: N'és un antònim **beat the rap** = *escapar-se del càstig, evadir la condemna*.

SINÒNIM: N'és un sinònim **be the scapegoat** = *ser el cap de turc*.

310) **take your time!** — *no vagis de bòlit, no et precipitis!*

Take your time! Remember, haste makes waste.

311 - talk a blue streak

No vagis tan de bòlit! Recorda: a poc a poc i bona lletra.

ORIGEN: 1602. Literalment, *pren el temps!*, o sigui, prendre el temps necessari per a fer alguna cosa correctament.

SINÒNIM: També es pot dir **don't rush/hurry** (*no tinguis/tingueu pressa*).

NOTA LÈXICA: La traducció literal de la dita **haste makes waste** és *la pressa produeix un malbaratament (de temps)*.

311) **talk a blue streak** — *parlar pels descosits*

After two glasses of wine she was talking a blue streak.

Després de dues copes de vi parlava pels descosits.

ORIGEN: 1895. Literalment, *parlar un raig blau*. La dita al·ludeix a un llampec, tant pel que fa a la rapidesa com a la intensitat.

SINÒNIMS: Una expressió semblant és **talk someone's ear off** (lit.: *parlar tant que l'orella de l'altre se separa del cap i cau*).

A més, els verbs **babble**, **chatter**, **gabble** i **prattle** corresponen al verb català *garlar* (*parlar de coses fútils*).

NOTA LÈXICA: L'anglès no disposa de cap temps que correspongui directament a l'imperfet català, i cal traduir aquest segons l'ús que se'n fa. A saber, quan hi ha la possibilitat de remarcar la durada d'una acció expressada en l'imperfet amb el gir «imperfet d'estar + gerundi», se sol traduir en anglès per **past continuous** («**was/were** + gerundi»), com en el cas del nostre exemple. En canvi, si el verb en qüestió no admet una construcció contínua, l'anglès sol traduir-lo en temps de **simple past** (p.e.: *Volia anar-me'n = I wanted to leave*). Finalment, el gir «*abans* + temps imperfet», que s'usa per a parlar d'accions i estats que s'esdevenien o existien en el passat però ara no, es tradueix en anglès per la locució «**used to** + **simple infinitive**» (ex.: *Abans treballava a Reus = He used to work in Reus*).

312 - talk trash

312) **talk trash** — *dir fàstics, parlar despectivament*

In the NBA players can be penalized for talking trash.

En l'NBA, els jugadors poden ser penalitzats per dir fàstics.

ORIGEN: 1947. Literalment, *parlar escombraries*. Existeix també el verb **trash-talk**. Totes dues expressions són exemples de la llengua vernacle afroamericana.

COMENTARI: En el segle XIX, l'expressió significava *dir bestieses*. Vet aquí un exemple de Charles Hale en «**To-day: a Boston Literary Journal**» (1852): **A Frenchman will rather talk trash, knowing that he is talking trash, than remain silent** (*Un home francès s'estimarà més dir bestieses, sabent que diu bestieses, que no pas callar*).

SINÒNIMS: A diferència de **talk trash**, que normalment no té complement, solen tenir complements els sinònims **bad-mouth** — (ex.: **Don't bad-mouth your ex-girlfriend** = *No diguis fàstics de la teva ex-xicota*— i el «phrasal verb», **put down** (ex.: **The Aussies attempt to get the upper hand by putting down their opponents** = *Els australians intenten dominar els contrincants denigrant-los*).

313) **tell someone to get lost** — *engegar algú a pastar fang, engegar algú de mala manera*

If he bugs you, just tell him to get lost.

Si et molesta, engega'l a pastar fang.

ORIGEN: 1947. Literalment, *dir a algú que es perdi*.

SINÒNIMS: Són sinònimes de l'expressió imperativa **Get lost!** aquestes altres: **Go away!**, **Beat it!**, **Take a hike!** i **Piss off!** [vulg.]. Finalment hi ha l'expressió tabú **Fuck off!**, que només s'hauria de fer servir si hom està preparat perquè l'assumpte arribi a les mans.

NOTA LÈXICA: El substantiu **bug** vol dir *xinxar*, com també un

315 - test the waters

defecte de programari. A més, és important de tenir en compte que el verb anglès **molest** sol voler dir *assetjar sexualment*; per tant, si algú et molesta/empipa/emprenya val més emprar els verbs **bother** o **annoy**.

- 314) **tell tall tales/stories** — *explicar sopars de duro, falsificar o exagerar els fets per provocar admiració en els oients*

The men sat around the fire drinking whisky and telling tall tales.

Els homes seien al voltant del foc bevent whisky i explicant sopars de duro.

ORIGEN: 1889. Literalment, *explicar contes alts*, cas en què **tall** vol dir imaginari i exagerat; **tale** [Am.] i **story** [Br.] volen dir *conte*.

SINÒNIM: N'és un sinònim **fish story** (lit.: *conte de peixos*), ja que els pescadors solen parlar exageradament de la mida del peix que se'ls escapà.

- 315) **test the waters** — *sondar el terreny, prendre el pols, mirar de quin costat bufa el vent*

Before starting your business you should test the waters to get an idea of what the demand is for your product.

Abans d'engegar el negoci hauries de sondar el terreny per tenir una idea de quina demanda té el producte que vols vendre.

ORIGEN: 1984. Fa al·lusió al fet de comprovar la temperatura de l'aigua abans de ficar-s'hi.

SINÒNIMS: Dues expressions sinònimes són **send up a trial balloon** (*fer volar un globus sonda*) i **kite-fly** (lit.: *fer volar un estel*).

316 - that's a different kettle of fish

316) **that's a different kettle of fish** — *això ja són figues d'una altre paner, això són altres calces*

We're happy with the way North Korea has responded, but as for Iran, that's a different kettle of fish.

Estem contents amb la resposta de Corea del Nord, però pel que fa a l'Iran, això ja són figues d'una altre paner.

ORIGEN: 1897. Literalment, *un diferent bullidor de peix*, però en aquest cas, el **kettle** és un tipus d'olla o paella prou gran per a coure un peix sencer. Un altre exemple, de 1889: «**To ... manage their own local affairs will not satisfy Irishmen. What they want is a very different kettle of fish**» (*Controlar els afers locals no satisfarà els irlandesos. El que volen ja són figues d'un altre paner*).

SINÒNIMS: Un sinònim bo és **that's a horse of a different color** (lit.: *això és un cavall d'un altre color*).

317) **that's a fine/pretty kettle of fish!** — *embolica que fa fort!; la situació és ben complicada!*

I love you, but you love him, he loves her and she loves me. Now that's a fine kettle of fish!

T'estimo a tu, però tu l'estimes a ell; ell l'estima a ella i ella m'estima a mi. Embolica que fa fort!

ORIGEN: 1742. L'expressió al·ludeix a un pícnic escocès en què la gent menjava amb les mans salmó bullit, que és una manera de fer no gaire polida. En l'obra «**Joseph Andrews**» de Henry Fielding, Mrs. Tow-woose diu: "**Here's a pretty kettle of fish... we are like to have a funeral at our own expense**" = "*Embolica que fa fort! És probable que hi hagi un enterrament a costa nostra!*"

SINÒNIM: Una altra expressió que descriu una situació difícil és **open a can of worms** (lit.: *obrir una llauna de cucs*), que es pot

traduir en català per *obrir el meló*. Exemple: **Immigration? It's a good thing that they didn't open that can of worms!** = *La immigració? Van fer bé de no obrir aquest meló!*

- 318) **that's all she wrote!** [Am.] — *bona nit cresoll!, s'ha acabat el bròquil!, no hi ha res més a dir!*

He got bronchitis, it turned into pneumonia and that's all she wrote! He bought the farm!

Va contraure una bronquitis, es va convertir en una pneumònia i bona nit cresoll! Cap a l'altre barri!

ORIGEN: 1986. Literalment, *això és tot el que ella va escriure*. L'explicació més divertida d'aquesta expressió és que ve de les paraules d'un soldat trist que acaba de rebre una carta de la seva xicota. Els companys li demanen "Què diu?" Respon: "**Dear John**". Li demanen "Què més?" Contesta: "**That's all she wrote**". (Una carta "**dear John**" era argot per una carta que un soldat rep dient que la seva xicota l'ha abandonat.)

SINÒNIMS: En són sinònims **end of story** (lit.: *final del conte*), i una expressió semblant, coneguda com la salutació final dels dibuixos animats de «**Looney Tunes**», és **That's all folks!** (*Això és tot, companys!*).

- 319) **that's that!** — *ja està!, s'ha acabat el bròquil!; no hi ha res més a dir!*

The government in Madrid says that if they have to force Catalonia to stay, they will. And that's that!

El govern de Madrid diu que si han de forçar Catalunya a quedar-se, Catalunya es quedarà. I ja està!

ORIGEN: 1813. La dita expressa tant la idea que tot quedi resolt —ex.: **So we all agree? OK, that's that** = *Hi estem tots d'acord? Doncs, ja està*— com el fet de negar-se a continuar

320 - that's the ticket!

discutint: **You can't go out tonight and that's that!** = *Aquesta nit no pots sortir i no hi ha res més a dir!*

SINÒNIM: N'és sinònim **end of story** (lit.: *fi del conte*).

320) **that's the ticket!** — *això mateix!*

Measure twice, cut once! That's the ticket, my boy!

Mesura dues vegades, talla una vegada! Això mateix, fill meu!

ORIGEN: 1838. El mot **ticket** vol dir *entrada* o *bitllet*. És possible que l'expressió al·ludeixi a un bitllet guanyador de loteria o potser a una etiqueta de preu.

SINÒNIMS: Vet aquí tres sinònims amb els sentits literals: **way to go!** (*bona manera de fer!*), **atta boy!** (*visca, noi!*) i **good going!** (*ben fet!*). A més, té un sentit similar a **just what the doctor ordered** (lit.: *exactament el que va receptar el metge*).

NOTA LÈXICA: El proverbi **measure twice and cut once** ve del món de la fusteria: abans de tallar un tros de fusta, calia comprovar-ne les mides dos cops.

321) **that's the way the cookie crumbles** [Am.] — *així és la vida, què hi farem?; lloat sia Déu*

He was very upset when I told him I wanted a divorce, but that's the way the cookie crumbles.

Estava molt molestat quan li vaig dir que em volia divorciar, però així és la vida!

ORIGEN: 1955. Literalment, *així s'esmicola la galeta*.

SINÒNIMS: En són sinònims **that's the way it goes** (lit.: *així van les coses*), **such is life** (lit.: *així és la vida*) i **that's the way the ball bounces** (lit.: *així bota la pilota*). A més, n'hi ha un de molt vulgar, **shit happens** (*coses merdoses ocorren*).

323 - the best laid plans can go astray

- 322) **the apple of someone's eye** — *la nineta dels ulls, l'aleta del cor*
Little Billy was the apple of her eye, the spoiled son, the boy who could do no wrong.

El jove Billy va ser la nineta dels seus ulls, el fill consentit, el nen que no podia fer res malament.

ORIGEN: 1604. Aquesta expressió apareix primer en la **KJV**, Deuteronomi 32, 10: **He [God] kept him [Israel] as the apple of his eye** (... *el guardava com la nineta dels seus ulls*).

SINÒNIMS: En són sinònims **someone's pride and joy** (lit.: *l'orgull i l'alegria d'algú*), **someone's fair-haired boy** (lit.: *el noi de cabells rossos d'algú*) i **the light of someone's life** (lit.: *la llum de la vida d'algú*).

NOTA LÈXICA: El verb **spoil** també vol dir *fer malbé, espatllar* (p.e.: **The coast has been spoiled by development** = *La urbanització ha fet malbé la costa*).

- 323) **the best laid plans can go astray** — *l'home proposa i Déu disposa*

I thought I had everything all planned out and under control, but, as you well know, the best laid plans can go astray.

Pensava que ho tenia tot planificat i sota control, però, ja ho saps, l'home proposa i Déu disposa.

ORIGEN: 1785. Aquest proverbi vol dir literalment: *els millors propòsits de les persones poden anar malament*. L'expressió original, "**The best-laid schemes o' mice an' men / Gang aft agley**", és del poema «**Tae a Moose, on Turning Her Up in Her Nest with the Plough**» (*A una ratolina, després de destrossar el seu niu amb l'arada*) de l'escocès Robert Burns.

SINÒNIMS: Una expressió afí és **Murphy's law** (*la llei de Murphy*): **what can go wrong, will go wrong** (*el que pot anar malament anirà malament*).

324 - the cream of the crop

324) **the cream of the crop** — *la flor i nata, el bo i millor*

They introduced us to the cream of the crop of the Barcelona music scene.

Ens van presentar a la flor i nata de l'escena musical barcelonina.

ORIGEN: 1851. Literalment *la nata de la collita*, és possible que l'expressió vingui del francès «la crème de la crème», dita que també es fa servir en anglès. De tota manera, la nata es considera la millor part de la llet i així, per extensió, el millor de la gent.

COMENTARI: El gir **the cream of** pot anar davant molts altres noms; ex.: **England had lost the cream of a generation in WWI** (*Anglaterra havia perdut el bo i millor d'una generació en la Primera Guerra Mundial*).

SINÒNIMS: En són sinònims **the pick of the litter** (lit.: *el millor de la llograda*) i **top of the heap** (lit.: *el punt més alt de la pila*).

NOTA LÈXICA: Quan el verb català *presentar* vol dir *posar una persona davant algú perquè la conegui*, se sol traduir en anglès per **introduce**. A més, sempre cal anteposar al complement indirecte la preposició **to**. Exemples: *Em va presentar al seu marit* = **She introduced me to her husband**; *A qui em vols presentar?* = **Who do you want to introduce me to?**

325) **the crux of the matter** — *el quid de la qüestió, la clau de la qüestió*

I've compiled this data so that you all will understand the crux of the problem.

He compilat aquestes dades per tal que tots entengueu el quid de la qüestió.

ORIGEN: 1921. El mot **crux**, del llatí «crux» (*creu*), en anglès vol dir **a central difficulty** (*una dificultat fonamental*).

327 - the game is not worth the candle

COMENTARI: També es diu **the heart/root of the matter** (lit.: *[el cor / l'arrel] de l'assumpte*).

SINÒNIMS: Tenen sentits afins les expressions **the nitty gritty** (*els fets específics*) i **the bottom line** (*el cost final, l'aspecte més important d'un problema*).

NOTA GRAMATICAL: La combinació catalana «*per tal que* + present de subjuntiu» es tradueix en anglès per «**so that** + la forma **will**», mentre que «*per tal que* + imperfet de subjuntiu» es tradueix per «**so that** + forma **would**». Exemples: *Em paguen més per tal que treballi més* = **They pay me more so that I will work more**; *Vaig portar un GPS per tal que no ens perdéssim* = **I took a GPS so that we wouldn't get lost**.

326) **the early bird catches the worm** — *qui matina fa farina; el qui es lleva d'hora té més possibilitats de tenir èxit*

You can find the best selection bright and early, when the market opens; the early bird catches the worm.

Pots trobar els millors productes a primera hora, quan el mercat obre; qui matina fa farina.

ORIGEN: 1636. Un proverbi que vol dir literalment *l'ocell primerenc caça el cuc*. L'expressió va aparèixer primer l'any 1636 en el llibre «**Camden's Remaines**», de J. Philipot.

SINÒNIM: Observem que la frase feta **early bird** és sinònima de **early riser** (*el qui es lleva d'hora*).

327) **the game is not worth the candle** — *l'empresa no val la despesa, això no paga la pena*

Car manufacturers have become weary of the endless death-roll in dirt track auto racing; the game is not worth the candle.

Els fabricants d'automòbils s'han cansat de la interminable

328 - the lion's share

llista de morts en les competicions automobilístiques en pistes de terra; l'empresa no val la despesa.

ORIGEN: 1847. Literalment, *el joc no val l'espelma*. Fa al·lusió a jugar a cartes a la llum de les espelmes, ja que havia d'haver-hi la possibilitat de guanyar prou diners per a justificar la despesa d'una espelma.

SINÒNIMS: Són més corrents expressions sinònimes com ara **it's not worth the trouble** (*no val la pena*) o **it's a waste of time** (lit.: *és una pèrdua de temps*).

328) **the lion's share** — *la part del lleó; la part més bona o més grossa en un repartiment*

The lion's share of our restaurant's expenses goes to worker salaries and taxes.

La part del lleó de les despeses del restaurant són els salaris dels treballadors i els impostos.

ORIGEN: 1790. Aquesta expressió al·ludeix a la fable d'Isop sobre un lleó que es va apoderar de tota la peça perquè els seus companys caçadors —un ase, una guineu i un llop— tenien por de reclamar la seva part.

SINÒNIM: També es diu **the biggest slice of the cake** (lit.: *el tros del pastís més gros*). Una expressió corol·lària és **might makes right** (lit.: *la força fa el dret*), o sigui *la llei de l'embut*.

329) **the more the merrier** — *com més serem, més riurem*

Of course your friends will be welcome! The more the merrier.
És clar que seran benvinguts, els teus amics! Com més serem, més riurem.

ORIGEN: 1546. Literalment, *com més (persones), més alegria*.

COMENTARI: A vegades s'hi afegeix humorísticament ... **the fewer, the better fare** (*com menys serem, més menjarem*).

330 - the proof of the pudding is in the eating

NOTA GRAMATICAL: Els comparatius de proporcionalitat en anglès es construeixen amb els girs «**the** + comparatiu... **the** + comparatiu» i es tradueixen en català per les locucions «*com més/menys... més/menys*». Exemples: **The more I think about it, the less I like it** = *Com més hi penso, menys m'agrada*; **The hotter it is, the slower I go** = *Com més calor fa, més a poc a poc vaig*.

NOTALÈXICA: Observem que les dues locucions catalanes *donar la benvinguda* i *donar les gràcies* solen traduir-se en anglès per dos verbs simples, **welcome** i **thank**, respectivament. Exemples: *Ens van donar la benvinguda* = **They welcomed us**; *Ja has donat les gràcies als avis?* = **Have you thanked your grandparents yet?**

- 330) **the proof of the pudding is in the eating** — *en collir les figues ens veurem; el resultat de les empreses no se sap fins que acaben*

You might be confident that the system will work, but the proof of the pudding is in the eating.

Podeu tenir confiança que el sistema funcionarà, però en collir les figues ens veurem.

ORIGEN: 1605. Literalment, *la validació del púding ocorre* (és a dir, *el púding passa la prova*) *quan es menja*.

COMENTARI: En la traducció a l'anglès del *Quixot* feta per Paul Dring i Delphine Lettau, aquesta locució tradueix la frase «*al freír de los huevos lo verá*».

NOTA LÈXICA: El nom **proof** correspon a *prova* només quan aquest vol dir *allò que serveix per a establir la veritat d'una cosa*. Exemple: **I know he killed her, but I have no proof** = *Sé que la va matar, però no en tinc cap prova*. En canvi, quan es tracta d'accions de demostrar certes qualitats o habilitats en un

331 - the same old story

camp determinat es tradueix més aviat per **trial**, mentre que una prova mèdica se sol anomenar **test**.

- 331) **the same old story** — *la història de sempre, la cançó de sempre*

It's the same old story: boy meets girl, boy loses girl, boy gets girl.

És la història de sempre: el noi coneix la noia, la perd, i després la torna a pescar.

ORIGEN: 1893. Literalment, *la mateixa història vella*. Es va popularitzar durant la Segona Guerra Mundial amb la cançó "**As Time Goes By**" en la pel·lícula «**Casablanca**» (1942).

SINÒNIMS: També es diu **the same old rigmarole** (*rigmarole* = *disbarats, bestieses*), **the same old same old** (ex.: "**How was work today?**" "**Oh, you know, the same old same old**" = *—Com ha anat la feina, avui? —Ja ho saps, la història de sempre*) i **the same old song and dance** (lit.: *la vella cançó i ball de sempre*).

NOTA LÈXICA: L'infinitiu del verb irregular anglès **lose lost lost** (*perdre*) es pronuncia /luuz/, terminant en el so de la zeta catalana (essa sonora). A vegades es confon amb l'adjectiu **loose** /luus/ (*fluix, balder*), que termina en essa sorda i que té com a antònim el mot **tight** (*estret, ajustat*). Exemple: **Your bicycle chain is too loose and your clothes are too tight** = *Tens la cadena de la bicicleta massa fluixa i duus la roba massa estreta*.

- 332) **the shoe is on the other foot** — *s'ha girat la truita; s'ha canviat de dalt a baix l'estat de les coses*

The shoe is on the other foot: ethnic Albanians are no longer the oppressed, but their intolerance keeps Kosovo's 100,000

333 - the squeaky wheel gets the grease

Serbs isolated and anxious.

S'ha girat la truita: els albanesos de Kosovo ja no són els oprimits, sinó que la seva intolerància manté aïllats i angoixats els 100.000 serbis d'aquest país.

ORIGEN: 1933. Literalment, *la sabata és a l'altre peu*. Originàriament, **the boot is on the other leg** (*la bota és a l'altra cama*).

COMENTARI: Winston Churchill, en l'obra «**My African Journal**» (1908), va escriure: "**Here... the boot is on the other leg, and Civilization is ashamed of her arrangements in the presence of a savage**" = *Aquí... la bota és a l'altra cama, i la civilització s'avergonyeix de les seves accions quan són vistes per un salvatge* [perquè el salvatge perdrà respecte a l'home blanc].

SINÒNIM: N'és un sinònim **the tables are/have turned** (lit.: *les taules han estat regirades*), que també s'expressa en la veu activa: **Someone has turned the tables on someone else** = *Algú ha fet que un altre passi pel mateix mal tràngol pel qual aquest l'havia fet passar.*

333) **the squeaky wheel gets the grease** — *qui no plora, no mama*
If there's one thing that Latinos should learn from African Americans, it's that the squeaky wheel gets the grease.

Si hi ha alguna cosa que els "latinos" (nord-americans amb lligams culturals a l'Amèrica Llatina) haurien d'aprendre dels afroamericans, és que qui no plora, no mama.

ORIGEN: 1934. És un proverbi que vol dir literalment que *la roda que grinyola rep el greix*. S'atribueix al poeta nord-americà Josh Billings en un poema «**The Kicker**» (1870):

**"I hate to be a kicker,
I always long for peace,
But the wheel that does the squeaking**

334 - the witching hour

Is the one that gets the grease"

*(No m'agrada ser rondinaire,
la pau sempre és el meu eix,
però la roda que grinyola
és la que sempre aconsegueix el greix).*

334) **the witching hour** — *l'hora dels encanteris, mitjanit*

As the witching hour drew near, they got more and more nervous.

Mentre l'hora dels encanteris s'acostava, es posaven cada vegada més nerviosos.

ORIGEN: 1821. Aquest terme al·ludeix a l'hora en què les bruixes estan actives. Shakespeare fa que Hamlet declari: "**Tis now the very witching time of night, When churchyards yawn and hell itself breathes out contagion to this world**" (*És l'hora més sinistra de la nit: badallen els sepulcres i l'infern envia sobre el món el seu alè corrupte*) [traducció de Joan Sellent].

SINÒNIM: N'és sinònim **the dead of night** (*el punt mort de la nit*).

NOTA GRAMATICAL: Observem que el gir català «*cada vegada més + adjectiu*» correspon a l'anglès «*comparatiu i comparatiu + adjectiu*». Exemples: *El noi es fa cada vegada més alt* = **The boy is getting taller and taller**; *El llibre és cada vegada més interessant* = **The book is getting more and more interesting**.

NOTA LÈXICA: A part de voler dir *dibuixar*, el verb anglès **draw** **drew drawn** vol dir *moure's, fer moure* o, com en el nostre exemple, *acostar-se*. Exemples: **He drew back, offended by her remarks** = *Es va fer enrere, ofès pels seus comentaris*; **She drew the chair closer to the table** = *Ella va acostar la cadira a la taula*.

336 - thin as a rail/rake

335) **there's no harm in asking** — *demanar no fa pobre; el no ja el tenim*

Go ahead and see if they'll upgrade your ticket; there's no harm in asking.

Endavant, demana'ls si et pujaran de categoria; demanar no fa pobre.

ORIGEN: 1785. Literalment, *demanar no fa cap dany/mal*.

SINÒNIMS: N'és un sinònim **it costs nothing to ask** (*no costa res demanar*) i esmentem també l'expressió **asking is free and so is refusing** (*demanar és gratis i negar-se a concedir, també*).

NOTA LÈXICA: Quan el verb *demanar* equival a *preguntar* es tradueix per **ask**; en canvi, quan equival a *sol·licitar* es tradueix per **ask for**. Exemples: *Demana-li on hauríem d'anar* = **Ask him where we should go**; *Demana-li una mica de pa* = **Ask him for a little bread**. A més, en anglès, la persona a qui es fa la pregunta o se sol·licita la cosa fa de complement directe; no s'hi anteposa mai **to** i no se sol traduir el complement directe català (*ho, el, la, etc.*) Exemples:

Joan: —Quan és la festa? Jep: —Demana-ho a la Maria.

Joan: "When's the party?" Pep: "Ask Maria".

336) **thin as a rail/rake** — *prim com (un fideu / una canya); sec com un gaig*

Lose weight? Not you, you're thin as a rail.

Perdre pes? Tu rai, ets prim com un fideu.

ORIGEN: 1822. Literalment, *prim com una (barra estreta / rascla)*. L'expressió amb **rail** es fa servir més als EUA, mentre que l'ús de **rake** és més corrent al Regne Unit.

SINÒNIM: Esmentem el sinònim **skin and bones** (*tot pell i ossos*).

NOTA LÈXICA: El mot català *rai* és difícil de traduir; vet aquí unes aproximacions:

337 - through thick and thin

—*He vingut per veure l'alcalde. —Malament rai, està de vacances* ("I've come to see the mayor". "Bad luck, he's on vacation").

—*No tinc temps d'anar a comprar. —Això rai, hi aniré jo.* ("I don't have time to go shopping". "No problem, I'll go").

—*Hi haurà problemes. —Tu, rai! Totes et ponen!* ("There're going to be problems". "Why should you worry? You have all the luck!").

- 337) **through thick and thin** — *a les verdes i a les madures, a les bones i a les males*

One man has stood beside me through thick and thin, the other has brought out feelings I never knew I had.

Un home m'ha fet costat a les verdes i a les madures, l'altre m'ha fet sentir emocions que ni sabia que tenia.

ORIGEN: 1386. Aquest terme prové d'una expressió de caça **through thicket and thin wood**. El mot **thicket** vol dir *brossa* (*espessor d'arbusts, matollar*), de pas difícil, i **thin wood** és un bosc amb arbres espaiats, de passeig fàcil.

SINÒNIMS: Esmentem els següents sinònims amb els sentits literals corresponents: **for better or worse** (*per a millor o pitjor*), **in good times and bad** (*en els bon temps i en els dolents*), **in rain or shine** (*a la pluja o al sol*) i (una mica vulgar) **come hell or high water** (*que vingui l'infern o aigües altes*).

- 338) **tie one on** [Am.] — *agafar un gat, un pet, una bufa; emborratxar-se*

Last night I really tied one on and this morning I regret it!

Anit vaig agafar un gat monumental i aquest matí me'n penedeixo!

ORIGEN: 1951. La locució no té cap sentit literal.

339 - time heals all wounds

SINÒNIMS: Altres maneres de dir *emborratxar-se* en anglès són **get hammered, get wasted, get zonked, get plastered** i, per a dir *una mica borratxo*, **get tipsy**. En anglès britànic es diu també **get pissed**, cosa que en anglès nord-americà vol dir *enfadar-se*.

NOTALÈXICA: Quan els verbs *penedir-se, negar* i *recordar* s'usen en el present per a descriure accions en el passat, solen emprar la construcció «verb + (d')*haver* + participi», cas en què l'anglès sovint utilitza el gir «verb + gerundi». Exemples: *Em penedeixo d'haver-hi anat* = **I regret going there**. *Nega haver comès cap delictes* = **He denies committing any crimes**.

No recordo haver dit això = **I don't remember saying this**.

339) **time heals all wounds** — *el temps tot ho cura*

A divorce can be traumatic, but time heals all wounds.

El divorci pot ser traumàtic, però el temps tot ho cura.

ORIGEN: 1812. Literalment, *el temps cura tota ferida*.

COMENTARI: Joc de paraules humorístic: **time wounds all heels** (lit.: *el temps fereix tots els brètols*). En l'expressió original, **wounds** = *ferides* i **heal** (pronunciat /hīl/) vol dir *curar*. En aquesta, **wounds** = *fereix, fa mal* i **heel** (també pronunciat /hīl) és argot per a un home baix i menyspreable.

NOTALÈXICA: Pel que fa als diversos tipus de *lesió (injury)* hi ha **burns** (*cremades*), **bruises** (*blaus, morats, hematomes*), **fractures** (*fractures*) i **sprains** (*esquinços*). A més, esmentem tres tipus de ferides (**wounds**): **abrasion** (*encetament, abrasió*), **laceration** (*laceració*) i **puncture** (*punció*). Finalment, **ulcer** = *úlcer* i **sore** = *nafra*.

340 - tip the scales

340) **tip the scales** — *fer la balançada, fer inclinar la balança, fer decidir*

This murder only two blocks from home tipped the scales in our decision to move.

Aquest assassinat a només dos carrers de casa ha fet la balançada en la decisió de mudar-nos.

ORIGEN: 1884. Literalment, *inclinat la balança*. Es tracta d'un factor que resol els dubtes.

COMENTARI: El gir **tip the scales at** és una manera llarga de dir *pesar*; ex.: **The boxer tipped the scales at 200 pounds** = *El boxejador pesava noranta-un quilos.*

SINÒNIMS: En són sinònims **tip/tilt/swing the balance** (lit.: *inclinat la balança*).

341) **to cap it all** — *per a acabar-ho d'adobar, per si no fos prou, per postres*

What a day! There was an accident on the A-2 and I got to work an hour late, my computer went on the fritz, and to cap it all, now I have a beastly headache.

Quin dia! Hi havia un accident a l'A-2 i he arribat una hora tard a la feina, l'ordinador m'ha fet figa i, per a acabar-ho d'adobar, ara tinc molt mal de cap.

ORIGEN: 1750. En aquest context, el verb **cap** vol dir *fer l'últim retoc*.

SINÒNIMS: També **to cap it all off**. A més hi ha algunes expressions semblants, com ara **add insult to injury** (lit.: *afegir l'insult a la lesió*) i **on top of everything else** (lit.: *per damunt de totes les altres coses*).

NOTA LÈXICA: El verb *arribar* sovint es tradueix per **arrive** quan l'arribada és programada, com en el cas del transport públic. En altres casos se sol traduir per **get got gotten/got**. Exemples: A

quina hora van arribar a casa? = **What time did they get home?;** *Sempre arriba tard a classe* = **He always gets to class late.**

- 342) **to cut someone (dead)** — *negar la cara a algú, negar la salutació a algú, fer veure de no conèixer algú*
She still hasn't forgiven me; I said hi to her yesterday and she cut me dead.

Encara no m'ha perdonat; ahir la vaig saludar i em va negar la cara.

ORIGEN: 1826. El verb **cut** sol voler dir *tallar*; així es pot dir que algú *talla* relacions amb un altre.

SINÒNIMS: Esmentem els següents sinònims amb els sentits literals corresponents: **give someone the cold shoulder** (*donar a algú l'espatlla freda*), **look right through someone** (*mirar algú com si fos transparent*) i **give someone the brushoff** (*donar a algú una repulsa*).

NOTA LÈXICA: Una curiositat: la preposició *per* i el verb *donar* són llatins, mentre que la preposició *for* i el verb **give gave given** són germànics, però aquestes dues parelles es combinen de la mateixa manera *per* a formar verbs equivalents: *per*+*donar* = *perdonar*, *for*+**give** = **forgive**.

- 343) **to let slip** — *anar-se'n de la llengua, dir alguna cosa que convenia callar*

They wouldn't have found the hiding place if someone hadn't let it slip.

No haurien descobert l'amagatall si algú no se n'hagués anat de la llengua.

ORIGEN: 1540. Literalment, *deixar escapar*. Fa al·lusió a deslligar els gossos.

344 - to the max

COMENTARI: En l'obra «**Julius Caesar**» de Shakespeare, Marc Antony diu: "**Caesar's spirit will... cry 'Havoc', and let slip the dogs of war**" (*l'esperit de Cèsar... cridarà 'Pillatge!' i desfermarà els gossos de la guerra*).

SINÒNIMS: Dues expressions sinònimes són **let the cat out of the bag** (lit.: *deixar que el gat surti del sac*) i **spill the beans** (lit.: *abocar les mongetes*). A més, esmentem el verb col·loquial **blab** (*esbombar*).

344) **to the max** [Am.] — *a més no poder, a tentipotenti, fins a l'extrem*

Life is meant to be lived to the max!

La vida està pensada per a viure-la a més no poder!

ORIGEN: 1971. El mot **max** és una abreviatura de **maximum**; així, literalment, l'expressió vol dir *al màxim*.

SINÒNIMS: En són sinònims **full blast** (lit.: *a plena ràfega*) i **for all one's worth** (lit.: *per tot el que hom val*).

NOTA LÈXICA: A part de significar *voler dir* (ex.: **What do you mean?** = *Què vols dir?*), la combinació del verb **mean meant meant** (pronunciat /miiñ mènt mènt/; la t no és muda) i gerundi significa *tenir la intenció ferma de* més infinitiu. Exemple: *Tenim la intenció ferma de lluitar pels drets de la dona* = **We mean to fight for women's rights**.

345) **toe the line** — *llaurar dret, obeir les normes, anar dret*
I can't spend my whole life trying just to make you toe the line.

No puc passar-me tota la vida mirant de fer-te llaurar dret.

ORIGEN: 1826. Literalment, *posar el dit del peu a la línia*; o sigui, literalment, *no passar de la ratlla*. L'expressió fa al·lusió al començament d'una cursa, quan els corredors col·loquen el

dit del peu just darrere la línia de sortida.

SINÒNIMS: També **toe the mark**. Esmentem també el sinònim **come to heel** (lit.: *venir al taló*), expressió que al·ludeix al comportament d'un gos que camina al costat de l'amo, no pas al davant.

NOTA GRAMATICAL: En la frase d'exemple, el mot **just** és un intensificador i fa un paper semblant al mot català *ja* en oracions com *Ja veuràs, ja* (en anglès, **You'll see!**).

- 346) **too many cooks spoil the broth** — *dos galls en un galliner, no pot ser; allà on manen tres, n'hi sobren dos*

Maria: "Your mother has kicked me out of the kitchen!" Joan: "Of course, too many cooks spoil the broth".

Maria: —La teva mare m'ha fet fora de la cuina! Joan: —És clar, dos galls en un galliner, no pot ser!

ORIGEN: 1795. Literalment, *Massa cuiners fan malbé el brou*. Segons Balthazar Gerbier («**A brief discourse concerning the three chief principles of magnificent building**», 1662), l'expressió ve del francès «trop de cuisiniers gâtent le potage».

SINÒNIM: També **there are too many cooks in the kitchen**.

NOTA LÈXICA: El «phrasal verb» **kick out** vol dir *fer fora (per la força)*; ex.: **He got kicked out of school for cheating on a test** = *El van fer fora de l'institut per fer trampa en un examen*.

- 347) **top dog** — *gall del galliner, el qui talla el bacallà, el qui deté el poder*

They were both good students and had always struggled to be top dog.

Tots dos eren bons alumnes i sempre havien lluitat per ser el gall del galliner.

ORIGEN: 1900. Literalment, *el gos principal*. Sembla que es va

348 - touch a raw nerve

originar en la lluita de gossos que tenien lloc en el segle XIX: el vencedor quedava damunt de l'altre.

SINÒNIMS: En són sinònims els termes **big shot**, **big wig** i **big cheese** (lit.: *gran tret*, *gran perruca* i *gran formatge*). També podem esmentar l'americanisme **head honcho**, que prové del mot japonès «hanchu», *dirigent de l'escamot*).

NOTA LÈXICA: En anglès no es pot traduir literalment el gir *tots dos* (i variants), sinó que cal emprar el mot **both**; exs.: *Tots dos viuen a Vic* = **They both live in Vic**; *Els vaig veure tots dos al mercat* = **I saw them both in the market**. Similarment, *cap dels dos* (i variants) no es tradueix per **none of the two**, sinó per **neither**, quan fa de subjecte, i generalment **either**, quan fa de complement. Exemples: *Cap dels dos no va venir* = **Neither of them came**; *No m'agrada cap dels dos* = **I don't like either of them**.

348) **touch a raw nerve** — *trepitjar l'ull de poll (a algú)*, *tocar (el punt / la corda) sensible*, *tocar el voraviu*

The role of testing is a question that has long touched a raw nerve among parents and educators.

El paper de les proves és una qüestió que fa temps que trepitja l'ull de poll dels pares i educadors.

ORIGEN: 1829. Literalment, *tocar un nervi viu/sensible*. Aquí el mot **raw** es refereix a una cosa exposada, com en el gir **raw wound** (*ferida exposada*).

SINÒNIMS: En són sinònims **hit a raw nerve**, **touch/hit a sore spot** (lit.: *tocar un punt que fa mal*). Dues expressions similars són **strike home** (lit.: *colpejar a casa*) i **hit where one lives** (lit.: *colpejar on hom viu*).

350 - turn a blind eye

- 349) **touch wood** [Br.] — *tocar ferro, prevenir-se contra la mala sort*
I've been driving more than fifty years and have never had an accident, touch wood.

Fa més de cinquanta anys que condueixo i no he tingut mai cap accident, toca ferro.

ORIGEN: 1898. Literalment, *tocar fusta*. Alguns diuen que aquesta pràctica supersticiosa ve de la creença antiga que els bons esperits vivien en els arbres i la gent solia tocar-los per demanar protecció.

SINÒNIM: Als Estats Units es diu **knock on wood** (lit.: *tustar fusta*).

NOTA GRAMATICAL: Recordem que quan el temps de present indicatiu català va acompanyat de les locucions *des de, des que* o *des de fa* es tradueix en anglès per **present perfect**; ex.: *Visc aquí (des del 2010 / des de fa nou anys)* = **I have lived here (since 2010 / for nine years)**.

- 350) **turn a blind eye** — *fer els ulls grossos, fer el desentès*
The authorities turned a blind eye to the violations of human rights.

Les autoritats van fer els ulls grossos a les violacions dels drets humans.

ORIGEN: 1698. Literalment, *girar un ull cec*, el que hom fa quan vol fer el desentès. Potser l'expressió al·ludeix a l'acció de l'almirall Nelson, que, quan el van informar que havia de retirar-se durant la batalla del Nil (1798), va posar el telescopi a l'ull cec i digué que no veia el senyal. (Va guanyar la batalla.)

SINÒNIM: També es diu **look the other way** (*mirar en una altra direcció*); ex.: **She's always late, but her supervisor looks the other way** = *Sempre arriba tard, però la supervisora fa els ulls grossos.*

351 - turn a deaf ear

NOTA GRAMATICAL: Observem que, en anglès, se sol utilitzar el verb **be**, i no pas **arrive**, en les expressions **be (late / early / on time)** (*arribar tard/d'hora/puntualment*).

351) **turn a deaf ear** — *fer l'orni, fer el desentès*

He turned a deaf ear to her pleas for mercy.

Va fer l'orni als seus precs demanant clemència.

ORIGEN: 1609. Literalment, *girar una orella sorda*. L'expressió sobretot implica *no fer cas a una demanda d'ajut, a un prec, etc.*

SINÒNIMS: Vet aquí una selecció dels sinònims (amb les traduccions literals): **look the other way** (*mirar a l'altra banda*), **close/shut one's eyes to** (*tancar els ulls a*) i **pay no heed to** (*no pagar atenció a*).

352) **turn over a new leaf** — *girar la pell*

Maybe you should stop brooding on the past and turn over a new leaf.

Potser hauries de deixar d'obsessionar-te pel passat i girar la pell.

ORIGEN: 1535. Literalment, *girar una nova fulla*; fa al·lusió a girar la pàgina d'un llibre.

SINÒNIMS: Esmentem una dita amb sentit similar, **turn the page**, que vol dir començar de nou després d'un període de problemes; s'assembla també a *girar full*. Altres sinònims són **start fresh** (lit.: *començar fresc*), **shift gears** (lit.: *canviar de marxa*), **clean up one's act** (lit.: *netejar bé el comportament*) i **mend one's ways** (lit.: *reformar la manera de ser*).

353) **turn tail** — *girar cua, fugir*

Every neuron in my brain fired off at once, urging me to turn

tail and run out the front door.

Cada neurona del meu cervell es va disparar alhora, incitant-me a girar cua i fugir per la porta d'entrada.

ORIGEN: 1639. Aquesta dita, originàriament un terme de falconeria, ara al·ludeix a un animal que es gira i fuig.

SINÒNIMS: En són sinònims el «phrasal verb» **run away** i les expressions **take flight** (*prendre el vol*) i **cut and run** (lit.: *tallar i córrer*).

NOTA LÈXICA: Recordem que l'adverbi català *alhora* vol dir *un mateix temps* i es tradueix en anglès per **at the same time**, mentre que la locució *a l'hora* vol dir *puntualment* i correspon a **on time**.

- 354) **turn up one's nose** — *arrufar el nas, mirar amb menyspreu*
The tourists turned up their noses when their hosts served them haggis.

Els turistes van arrufar el nas quan els amfitrions els van servir haggis.

ORIGEN: 1721. Literalment, *girar el nas cap amunt*.

COMENTARI: És curiós que la frase feta **look down one's nose** (lit.: *mirar nas avall*) té el mateix sentit.

SINÒNIM: N'és sinònim el verb preposicional **sneer at** (*menysprear*).

NOTA LÈXICA: Observem que el nom català *hoste* sol voler dir *convidat* (en anglès, **guest**), mentre que el nom anglès **host** es tradueix per *amfitrió*.

- 355) **turning point** — *punt d'inflexió, moment decisiu*
Britain leaving the EU certainly marks a turning point in European affairs.

El fet que la Gran Bretanya deixi la UE és sens dubte un punt

356 - twiddle one's thumbs

d'inflexió en els afers europeus.

ORIGEN: 1623. Literalment, *punt de capgirament*.

COMENTARI: L'any 1623, l'autor Ernest Benn va escriure en la seva obra «**The Tragedie of King Lear**»: "**The Tragedie embracing of misfortune is a turning point of the play**" (*La tragèdia d'abraçar la mala fortuna és un punt d'inflexió de l'obra*).

SINÒNIMS: En són sinònims la locució **pivotal moment** (*moment clau*) i el mot **watershed** (lit.: *conca*); ex.: **Her death was a watershed in my life** = *La seva mort va ser un punt d'inflexió en la meua vida*.

356) **twiddle one's thumbs** — *estar amb els braços plegats; estar inactiu, sense fer res*

My wife was working 12-hour shifts at the hospital while I sat home twiddling my thumbs.

La meua dona feia torns de dotze hores a l'hospital mentre jo estava a casa amb els braços plegats.

ORIGEN: 1827. La frase es refereix a un moviment de les mans en el qual els dits s'entrellacen i cada polze està l'un sobre l'altre successivament. L'expressió és d'origen desconegut.

SINÒNIMS: Tres sinònims amb les traduccions literals corresponents són **kill time** (*matar el temps*), **waste time** (*malgastar/perdre el temps*) i **sit on one's hands** (*seure a les mans*).

U

357) **ulterior motive** — *segona intenció*

He has an ulterior motive for acting so friendly.

Es comportava amb tanta amabilitat perquè duia una segona

359 - wait on someone hand and foot

intenció.

ORIGEN: 1834. Literalment, *motiu no evident*.

SINÒNIMS: Les expressions **have a hidden agenda** i **have an ax to grind** (lit.: *tenir una destrat per moldre/esmolar*) volen dir *tenir una agenda amagada*. Per exemple, **We have no (ax to grind / hidden agenda), we just want to improve conditions in this retirement community** = *No tenim cap agenda amagada, només volem millorar les condicions en aquesta residència*.

358) **upset the apple cart** — *ficar-s'hi la bruixa, fer malbé els plans d'algú*

Everything was going just great until my folks upset the apple cart.

Tot anava la mar de bé fins que els meus pares ho van engegar tot a rodar.

ORIGEN: 1788. La dita fa al·lusió a un carretó de pomes, una situació satisfactòria però potser precària.

SINÒNIMS: Dues expressions d'arrel nàutica amb sentit similar són **rock the boat** (lit.: *sacsejar la barca*) i **make waves** (lit.: *fer ones*).

NOTA LÈXICA: Recordem que el mot **great** és un dels únics tres mots en què el dígraf **ea** s'ha de pronunciar /ei/: **great** (*gran*) /greit/, **break** (*trencar*) /breik/ i **steak** (*bistec*) /steik/.

W

359) **wait on someone hand and foot** — *tractar (algú) com un rei, portar (algú) amb palmes d'or*

She had him waiting on her hand and foot.

Feia que ell la tractés com una reina.

360 - walk on eggshells

ORIGEN: 1829. Literalment, *atendre algú de mà i peu*.

COMENTARI: Aquesta expressió a vegades s'utilitza per a suggerir que no és raonable que algú tracti una altra persona d'aquesta manera.

SINÒNIMS: N'és sinònim **be at one's beck and call** (*estar a punt per a complir qualsevol comanda que faci una altra persona*). Altres dites semblants, com ara **kiss someone's feet** (lit.: *besar els peus d'algú*) o **lick someone's boots** (lit.: *llepar les botes d'algú*) impliquen servilisme, mentre que **wait on someone hand and foot** evoca més aviat les idees d'*estimar, tenir cura de, criar i protegir*.

NOTA GRAMATICAL: Quan es tracta d'instruccions, convenis o serveis, el verb *fer* es tradueix per **have**; exs.: *Ens van fer triar una parella* = **They had us choose a partner**, *Farem que tothom porti un plat* = **We'll have everyone bring a dish** i *Els farà pintar la sala* = **I'll have them paint the room**.

360) **walk on eggshells** — *anar amb peus de plom, amb seny de bèstia vella*

Both sisters are very feisty and their husbands have to walk on eggshells around them.

Totes dues germanes són molt combatives i els seus marits hi han d'anar amb peus de plom.

ORIGEN: 1860. Literalment, *caminar sobre closques d'ou*.

SINÒNIMS: En són sinònims **walk on thin ice** (lit.: *caminar sobre una fina capa de glaç*), **watch one's step** (lit.: *mirar el pas*) i **be wary** (lit.: *ser cautelós, circumspecte*).

361) **what with one thing and another** — *entre naps i cols, ara per naps ara per cols*

What with one thing and another, I left home for the airport

362 - when all is said and done

nearly half an hour late.

Entre naps i cols, vaig marxar de casa cap a l'aeroport gairebé mitja hora tard.

ORIGEN: 1718. En aquesta expressió, el gir **what with** significa **on account of** (*a conseqüència de*); així, el sentit literal és *a conseqüència d'una cosa i una altra*.

NOTA GRAMATICAL: El mot **home** (*casa o llar*) es fa servir també com a adverbi i, aleshores, no exigeix la presència de cap preposició. Exemples: **I'm going home** = *Me'n vaig a casa*; **What time did you get back home?** = *A quina hora vas tornar a casa?*; **Hop in, I'll drive you home** = *Puja (al cotxe) i et portaré a casa*.

NOTA LÈXICA: Observem que la combinació catalana *marxar a* es tradueix en anglès per **leave for**; ex.: *Ahir van marxar a la Xina* = **They left for China yesterday**.

362) **when all is said and done** — *al capdavall, a fi de comptes, quan tot és dit i beneït*

When all is said and done, what matters is not who you've loved, but how you've loved.

Al capdavall, el que importa no és a qui has estimat, sinó com has estimat.

ORIGEN: 1583. Literalment, *quan tot és dit i fet*.

SINÒNIMS: En són sinònims **in the end** (*al final*) i **at the end of the day** (lit.: *al final del dia*).

NOTA GRAMATICAL: Recordem que el gir impersonal *no importa* es tradueix en anglès per **it doesn't matter**, mentre que el gir personal *no m'importa* (i variants) es tradueix per **I don't mind**, expressió que no hem de confondre amb **I don't care** (*tant me fa*).

363 - when pigs fly

363) **when pigs fly** — *quan les vaques volin, la setmana dels tres dijous, quan les cabres tindran llana*

Oh sure, he'll buy us a round — when pigs fly!

I tant, que ens convidarà a fer el got — quan les vaques volin!

ORIGEN: 1859. Literalment, *quan els porcs volin*.

SINÒNIMS: També **pigs may/might fly**; a més, dos sinònims diferents [vulgars] són **when hell freezes over** (*quan l'infern es glaci*) i **a cold day in hell** (*un dia que faci fred a l'infern*).

364) **when push comes to shove** — *a l'hora de la veritat, quan arribi el moment decisiu*

When push comes to shove, he's someone you want on your side.

A l'hora de la veritat, és algú que vols al teu costat.

ORIGEN: 1898. Literalment, *quan una empenta (cop suau) esdevé una bursada (cop fort)*.

SINÒNIMS: Esmetem els següents sinònims amb els sentits literals corresponents: **when it comes to the crunch** (*quan arribi a la crisi*), **when the chips are down** (*quan totes les fitxes han estat apostades*) i **at the moment of truth** (*al moment de la veritat*).

NOTA GRAMATICAL: Observem que l'anglès pot prescindir del pronom relatiu quan aquest fa de complement de la subordinada. Per exemple, es pot traduir l'oració *És algú que estimem* per **He's someone we love**, ja que *que* fa de complement. En canvi, quan fa de subjecte —p.e., *La noia que em talla els cabells—*, el pronom **who** és necessari: **The girl who cuts my hair**.

365) **white lie** — *mentida pietosa*

Everyone says it's okay to tell a white lie sometimes, but

366 - you can save your breath

nobody wants to get told one.

Tothom diu que a vegades està bé de dir una mentida pietosa, però ningú no vol que li'n diguin cap.

ORIGEN: 1567. Literalment, *mentida blanca*. També es diu **little white lie**. Aquí el sentit de **white** és *inofensiu, innocu*.

SINÒNIMS: Un parell de sinònims de *white lies* són **fibs** i **teradiddles**.

NOTA LÈXICA: Quan el verb anglès **tell told told** es tradueix en català per *dir*, el complement *ho* no es tradueix; ex.: *M'ho van dir* = **They told me**. A més, un nom d'una persona pot fer de subjecte d'una construcció passiva: **I was told** és, literalment, *Vaig ser dit*), però ben traduïda és *Me'n vaig informar*.

366) **you can save your breath** — *ja pots cridar ous a vendre; no hi ha res a fer*

You can save your breath, nobody's going to invest money in such a crazy scheme.

Ja pots cridar ous a vendre, ningú no invertirà diners en un projecte tan forassenyat.

ORIGEN: 1862. Literalment, *pots guardar l'alè*. La idea és de no malgastar l'alè parlant d'una cosa inútil. L'expressió original, "**save your breath to coole your porridge**" (*guarda l'alè per a refredar les farinetes*), va aparèixer l'any 1658 en la «**Paroemiologia Anglo-Latina**» de John Clarke.

SINÒNIMS: Les expressions **to no avail** i **in vain** (*sense cap resultat, en va*) tenen sentits afins: ex.: **I pleaded with him, but (in vain / to no avail)** = *L'instava, però en va*.

NOTA GRAMATICAL: Quan vol dir *en gran quantitat o grau, tant* (i variants) es tradueix en anglès per **so** excepte quan modifica el gir «adjectiu/article + nom», cas en què es tradueix per **such**. Exemples: **I didn't know she was so famous** = *No sabia*

que era tan famosa; It was such a nice day that we decided to walk = Feia tan bon temps que vam optar per caminar (tan va davant de «adj. + nom»).

Correspondències catalanes

- a altes hores*; 146
a balquena; 58
a batzegades; 57
a cabassos; 58
a capgirells; 57
a consciència; 106
a dojo; 58, 67
a empentes i rodolons; 57
a fi de comptes; 362
a grans trets; 139
a grapats; 58
a l'hivern de la vida; 236
a l'hora de la veritat; 364
a l'horitzó; 149
a la lluna (de València); 235
a la quieta; 225
a la quinta forca; 147
a la quinta punyeta; 147
a la vora de; 223
a les acaballes; 15, 221
a les bones i a les males; 337
a les verdes i a les madures; 337
a més no poder; 182, 344
a punt de; 223
a punt de fracassar; 226
a punt de passar; 149
a ratxes; 57
a rauxes; 57
a redols; 57
a tentipotenti; 344
a toc de campana; 224
a tot drap; 180
a tota pastilla; 180
abans d'hora; 8
acabar com el rosari de l'aurora;
69
adormir-se sobre els llofers; 259
agafar el bou per les banyes; 308
agafar la mona; 105
agafar la paella pel mànec; 175
agafar un gat; 338
agafar un pet; 105
agafar una bufar; 338
aguantar el cop; 48, 260
aguantar el xàfec; 48, 260
així és la vida, què hi farem?; 321
*això ja són figues d'una altre
paner*; 316
això mateix!; 320
això no paga la pena; 327
això són altres calces; 316
al caire de; 223
al capdavall; 362
al seu temps; 141
alçar el cap; 162
*allà on manen tres, n'hi sobren
dos*; 346
*amb el cap a tres quarts de
quinze*; 235
amb el vestit d'Adam; 143
amb franquesa; 289
amb la soga al coll; 140
amb quatre pinzellades; 139
amb seny de bèstia vella; 360
amb una sabata i una espadenya;
220
amunt i crits!; 303
anar a mal borràs; 107

anar aigua avall; 108, 131
anar al gra; 73, 87
anar amb mitges tintes; 43
anar amb peus de plom; 360
anar com l'anell al dit; 31
anar com un trabuquet; 265
anar de baixa; 131
anar de dret a; 194
anar de pet a; 194
anar de vint-i-un botó; 77
anar dret; 345
anar el carro pel pedregar; 36
anar per mal camí; 36
anar-hi anant; 202
anar-se'n a l'aigua; 69, 110
anar-se'n a la pífia; 131
anar-se'n al llit; 75
anar-se'n de la llengua; 343
anar-se'n en fum; 69, 108
anys o edat de la primera volada;
268
ara per naps ara per cols; 361
arma secreta; 5
armar sarau; 256
armar un rebombori; 256
armar un sacramental; 256
armar un tol·le-tol·le; 201, 256
arreglar-se-les; 171
arribar a bon port; 66
arribar a final de mes; 202
arribar a les mans; 68
arribar fins al final; 96
arrufar el nas; 354
as a la màniga; 5
aviat és dit; 79
bagatel·les; 45
baixar per l'altra banda [menjar];
100
ballar amb un peu; 157
ballar segons el so; 260
ballar-la grassa; 189
ballar-la magra; 38
banzim-banzam; 17
bastó i pastanaga; 61
begut de galtes; 281
*beu-te aquest ou, que l'altre es
coul*; 253
beure's l'enteniment; 37
bon vent i barca nova!; 111
bona nit cresol!; 318
bonics i galindaines; 45
bufar i fer ampolles; 4
buidar el pap; 90
bullir d'indignació; 29
*cada cosa al seu temps (i els naps
a l'Advent)*; 71
cada quan de celis; 229
cadascú per on l'enfila; 74
cagant llets [vulg.]; 180
campi qui pugui!; 263
cantar-li les quaranta; 258
canviar de to; 62
canviar l'aigua de les olives; 11
capital llavor; 273
cas de força major; 6
castell de cartes; 134
castells de vent; 239
castells en l'aire; 239
cec com un talp; 49
cercar amunt i avall; 177
cercar tres peus al gat; 291
clar i català; 144
clavar la canya a algú; 258
com bufar i fer ampolles; 186
com donar palla a la mula; 4
com dues gotes d'aigua; 187

com manà caigut del cel; 185
com més serem, més riurem; 329
com no n'hi ha d'altre; 271
com un boig; 182
començar de zero; 295
contra les cordes; 226
cosa feta de nyigui-nyogui; 134
costar un ull de la cara; 70
créixer com una mala herba; 113
cremar el darrer cartutx; 197
cremar les naus; 53
cremar-se les celles; 54
creuar-se-li els cables; 215
cridar l'atenció; 199
cuita-corrents; 180
curull de salut; 84
d'ací d'allà; 17, 101
d'amagat; 44, 225, 227
d'edat avançada; 191
d'estranguís; 225
d'etiqueta; 77
d'improvís; 219
d'un costat a l'altre; 17
d'un sol cop; 142
d'una font fiable; 296
d'una tirada; 142
daurar la píndola; 300
de boca en boca; 59
de bona font; 296
de cap manera!; 184, 213
de cua d'ull; 234
de fallar; 226
de ferm; 182
de fil de vint; 77
de la Seca a la Meca; 101
de negra nit; 146
de Pasqua a Rams; 229
de pèl a pèl; 143
de primera; 271
de res!; 211
de reüll; 234
de seguida; 150, 181
de sotamà; 227
de tal buc, tal eixam; 183
de valent; 182
deixa-ho córrer!; 208
deixar-se d'històries; 87
deixar-se dur pel corrent; 97
del dit al fet, hi ha un gran tret;
 79
del tot fàcil de fer; 4
demanar no fa pobre; 335
Déu nos en guard d'un ja està fet;
 212
dins la pell d'algú; 145
dinyar-la; 166
dir fàstics; 312
donar cent voltes a; 266
donar duros a quatre pessetes;
 249
donar gat per llebre (a algú); 249
donar lloc a; 93
donar mil voltes a; 266
donar pàbul a; 93
donar per fet; 302
donar per segur; 302
donar per suposat; 302
donar-ho tot; 96
donar-se aires de grandesa; 251
donar-se aires de superioritat; 251
dormir com un beneit; 282
dormir com un soc; 282
*dos galls en un galliner, no pot
 ser*; 346

dreçar les orelles; 238
eixir del fang i caure al barranc;
 158
el bo i millor; 324
el fill de la gata, rates mata; 183
el més enllà; 47
el món és un mocador; 154
el no ja el tenim; 335
el pa de cada dia; 9
el qui talla el bacallà; 347
el quid de la qüestió; 325
el temps tot ho cura; 339
elecció anticipada; 285
els testos s'assemblen a les olles;
 183
embolica que fa fort!; 317
empassar-se el gripau; 48
empassa-te-la!; 253
en abundància; 67
en certa manera; 7
en collir les figues ens veurem;
 330
en conill; 143
en la pell d'algú; 145
en el moment oportú; 141
en línia recta; 14
en poques paraules; 139
en punt; 224
en un ai; 138, 150
en un batre d'ulls; 138, 150
en un bot; 181
en un dir Jesús; 138, 150
en un salt; 181
en un tranc; 181
en un tres i no res; 150
ençà i enllà; 101
encertar el blanc; 129
encertar-la; 130
endevinar la tecla; 130
enfilat-se per les parets; 50, 99
engegar algú a pastar fang; 313
engegar algú de mala manera; 313
engreixar la butxaca; 112
engreixar la mà; 112
ensenyar el llautó; 279
*entrar per una orella i sortir per
 l'altra*; 103
entrat en anys; 236
entre bastidors; 44
entre l'espasa i la paret; 46, 140
entre naps i cols; 361
equivocar-se de camí; 18
esborrar el passat; 178
escombria nova no deixa pèls; 3
esforçar-se en va; 290
esprémer-se el cervell; 168
estar a l'aguait; 88, 163
estar amb els braços plegats; 356
estar amb l'ai al cor; 123
estar amb un pam d'ulls; 163
estar amb un peu enlaire; 123
estar com un llum; 32
estar de mala lluna; 233
estar fora de seny; 218
estar més content que un gínjol;
 41
estar mort de por; 39
estar per caure; 149
estar pioc; 83
estar sonat; 217, 218
estar tocat de l'ala; 37
estar tou com una figa; 83
estar-ne fart; 40
estar-ne fins al capdamunt; 40

estirar la pota; 166
esvalotar el galliner; 201, 256, 275
explicar sopars de duro; 314
faltar un bull (a algú); 117, 230
fer abaixar els fums a algú; 307
fer baixar algú del pedestal; 307
fer ballar algú; 124
fer befa de; 203
fer bondat; 164
fer bullir l'olla; 202
fer cas; 238
fer compliments; 293
fer diana; 129
fer el boig [aparells]; 102
fer el desentès; 350, 351
fer el dissimulat; 243
fer el doble joc; 241
fer el dropo; 280
fer el fadrinatge; 287
fer el mort; 245
fer el numeret; 199
fer el pes; 72
fer el primer pas; 92
fer el ridícul; 121, 174
fer els ulls grossos; 350
fer època; 200
fer escarni de; 203
fer fer el ridícul; 195
fer foc nou; 98, 295
fer forrolla; 200
fer front (a conseqüències desagradables); 80
fer gala de; 298
fer inclinar la balança; 340
fer l'adormit; 245
fer l'amor; 75
fer l'innocent; 56
fer l'orni; 243, 351
fer la balançada; 340
fer la fi d'en cagaelàstics; 107
fer la puta i la Ramoneta; 241
fer la vida impossible a algú; 35
fer les paus; 55
fer les paus [una parella]; 167
fer mans i mànigues; 177
fer mofa de; 203
fer petar la xerrada; 278
fer prou; 72
fer sortir cabells blancs; 94
fer tronar i ploure; 256
fer un bon paper; 196
fer un brindis; 246
fer una muntanya d'un gra de sorra; 198
fer via; 303
fer-se ben veure; 196
fer-se enrere; 247
fer-se fonedís; 204
fer-se la barba d'or; 297
fer-se la idea; 91
fer-se veure; 199
fer-se'n l'estella; 131
fet una coca [persones]; 221
ficar cullerada; 252
ficar el nas; 252
ficar-s'hi la bruixa; 110, 358
ficar-se al barret; 114
ficar-se al cap; 114
ficar-se la llengua a la butxaca; 132
ficar-se-li entre cella i cella; 114
filar massa prim; 291
foc d'encenalls; 85
foc de palla; 85
foteses; 45

fotre un clau [vulg.]; 75
fregar pels bigotis a algú una cosa; 261
fugir cames ajudeu-me; 204
fugir corrents; 204
fugir d'estudi; 43
gall de galliner; 347
gat escaldat, amb aigua tèbia en té prou; 228
girar cua; 353
girar full; 178
girar la pell; 352
guardar una poma per a la set; 270
haver-hi gat amagat; 284
haver-hi roba estesa; 188
home acabalat; 205
home de pes; 82
i així és de fàcil!; 10
i tant!; 137
ja era hora!; 155
ja està!; 208, 319
ja pots cridar ous a vendre; 366
joc de poques taules; 63
jugar-s'hi el tot pel tot; 53
jugar-se l'última carta; 197
just a l'hora; 148
l'aleta del cor; 322
l'altre món; 47
l'amo nou tot ho remou; 3
l'amor amb amor es paga; 231
l'empresa no val la despesa; 327
l'home proposa i Déu disposa; 323
l'hora dels encanteris; 334
la cançó de sempre; 331
la clau de la qüestió; 325
la flor i nata; 324
la història de sempre; 331
la nineta dels ulls; 322
la part del lleó; 328
la poma de la discòrdia; 51
la setmana dels tres dijous; 363
llaurar dret; 345
llaurar tort; 36
lletraferit; 52
lloat sia Déu; 321
mai del món; 214
matar-s'hi; 306
mentida pietosa; 365
més clar que l'aigua; 240
més clar que la llum del dia; 240
més curt que una cua de conill; 230
més enllà de la flor de la vida; 236
més fàcil dir-ho que no pas fer-ho; 79
més fàcil que beure's un ou; 4
més llest que una mostela; 276
més vell que Adam; 13
més vell que cagar ajupit [vulg.]; 13
més vell que l'anar a peu; 13
mirar de quin costat bufa el vent; 315
morir(-se) de riure; 30
mossegar-se els dits; 34
muntar-s'ho; 75
nedar entre dues aigües; 242
negar la cara a algú; 342
negar la salutació a algú; 342
net com una patena; 64
ni amb fum de sabatots!; 213
ni per la vida; 214
ni per la vida!; 184
no anar al gra; 43
no anar fi; 83

no badar boca; 132
no cabre a la pell; 41
no cal dir; 152
no en facis cas!; 208
no estar catòlic; 83
no estar de filis; 233
no et precipitis!; 133, 310
no ficar-se en embolics; 164
no hi fa res; 151
no hi ha res a fer; 366
no hi ha res més a dir!; 318, 319
no importa; 151
no importa!; 208
no per res del món; 214
no rascar bola; 174
no s'ho vall!; 211
*no saber a quin sant
  encomanar-se*; 16
no saber a quina paret tocar; 28
no saber com capténir-se; 27
no saber on tocar; 27
no ser-hi tot; 217
no t'ho juguis tot a una sola carta;
  76
no tenir pèls a la llengua; 289
no tenir sinó la pell i l'os; 281
no vagis de bòlit; 310
no veure-hi de cap ull; 41
ocell de nit; 209
omplir-se les butxaques; 297
*on sant Pere va perdre
  l'espardenya*; 147
pagar els plats trencats; 309
para el carro!; 133
parar esment; 238
parlant del dimoni; 288
parlar pels descosits; 277, 311
parlar sense embuts; 289
passar factura; 305
passar l'esponja; 178
passar pel sedàs; 106
passar-ne de tots colors; 38
passar la magra; 38
passar-s'ho d'allò més bé; 126
passar-se la pilota; 237
peix al cove; 78
peix gros; 82
per a acabar-ho d'adobar; 341
per a tu faràs; 156
per a tu va el pollastre; 156
per bon conducte; 296
per postres; 341
per res del món!; 184
per si de cas; 159
perdre bous i esquelles; 193
perdre el cap; 37
perdre el tren; 206
perdre els estreps; 86
perdre els papers; 99
perdre la camisa; 193
perdre la xaveta; 104
perdre terreny; 192
petar-se de riure; 292
picar alt; 257
pit i fora!; 303
pixar-se de riure; 172, 292
plegar veles; 95
ploure a bots i barrals; 255
ploure a semalades; 255
portar (algú) amb palmes d'or; 359
posar el crit al cel; 201
posar tota la carn a la graella; 96
posar-hi el coll; 306
posar-se com un gall de panses;
  50, 86, 115
posar-se com una fúria; 115

posar-se fet una fúria; 50
posar-se-li les dents llargues; 25
posar-se nerviós; 120
pou de ciència; 52
prendre el pols; 315
prendre la «a» per la «b»; 215
prendre mesures; 301
prendre-s'ho a la valenta; 304
preparar el terreny; 176
prim com un fideu; 336
prim com una canya; 281, 336
pujar com una carbassera; 113
pujar-li (a algú) la mosca al nas;
 89
pujar-li (a algú) la sang al cap; 89
punt d'inflexió; 355
quan les cabres tindran llana; 363
quan les vaques volin; 363
quan tot és dat i beneït; 362
quedar bé; 196
quedar en ridícul; 121
quedar verd; 39
qui matina fa farina; 326
quí no plora, no mama; 333
*qui no vulgui pols que no vagi a
 l'era*; 136
qui té cua de palla s'encén; 135
rata de biblioteca; 52
rebenar-se de riure; 30, 292
remenar les cireres; 60, 262
remoure cel i terra; 177
repicar i anar a la processó; 122
res de l'altre món; 210, 216, 267
riure per les butxaques; 172
riure per sota el nas; 173
robar hores al son; 54
roc a la faixa; 5
rompre's l'esquena; 306
rompre's la cara; 306
s'ha acabat el bròquil; 318, 319
s'ha girat la truita; 332
sa com un gra d'all; 84
saber on té la mà dreta; 20
saber-la llarga; 276
saber-ne de cada mà; 20, 170
saber-ne molt; 169
saber-ne un niu; 169
saber-se-les totes; 119
saltar d'alegria; 157
salut i ben lluny!; 111
salvar les aparences; 269
sec com un gaig; 336
secret a veus; 232
secret de domini públic; 232
secret de l'ametller; 232
segona intenció; 357
seguir el corrent; 109
sembrar en l'arena; 290
sempre plou sobre mullat; 153
sense ordre ni concert; 128
ser de raó; 294
ser dur d'orella; 26
ser el cul d'en Jaumet; 118
ser flors i violes; 24
ser llest com una fura; 33
ser llest com una mostela; 33
ser més boig que una cabra; 32
ser un "pal"; 21
ser un aixafaguitarres; 22
ser un esgarriacries; 22
ser un gat vell; 119
ser un manetes; 20
ser una gata maula; 56
ser una murga; 21

si cau no cau; 149
siguin quines siguin les conseqüències; 179
sondar el terreny; 315
sortir de mare; 99
sortir del foc per caure a les brases; 158
sortir-se'n; 66, 171
suar la cansalada; 168
suar la gota negra; 299
suar sang i aigua; 299
suar tinta; 299
tal com Déu l'ha fet; 143
tal com raja; 219
tal el pare, tal el fill; 183
tal qual; 12
tallar el bacallà; 60, 262
tancar la botiga; 95
tant és; 151
tant se li'n dóna naps com cols; 151
tants caps, tants barrets; 74
temptar la sort; 250
tenir algú a la butxaca; 124
tenir algú al puny; 124
tenir bona paraula; 42
tenir el cap ben posat; 160
tenir el cap clar; 160
tenir el cap com un timbal; 23
tenir el cinquè pis per llogar; 117
tenir els collons per corbata [vulg.]; 39
tenir en compte; 161
tenir fred de peus; 25
tenir la paella pel mànec; 60
tenir la paraula [en una reunió]; 125
tenir melics per lligar; 116
tenir paraula; 165
tenir poc seny o enteniment; 117
tenir tota la raó; 130
tenir un cargol fluix; 117
tenir una idea fixa; 114
tenir vara alta; 127
tenir-hi la mà trencada; 20, 170
tirar aigua al mar; 290
tirar curt; 81
tirar endavant; 303
tirar-li llamps i pestes; 258
tirar-se els plats pel cap; 190
tocar de peus a terra; 65
tocar el punt sensible; 348
tocar el voraviu; 348
tocar ferro; 349
tocar la corda sensible; 348
tocat de l'ala; 217
tornar la pilota a joc; 87
tornar-se aiguapoll; 69
tractar (algú) com un rei; 359
tractar (una cosa) a la lleugera; 244
trencar-se el cap; 254
trencar-se les banyes; 168
trepitjar l'ull de poll (a algú); 348
treure foc pels queixals; 29
treure les castanyes del foc a algú; 248
treure's la son de les orelles; 88
trobar-se en un destret; 28
tu mateix!; 156
un bon coixí; 207
un cop fet, ja està fet; 212
un bon partit; 1
un os dur de rosegat; 2
un sac d'ossos; 281
untar les corrioles a algú; 112

untar les mans a algú; 112
untar les rodes a algú; 112
vendre la casa i anar a lloguer; 95
vendre's com el pa; 274
venir d'un pèl; 19
venir de família; 264
venir de mena; 264
veure la padrina; 272

veure les estrelles; 272
veure-se'n un bull; 28
viu com la pólvora; 276
viu com una centella; 276
*vuits i nous (i cartes que no
lliquen)*; 283
xerrar pels descosits; 277
xiular-li a algú les orelles; 286

Sinònims anglesos

- a bag of bones; 281
a breeze; 63
a burnt child dreads the fire;
228
a chip off the old block; 183
a cinch; 63
a cold day in hell; 363
a good match; 1
a killjoy; 22
a last-gasp effort; 197
a narrow escape; 19
a near thing; 19
a nine days' wonder; 85
a party pooper; 22
a piece of cake; 78
a spoilsport; 22
a tough cookie; 2
a tough nut to crack; 2
a walk in the park; 4
add insult to injury; 341
after a fashion; 7
ahead of time; 8
all gussied up; 77
all in good time; 141
all over the place; 128
almost never; 229
along in years; 13, 236
and it's just that easy!; 10
any time!; 211
any which way; 128
aplenty; 58, 67
as easy as rolling off a log; 79
as old as time; 13
as the crow flies; 194
asking is free and so is
refusing; 335
at a loss; 16, 215
at once; 181
at risk; 222
at the end of one's rope; 16
at the end of the day; 362
at the moment of truth; 364
atta boy!; 320
away with the fairies; 235
back down; 247
back to square one; 98
bad-mouth; 312
bark up the wrong tree; 36
be a pain in the ass; 21
be a washout; 69
be a whiz; 20
be all in; 221
be all the rage; 274
be an ace; 20
be at one's beck and call; 359
be at sixes and sevens; 215
be at someone's mercy; 124
be beside oneself; 86
be beside the point; 73
be cleaned out; 193
be dead on one's feet; 221
be found lacking; 81
be in a bad mood; 89
be in a jam; 28

be in a tiff; 89
 be in a tight corner; 28
 be in a tight spot; 28
 be in fine fettle; 84
 be in one's blood; 264
 be in the driver's seat; 262
 be long overdue; 155
 be mad as a March hare; 117
 be moonstruck; 117
 be no fool; 33
 be on one's toes; 88
 be on pins and needles; 118
 be on someone's back; 35
 be on the button; 129
 be on the gravy train; 189
 be on the lookout; 163
 be on the money; 129
 be on the stick; 88
 be on the wrong track; 18
 be overjoyed; 157
 be right on target; 129
 be self-evident; 152
 be silver-tongued; 42
 be the scapegoat; 309
 be the spitting image of; 187
 be wary; 360
 be wide of the mark; 18, 36
 be worldly-wise; 119
 bear in mind; 161
 Beat it!; 313
 before you can say Jack
     Robinson; 150
 behind closed doors; 44
 below par; 83
 bent out of shape; 29
 between a rock and a hard
     place; 140, 226
 between Scylla and Charybdis;
     46
 between the devil and the deep
     blue sea; 46
 beyond compare; 271
 big shot; 82
 bigwig; 82
 bite the dust; 166
 blood will tell; 264
 blow a fuse; 86
 blow a gasket; 99
 blow away; 196, 266
 blow one's own horn; 277
 blow someone out of the
     water; 266
 blow something out of all
     proportion; 198
 blow the lid off; 256
 blue blood; 264
 bookworm; 52
 break up; 172
 buck up; 303
 building castles in Spain; 239
 burst with joy; 157
 bust one's ass; 168, 299
 bust one's butt; 168, 299
 butt in; 252
 buy someone off; 112
 buy the farm; 166
 call the shots; 175, 262
 call the tune; 60, 175
 carrot and stick; 61

cash in one's chips; 166
castle in the sky; 239
chew someone out; 258
chew the fat; 278
child's play; 78
clean as a new pin; 64
clean up one's act; 352
clear-headed; 160
close one's eyes to; 351
come hell or high water; 337
come out all right; 171
come to grips with; 80
come to heel; 345
come to naught; 69
come to nothing; 69, 108, 174
come unglued; 104
come up short; 81, 206
come up to scratch; 72
come up to snuff; 72
common knowledge; 232
crack the whip; 262
crack up; 172
crazy as a loon; 32, 217
**cross that bridge when one
     comes to it; 141**
cross the Rubicon; 53
crowd one's luck; 250
cry uncle; 95
cudgel one's brains; 254
cut and run; 353
cut someone down to size; 307
Damn straight!; 137
don't bother!; 208
don't hurry; 310
don't mention it!; 211
don't rush; 310
down in the dumps; 233
draw in one's horns; 247
dressed to kill; 77
drop a bundle; 193
duck soup; 63
**dumb as a bag of hammers;
     230**
early bird; 326
early riser; 326
easily hurt; 304
easy as falling off a log; 4
easy as pie; 4, 78, 186
easy as rolling off a log; 4
eke out a living; 202
end of story; 318, 319
endure hardship; 38
eye candy; 45
fair to middling; 216
fall behind; 192
fall flat; 108
fall out; 190
fighting mad; 29
fill the bill; 72
firsthand information; 296
firsthand knowledge; 296
fish story; 314
fly off the handle; 50
foam at the mouth; 86
follow the crowd; 109
for all one's worth; 344
for better or worse; 337
forget it!; 208

freak accident; 6
Fuck off!; 313
full blast; 344
galore; 58, 67
get down to the nitty-gritty; 87
get hammered; 105, 338
get into a fight; 68
get laid; 75
Get lost!; 313
get off on the right foot; 196
get one's ashes hauled; 75
get physical; 68
get pissed; 338
get plastered; 105, 338
get shit-faced; 105
get tipsy; 338
get to the point; 73
get wasted; 105, 338
get zonked; 105, 338
getting on in years; 191
gift from the gods; 185
gild the pill; 300
give birth to; 93
give ground; 247
give someone hell; 258
give someone the brushoff;
     342
give someone the cold
shoulder; 342
go along with the crowd; 109
Go away!; 313
go ballistic; 50
go berserk; 50, 99
go bonkers; 102
go downhill; 110, 131
go from the frying pan into the
     fire; 158
go off the deep end; 50
go off the rails; 104
go on a tear; 256
go out of one's way; 306
go the whole nine yards; 96
go to pot; 107
go to rack and ruin; 107
go to seed; 131
go to the dogs; 110
go up in smoke; 69, 110, 174
go west; 166
go with the flow; 97, 260
go wrong; 108, 174
good cop, bad cop; 61
good going!; 320
grin and bear it; 80
grit one's teeth; 48
grow like weeds; 113
hang tough; 162
hanky-panky; 24
hardly ever; 229
have a ball; 126
have a blast; 126
have a change of heart; 62
have a hidden agenda; 357
have a lot of balls in the air;
     116
have a sneaking suspicion; 284
have a whale of a time; 126
have an ax to grind; 357
have bats in the belfry; 117

have kittens; 115
 have one foot in the grave;
     221
 have one's say; 289
 have the final say; 127
 have the last word; 127
 have words; 190
 he who pays the piper calls the
     tune; 60
 he's the spit of someone; 187
 head for the hills; 263
 hearing impaired; 26
 hem and haw; 43
 higgledy-piggledy; 128
 hightail it; 204, 263
 hit a raw nerve; 348
 hit a sore spot; 348
 hit something on the nail; 130
 hit the ceiling; 50
 hit the jackpot; 297
 hit the skids; 107
 hit where one lives; 348
 hold back from; 280
 hold everything!; 133
 hold one's head up; 162
 hold one's peace; 132
 hold water; 294
 hopping mad; 29
 horn in; 252
 hush-hush; 225
 icing on the cake; 45
 in a bad mood; 233
 in a flash; 138, 150, 181
 in a flutter; 27
 in a jiffy; 150
 in a tizzy; 27
 in abundance; 67
 in case of; 159
 in danger; 222
 in dire straits; 46, 226
 in disarray; 128
 in good times and bad; 337
 in great numbers; 67
 in jeopardy; 222
 in no time; 150
 in nothing flat; 150
 in rain or shine; 337
 in secret; 225
 in store; 149
 in the altogether; 143
 in the boondocks; 147
 in the end; 362
 in the offing; 149
 in the wink of an eye; 150
 in two shakes of a lamb's tail;
     138
 in vain; 366
 it costs nothing to ask; 335
 it doesn't matter; 208
 it's a waste of time; 327
 it's about time; 111
 it's high time; 111
 it's not worth the trouble; 327
 it's water under the bridge;
     212
 jump from the frying pan into
     the fire; 158
 jump in with both feet; 308

just in time for; 148
just in time to; 148
just to be safe; 159
just what the doctor ordered;
     320
keep one's eyes skinned; 163
keep one's peace; 132
keep one's promise; 165
keep your shirt on!; 133
kick up a fuss; 201
kill time; 356
kiss and be friends; 167
kiss someone's feet; 359
kite-fly; 315
knock on wood; 349
know one's stuff; 169, 170
know one's way about; 170
know one's way around; 170
know the ropes; 169
know the score; 119
know what's what; 169, 170
know-it-alls; 52
knuckle under; 95
laugh one's ass off; 172
laugh one's head off; 292
lay an egg; 121
lay pipe; 75
lead someone up the garden
     path; 249
learn the ropes; 170
let George do it; 237
let the cat out of the bag; 343
lick someone's boots; 359
like a cat on hot bricks; 34
like mad; 182
like nobody's business; 182
like stealing candy from a
     baby; 186
live in the lap of luxury; 189
live within one's means; 202
lock horns; 190
long in the tooth; 236
look askance at; 234
look right through someone;
     342
look the other way; 350, 351
lose one's cool; 104
lose out (on); 206
mad as a hatter; 37, 217
make a beeline; 14
make a clean sweep; 3
make a federal case out of
     something; 198
make a fool of oneself; 121
make a fresh start; 295
make a fuss; 199
make a getaway; 204
make a killing; 297
make a monkey (out) of
     someone; 195
make a new beginning; 295
make a pit stop; 11
make a stink; 275
make an effort; 306
make the beast with two
     backs; 75
make the grade; 72
make waves; 358, 275
make whoopee; 75

meet a situation head-on; 308
mend fences; 55
mend one's ways; 352
might makes right; 328
mince words; 43
miss out (on); 206
mix it up; 68
move heaven and earth; 177
move mountains; 177
mum's the word; 225
Murphy's law; 323
natural disaster; 6
nitpick; 291
no accounting for tastes; 74
no big deal; 210
no great shakes; 216, 267
no holds barred; 144
no matter; 151
no problem; 211
no way!; 184
No way, José; 213
nobody's fool; 276
not a moment too soon; 148
not all there; 235
not at all!; 211
not be able to cut the mustard;
     81
not for all the tea in China;
     214
not for love or money; 214
not on your life!; 184
not with it; 215
nothing to write home about;
     210, 267
nutty as a fruitcake; 32
off one's chump; 218
off one's nut; 218
off one's rocker; 37
off one's trolley; 218
off the cuff; 219
on dangerous ground; 222
on one's last legs; 15, 236
on tenterhooks; 34
on the ball; 276
on the button; 224
on the cheap; 220
on the dot; 224
on the edge of; 223
on the QT; 227
on the qui vive; 163
on the sly; 225
on the spur of the moment;
     219
on the threshold of; 223
on the verge of; 223
on top of everything else; 341
once burnt, twice shy; 228
one foot in the grave; 15
one man's meat is another
     man's poison; 74
one man's trash is another
     man's treasure; 74
open a can of worms; 317
out of it; 235
out of sorts; 83
out of the question; 213
out of the question!; 184
out to lunch; 117, 215

out with it; 90
pain in the neck; 21
past one's prime; 236
patch things up; 55
pave the way; 176
pay a pretty penny; 70
pay no heed to; 351
pay top dollar; 70
pennies from heaven; 185
perk up; 303
pie in the sky; 239
piggy bank; 207
pigs may fly; 363
pigs might fly; 363
Piss off!; 313
pissed off; 29
plain as a pikestaff; 240
plain as the nose on one's
face; 240
play one off against another;
242
play the game; 109
point-blank; 144
poke fun at; 203
pore over; 106
press one's luck; 250
pull a fast one on someone;
249
pull an all-nighter; 54
pull someone's fat out of the
fire; 248
put down; 307, 312
put oneself out; 306
quick on the uptake; 276
rain buckets; 255
rain pitchforks; 255
raise a ruckus; 201, 256
raise a stink; 201, 275
raise hell; 256
raise the bar; 257
raise the devil; 256
raise the roof; 201, 256
rock the boat; 275, 358
roll in the aisles; 172, 292
rolling in the aisles; 30
rolling on the floor; 30
rope of sand; 134
run aground; 69, 108
run in one's blood; 264
run off at the mouth; 277
run like a dream; 265
run the show; 262
run with the pack; 109
run-of-the-mill; 210
salt away; 270
save someone's bacon; 248
search high and low; 177
secret weapon; 5
see a man about a dog; 11
seed capital; 273
seldom if ever; 229
sell like crazy; 274
send up a trial balloon; 315
sharp as a razor; 276
shift gears; 352
shit happens; 321
shoot from the hip; 219
shoot the bull; 278

short and sweet; 139
show off; 251, 298
shut one's eyes to; 351
sing a different tune; 62
sit on one's hands; 356
skin and bones; 336
slave away; 299
sleep like a baby; 282
sleep like a top; 282
small beer; 283
small change; 283
smart as a whip; 276
smooth the way; 176
sneer at; 354
sock away; 270
someone's fair-haired boy; 322
someone's pride and joy; 322
something for a rainy day; 207
something to fall back on; 207
sort of; 7
sound off; 289
speak for itself; 152
speak one's piece; 289
spic and span; 64
spill the beans; 343
spit and image; 187
split one's sides; 172
splitting one's sides; 30
squeak the springs; 75
stark raving mad; 37
start fresh; 352
start-up capital; 273
start-up money; 273
stay out of trouble; 164

stick one's nose in; 252
sticking point; 51
strike home; 348
strike it lucky; 297
strike oil; 297
such is life; 321
sugar the pill; 300
supernatural event; 6
sweating bullets; 123
swing the balance; 340
Take a hike!; 313
take a powder; 204
take flight; 353
take for granted; 302
take heed; 238
take into account; 161
take one's life in one's hands;
     308
take one's medicine; 80
take someone down a notch;
     307
take someone in; 249
Take that!; 253
take the mickey out of
     someone; 203
take the plunge; 308
talk someone's ear off; 311
talk trash; 312
tell all; 90
tempt the gods; 250
teradiddles; 365
that's a horse of a different
     color; 316
That's all folks!; 318

that's the ticket!; 31
 that's the way it goes; 321
 that's the way the ball
     bounces; 321
 the apple doesn't fall far from
     the tree; 183
 the biggest slice of the cake; 328
 the bottom line; 325
 the dead of night; 334
 the die is cast; 53
 the light of someone's life; 322
 the lights are on but no one's
     home; 230
 the nitty gritty; 325
 the pick of the litter; 324
 the same old rigmarole; 331
 the same old same old; 331
 the same old song and dance;
     331
 the tables are turned; 332
 the tables have turned; 332
 the witching hour; 146
 there be jiggery-pokery; 284
 there be something fishy; 284
 there you are!; 10
 there you go!; 10
 thin-skinned; 304
 throw in the towel; 95
 ticked off; 29
 tickled to death; 41
 tilt the balance; 340
 tip the balance; 340
 to and fro; 17
 to cap it all off; 341
 to cause a stir; 200
 to die laughing; 292
 to get one's wires crossed;
     215
 to make a long story short;
     139
 to no avail; 366
 to not be wet behind the ears;
     33
 to not have been born
     yesterday; 33
 to not lift a finger; 280
 to the point; 139
 toe the mark; 345
 too close for comfort; 19
 top of the heap; 324
 touch a sore spot; 348
 trump card; 5
 turn out badly; 68
 turn the page; 352
 under the table; 227
 under the weather; 233
 unforeseen event; 6
 up a stump; 16
 upset the apple cart; 275
 vamoose; 204
 viva voce; 59
 wait on someone hand and
     foot; 359
 walk on thin ice; 360
 walking encyclopedias; 52
 waste time; 356
 watch one's step; 360
 way to go!; 320
 wet blanket; 22

what can go wrong, will go wrong; 323
what's done is done; 178, 212
when hell freezes over; 363
when it comes to the crunch; 364
when the chips are down; 364
win hands down; 266
wipe the floor with (someone); 266
wipe the slate clean; 295
wishful thinking; 239
without a stitch; 143
work one's ass off; 299
work one's butt off; 299
work oneself into a lather; 23
work out; 66
work up; 23
worried sick; 123
you can bank on it; 302
you can say that again!; 137
you can't have it both ways; 122
you said it!; 137
you'll be sorry; 156
you're all set; 10
you're going to regret it!; 156

